

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2022

24 - 30 Ocak Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
24-30 OCAK 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	4
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	4
YABANCILARA YAPILAN KONUT SATIŞLARI REKOR KIRARAK YÜZDE 43,5 ARTIŞ GÖSTERDİ!	9
MERKEZ BANKASI 'FAİZ İNDİRİMİ POLİTİKASI' KENDİ KENDİSİNİ SABOTE ETMEYE BAŞLADI!	10
TÜİK'E GÖRE İŞSİZ SAYISI, 39 BİN KİŞİ ARTTI!	11
MERKEZ BANKASI'NIN NET ULUSAL REZERVLERİ 20 YILIN EN DÜŞÜK SEVİYESİNE İNDİ.	12
İKTİDARIN CARİ FAZLAYA ENDEKSİLİ YENİ MODELİ ÇÖKTÜ!	12
TÜRKİYE'NİN KAMU BORCU SAATLİ BOMBA	13
KONUT FİYATI YILLIK % 105.6 ARTTI	14
İCRALAR ÇOĞALDI TAŞINMALAR ARTTI	15
DIŞ BORÇ KİŞİ BAŞI 20 BİN TL	16
'ARALIK ATEŞİ' BÜTÇEYİ YAKTI	16
1.4 MİLYON KİŞİ BANKALARIN TAKİBİNE DÜŞTÜ	17
2021 YILINDA 101 BİN 750 ESNAF İFLAS ETTİ	17
BATIK KREDİLER 12,4 MİLYAR TL	18
ELEKTRİK FİYATI 4 YILDA YÜZDE 774 ARTTI	19
AK PARTİ İKTİDARINDA YOLLAR BİTER; ZAMLAR BİTMEZ	20
ASGARİ ÜCRET İLK AY KAYBA UĞRAYACAK	21
BORCA BATAN ÇİFTÇİ KRİTİK EŞİĞE GELDİ	22
SİGORTALI ÇİFTÇİ SAYISI 500 BİNE DÜŞTÜ	23
ÇİFTÇİNİN BAHAR UMUDU DA KALMADI	24
GSS PRİMİNE YÜZDE 50 ZAM GELDİ VATANDAŞ KARA KARA DÜŞÜNÜYOR	24
ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.(EUAŞ) İHALEYE ÇIKTI, AÇIKTA KALDI	25
UCUZ VE TEMİZ ENERJİYE DESTEK YERİNE CEZA	26
İRAN, TÜRKİYE'YE GAZ AKIŞINI KESTİ; BOTAŞ SANAYİDE GÜNLÜK ÇEKİŞİ SINIRLADI!	26
DOĞALGAZDA ARZ GÜVENLİĞİ KRİZİNDE ÇÖZÜM TÜKETİMİ KISITLAMAK OLDU	27
MOBİLYA FİYATLARINA ŞUBATTA EN AZ YÜZDE 25 ZAM BEKLENİYOR	28
ZAM REKORTMENİ KAĞIT, MATBAACILARI ZORA SOKTU	28
BİR TIRIN AKARYAKIT VE GEÇİŞ ÜCRETİNDEN DOĞAN MALİYETLERİNDEKİ ARTIŞ SON BİR AYDA YÜZDE 33,2	29
ÖRTÜLÜ ÖDENEKTEN 5 YILDA 10.5 MİLYAR TL HARCANDI	29
GIDADA TÜM VERGİLER SIFIRLANSIN, ELEKTRİK-DOĞALGAZ ZAMLARI GERİ ALINSIN	30
KANAL İSTANBUL PARA YUTUYOR	30
SARAY REJİMİNE TASARRUF UĞRAMADI.	31
SARAYLAR İÇİN 2022'DE DE MİLYONLARCA LİRA HARCANACAK	32
YOL YAPARAK YOLUNU BULDU	33
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI 25 KATLI BİNAYA SIĞAMADI	33
YENİ RANT ALANLARI	33
EŞ DOST AKRABA...	34
ESKİ AKP'Lİ VEKİLİN ŞANSLI DAMADI!	35
DIYANET'İN İKİ BİNASINA YÜZ MİLYONLAR AKTI	35
3,4 MİLYON TL'LİK SAAT KULESİ!	36
DIYANET, ÖDENEĞİ AŞAN BAKANLIKLARI DA GERİDE BIRAKTI	36
ÇİZGİ FİLM VURGUNU	37
BU İHALE DE DUYURU BİLE YAPILMADI!	38
AKP'Lİ BELEDİYEDEN KURUTAN PROJE	38
AKP'Lİ BELEDİYE JAPONYA'DAN BORÇLANARAK TALİBAN'A YARDIM GÖNDERİYOR	38
MİLYONLUK İHALE YİNE TÜGVA'CIYA GİTTİ	39
'BANK ASYA'CILARA KORUMA KALKANI	40
AKP'DEN PATRONA BİR GÜNDE İKİ KIYAK	41
HALKA HİZMETTE SARAY'DAN ENGEL	42
HALKI CEZALANDIRIYORLAR	43
CHP'Lİ BELEDİYELERİN KARA KIŞ FONU DESTEKLERİ	44
KENTİN KALBİNDE KİRLİLİĞE ONAY	45
YARDIM PARALARI LÜKS TAKIM ELBİSEYE GİTMİŞ	45
YOKSULLUĞU YOK ETMEYİP, YOKSULLUKTAN NEMALANAN İKTİDAR!	46
FEN EĞİTİMİNE 25 MİLYON TL, İMAM HATİBE 465 MİLYON TL	47
DEVLETİN OLMADIĞI BOŞLUKTA YEŞEREN DERNEK VE VAKIF YURTLARI...	47
İKTİDARIN EĞİTİMİ DİNSELLEŞTİRME HAMLELERİ	49
ÖĞRENCİLER AÇ AMA REHBER VAR	50
KİMLİKSİZ ÇOCUKLAR EĞİTİMDEN UZAKTA	51
ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNU; TARİKATLARIN EĞİTİMDEKİ GÜCÜNÜ ARTIRMA HAZIRLIĞI	51

YÖK'Ü YOK SAYDI!	52
EBA'YA ERİŞMEMEK 'SORUN' SAYILMAMIŞ	53
İKTİDARIN KADINI SİNDİRMEYE, EVE KAPATMAYA YÖNELİK POLİTİKALARI DEVAM EDİYOR.	53
KADINA ŞİDDET VERİLERİNE SANSÜR	54
EŞİTSİZLİK ÖLDÜRÜR	55
HEKİMLER YOKSULLUĞA RAZI	56
HASTALIK VAR, HASTA VAR, HASTANE VAR, DOKTOR VAR, RANDEVU YOK!	58
HAK İHLALİNDE REKOR KIRILDI	58
RTÜK BİLDİĞİNİZ GİBİ!	59
İKLİMDEN UZAK FOSİLE YAKIN AKP	60
SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ, BÖLGESİNDE İTİBAR KAYBEDEN ÜLKEMİZ!	61
AÇIM, İŞSİZİM FERYATLARI AK PARTİ TOPLANTILARINDAN BİLE YÜKSELİYOR	64

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğru olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındaki ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemğe sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

24-30 OCAK 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*24 Ocak 1993 - Gazeteci ve yazar **Uğur Mumcu**, otomobiline yerleştirilen bombanın patlaması sonucu öldürüldü.

*24 Ocak 2001 - Diyarbakır Emniyet **Müdürü Gaffar Okkan**, 4 koruması ve şoförü, uğradıkları silahlı saldırıda öldürüldü.

*24 Ocak 2007 - 2007 - Türk siyasetçi, gazeteci ve Dış İşleri Bakanı **İsmail Cem hayatını kaybetti**.

***26 Ocak Dünya Gümrük Günü**

***29 Ocak Batı Trakya Türkleri Millî Direniş Günü**

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-İşsizlik Sorunu Çözülüyor

• Yaratılan onca enflasyona rağmen Türkiye'nin işsizlik sorunu tüm ağırlığıyla seyrini sürdürüyor. Geçen yıl kasım ayında işsizlik bir önceki aya göre 39 bin kişi daha artarak 3 milyon 777 bine yükselirken, işsizlik oranı da yüzde 11,2'de kalmaya devam etti.

• Türkiye bu işsizlik oranıyla, Avrupa ülkeleri arasında yüksek işsizliğe sahip 8'inci ülke oldu. Avrupa'da, Bosna Hersek, Kosova, Karadağ, Makedonya, İspanya, Yunanistan ve Arnavutluk işsizlik oranları Türkiye'den ülkeler olurken, diğer 36 Avrupa ülkesinde ise işsizlik oranı Türkiye'den daha düşük oldu. İşsizlik oranı AB ülkelerinde ortalama yüzde 6,5, Euro bölgesi ülkelerinde ise ortalama yüzde 7,2 olarak hesaplandı.

• Türkiye'nin çalışma yaşındaki (15 ve daha yukarı) yaştaki nüfusu Kasımda 87 bin kişi, işgücü 267 bin, istihdamdakilerin sayısı da 228 bin kişi arttı. İstihdamda yaşanan artışın 96 bini hizmetler, 73 bini sanayi, 49 bini tarım ve 10 bini ise inşaat sektöründen kaynaklandı.

• İşgücüne dahil olmayan nüfus ise 180 bin kişi azaldı.

• **Gerçek işsizlik: TÜİK'in istihdamda gösterdiği 1 milyon 402 bin kişilik zamana bağlı eksik istihdamdakiler (Haftada 40 saatten az çalışan, ancak daha uzun süre çalışabilecek durumda olan bu nedenle de iş arayanlar) ile sayıları 2 milyon 900 bini bulan umutsuzlar (TÜİK'in işsizlere dahil etmediği iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişiler) birlikte değerlendirildiğinde Türkiye'deki gerçek işsiz sayısı 8 milyon 79 bin kişiyi buluyor.**

• TÜİK'in "atıl işgücü" olarak isimlendirdiği gerçek işsizlik oranı ise yüzde 22,1 olarak hesaplanıyor.

• **Genç İşsizler:** 15-24 yaş arasındaki işsizlik oranı ise yüzde 22,3 olarak hesaplanıyor. 1 milyon 153 bin genç iş arıyor.

• Ne yazık ki TÜİK'in aylık istatistikleri gençler arasındaki gerçek işsizlik oranını hesaplayacak yeterince veri içermiyor. Ancak 15 ve daha yukarı yaşta resmi işsizlik oranı ise gerçek işsizlik oranı arazındaki 10 puana yakın fark esas alındığında, gençler arasındaki gerçek işsizliğin de yüzde 32 civarında seyrettiği tahmin ediliyor.

• **Kayıtlı İşsiz Sayısı:** Oldukça geç açıklanan bir istatistik olan işsizlikle ilgili öncü gösterge sayılan kayıtlı işsiz sayısı ise geçen yıl aralıkta kasım ayına göre 11 bin kişi azalarak 3 milyon 172 bine geriledi.

• **İşsizlik Ödeneği: Aralıkta işinden çıkarılan 148 bin 642 kişi işsizlik ödeneği almak için İşsizlik Sigortası Fonu'na başvuru yaptı.** Başvurusu kabul edilen 69 bin 854 kişiye işsizlik ödeneği bağlandı.

• **İşsizlik ödeneğinden ödenek alanların sayısı ise 70 bine yakın yeni katılana rağmen, iş bulduğu için ödeneği kesilen ya da ödenekten yararlanma süresi dolanlar yüzünden 35 bin 971 kişi artarak 439 bin 2397'a çıktı.**

• İşsizlik Sigortası Fonundan, kayıtlı işsizlerin yüzde 13'ü, resmi işsizlerin yüzde 12'si gerçek işsizlerin ise sadece yüzde 5'i yararlanabiliyor.

• Bu arada salgın döneminde verilen desteklerin önemli bir bölümünü ödemek zorunda kalan işsizlik sigortası Fonunun 2019 yılı sonunda 131,5 milyar liraya çıkan, 2020 yılı sonunda 103,2 milyar liraya gerileyen varlığı ise 2021 yılı sonunda da 90,8 milyar lira olarak gerçekleşti.

• Fonun varlığı hem cari hem de reel olarak küçüldü.

-Sanayi Üretimi

- Sanayi üretimi geçen yıl kasımda bir önceki aya göre yüzde 3,31 oranında artarken, ocak-kasım dönemindeki artış oranı ise yüzde 17,96 olarak gerçekleşti. 2020 yılının aynı döneminde ise üretimde sadece yüzde 0,8 oranında artış yaşanmıştı.
- 2020 yılındaki düşük bazın da etkisiyle 2021 yılının ilk 11 aylık döneminde madencilik üretimi yüzde 15,8, imalat sanayi üretimi yüzde 18,89, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörünün üretimi de yüzde 8,78 oranında artış kaydetti.
- Üretim artışı ara mallarında yüzde 22,02, dayanıklı tüketim mallarında yüzde 23,9, dayanıksız tüketim mallarında yüzde 14,66, enerjide yüzde 8,78 ve sermaye mallarında yüzde 17,29 olarak gerçekleşti.
- Türk lirasının değer kaybına bağlı olarak yükselen enflasyon nedeniyle iç talebin daraldığı bu dönemde sanayi üretimindeki artışın arkasında dış talepteki büyüme bulunuyor.

-Kur Artışı Cari Açığa Çözüm Olmadı

- İktidarın “cari fazla vereceğiz” söylemiyle Türk lirasındaki büyük çöküşü tetiklediği geçen yılın kasım ayında Türkiye, üç ay aradan sonra 2,7 milyar dolar cari işlemler açığı verdi.
- Dış ticaret açığının yüzde 46 oranında artarak 6,6 milyar dolara yükseldiği geçen yılın aralık ayında da 3 milyar doların üzerinde bir cari işlemler açığı verildiği tahmin ediliyor.
- Kasım ve aralık aylarında Türk lirası tarihinin en değersiz noktasına inmiş, ithalatın pahalı, ihracatın da çok ucuz hale geldiği bu aylarda cari işlemler fazlası verilebileceği beklentisi yaratılmıştı.
- Ocak-Kasım 2021 döneminde ise Türkiye 10,8 milyar dolar cari işlemler açığı verdi. Açık bir önceki yılın aynı dönemine göre 21 milyar dolar azaldı.
- İktidar, cari açık azaldıkça enflasyonun düşeceğini savunurken, geçen yıl açık azalırken, enflasyon son 20 yılın en yüksek enflasyonu gerçekleşti.
- Kasım 2021 sonu itibarıyla son bir yıllık cari işlemler açığı ise 14,2 milyar dolara geriledi.
- Geçen yıl ocak – kasım döneminde Türkiye’nin döviz gelirleri yüzde 34,8 oranında artarak 260,7 milyar dolara yükselirken, döviz giderleri de yüzde 23,1 oranında artarak 271,5 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- **Finansman Fazlası:** Merkez Bankasının ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2021’nin ocak-kasım döneminde Türkiye’ye dışardan net 28,4 milyar dolarlık sermaye girişi yaşandı. Bu finansmanın 10,8 milyar doları aynı dönemdeki cari işlemler açığının finansmanına giderken 19,6 milyar dolarlık finansman fazlası verildi.
- **Net Hata Ve Noksan:** Ödemeler dengesi bilançosunda dikkat çeken ir başka kalem de net hata ve noksan oldu. Net hata ve noksan kalemi geçen yıl Türkiye’ye istatistiklere (*doğrusu kayıtlara*) yansımayan 19,7 milyar dolarlık döviz girişi olduğuna işaret ediyor. Teorik olarak döviz geliri ve giderlerinin tahmininde ve/veya sermaye hareketlerinin kaydında yapılmış bir hatadan kaynaklanmış olması gereken net hata ve noksan kalemi “hata”yla açıklanamayacak bir boyut kazandı.
- Gelir veya borçlanma kalemlerindeki hatadan mı yoksa gider ve sermaye çıkışıyla ilgili kalemlerdeki noksandan mı kaynaklandığı bilinmeyen bu girişin de etkili olduğu 37,1 milyar dolarlık rezerv artışı yaşanan 2021 yılında “döviz arzının dövize olan talebi karşılayamaması yüzünden döviz kurlarının yüzde 80’e yakın artması, diğer bir deyişle Türk lirasının yüzde 50’ye yakın değer kaybetmesi”nin nedeni sorgulanmaya değer. (*Sorgulamaya, TÜİK ve Merkez Bankasının istatistiklerinin kalitesinden başlanılabilir.*)

-Dış Ticarete Ucuza Sat Pahalı Al Dönemi

- Tüm dünyada emtia fiyatlarının arttığı bir dönemde, Türkiye parasına değer kaybettirerek (dolayısıyla emeği ucuzlatarak) ihracat artıma politikasına abandı.
- Bu politika sonucu da Türkiye dış ticarete pahaliya alıp, ucuza satan ülke konumuna geldi.
- Kasım 2021 sonu itibarıyla son bir yılda Türkiye’nin ihracat birim fiyatları bir önceki yıla göre yüzde 9,7, buna karşılık ithalat birim fiyatları yüzde 29,3 oranında arttı.
- Dolayısıyla dış ticaret fiyat haddi Türkiye’nin aleyhine yüzde 15,1 oranında azaldı. Diğer bir ifadeyle Türkiye’nin ihracat birim fiyatı 94,5’ten 103,7’ye yükselirken, ithalat birim fiyatları ise 98,3’ten 127,1’e çıktı.

- Dış ticaret fiyat haddindeki bu gelişme, Türk lirası tarihinin en büyük değer kayıplarından birini yaşarken, dış ticaret açığının (kasım ve aralık aylarında) büyümesinin nedenini açıklıyor.

-Merkez Bankasının Rezervi Eriyor

- İktidarın, başta Merkez Bankasının bağımsızlığının yok edilmesi olmak üzere ülkenin ekonomik temellerini oldukça zayıflatan, ekonomik ve siyasi tutumunun Türk lirasının değerinde yarattığı büyük aşınmaya, gerek döviz piyasalarına açıkça müdahale edilerek, gerekse de Merkez Bankası – Hazine – Kamu Bankaları üçgeni kullanılarak arka kapıdan döviz satarak önlemeye çalışmanın Merkez Bankası rezervleri üzerindeki olumsuz etkisi sürüyor. Merkez Bankasının bir süredir eksi durumda olan net rezervleri tarihi düşük noktaya geriledi.

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); 31 Aralık 2021 – 7 Ocak 2022 tarihleri arasında 1,6 milyar dolar daha azalarak 109,4 milyar dolara kadar geriledi. **(Kur korumalı mevduatla döviz rezervi artırma politikası şimdilik bir işe yaramamış gözüküyor)**

- 31 Aralık – 7 Ocak haftasında brüt **döviz rezervi** sadece 1,6 milyar dolar azalarak **71 milyar** dolara, **altın varlıkları** da 33 milyon dolar azalarak **38,5 milyar** dolara geriledi.

- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının günlük analitik bilançosundan hesaplanan bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 1,4 milyar dolar azalarak 112,5 milyar dolara indi, bilançosunda gözükmeyen (bilanço dışı) **swap borçları** ise 149 milyon dolar artarak 64,8 milyar dolara yükseldi. **(Merkez Bankası arka kapıdan sattığı dövizin bir kısmını swap yoluyla ön kapıdan borçlanarak brüt rezervdeki erimeyi gerçeğinden az gösterme çabasına devam ediyor)**

- Swap dâhil toplam **döviz ve altın borçları** ise **1,2 milyar dolar** azalarak **178,3 milyar dolara** geriledi.

- **Net Rezerv:** Merkez Bankasının **(kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde)** swap borçları dahil eksi konumdaki **net rezervi, 172 milyon dolar daha azalarak (eksi) -65,6 milyar dolardan -65,68 milyar dolara geriledi. Bu tanıma göre net rezervde son üç haftada 15,8 milyar dolarlık azalma yaşandı.**

- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre hesaplanan (kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) yine eksi durumdaki net rezervi ise 535 milyon dolar daha azalarak (eksi) **-56,3 milyar dolardan -56,9 milyar dolara geriledi.** Bun tanıma göre net rezervde ise iki haftada 18,2 milyar dolarlık azalma oldu.

-Uzun Vadeli Borç Bulamayan Türkiye Kısa Vadeli Borçlanıp Borç Ödedi

- 2017, 2018, 2019 ve 2020 yılından sonra Türkiye 2021 yılında da geri ödemesini yaptığı uzun vadeli dış borç anaparası kadar yeni uzun vadeli dış borç bulamadı. Kısa vadeli dış borçlanmayla uzun vadeli dış borcunu ödedi.

- Geçen yıl ocak-kasım döneminde kamu ve özel sektör toplam 57,5 milyar dolarlık uzun vadeli dış borç anapara ödemesi yaparken, aynı vadedeki borçlanmaları ise 45,6 milyar dolar olarak gerçekleştirdi. Dolayısıyla Türkiye bu dönemde uzun vadeli dış borçlanmada 11,9 milyar dolar net dış borç ödeyicisi oldu.

- Merkez Bankasının verileri, uzun vadeli borçlanmalarda yapılan bu net ödemenin kısa vadeli dış borçlar artırılarak sağlandığını gösteriyor. Geçen yıl ocak-ekim döneminde kısa vadeli dış borçlar net olarak 11,3 milyar dolar arttı.

- Türkiye gibi kendi tasarrufları yatırım harcamalarına yetmeyen ülkelerin, dış borçlanma gereksinimini kısa vadeli borçlanmalarla karşılamak zorunda kalması, ülkenin dış şoklara karşı kırılganlığını artırıyor.

-Dış Borç İçin Ödenen Faiz

- Türkiye, 453 milyar dolar civarında seyreden dış borçları için geçen yıl ocak-kasım döneminde toplam 12,2 milyar dolar dış borç ödedi.

- Ödemenin 5 milyar dolarlık kısmını kamu sektörü, 7,2 milyar dolarını ise özel sektör ve bankacılık sektörü yaptı.

- AKP Döneminde Türkiye dış borçları için toplam 195,6 milyar dolar faiz ödemesinde bulundu. Bu ödemenin 90,5 milyar dolarını Devlet, 105,1 milyar dolarını ise özel sektör ve bankalar yaptı.

-Yabancı Yatırımcı Çıkışı Sürüyor

- Yabancı yatırımcılar Türk lirası enstrümanlara yaptıkları yatırımları azaltmaya devam ediyor.
- Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında 2022 yılının ilk haftasında yabancı yatırımcılar net olarak 143 milyon dolarlık hisse senedi, 71,6 milyon dolarlık (net) devlet iç borçlanma kâğıdı sattılar.
- Yabancı bankalar Türkiye'deki bankalardan olan swap alacaklarını ise 1,5 milyar dolar azaltarak 2 milyar dolara indirdiler.
- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan sıcak para stoku hem net çıkış hem de Türk lirasının değer kaybetmeye devam etmesi yüzünden 31 Aralık 7 Ocak haftasında, 1,3 milyar dolar azalarak 53,5 milyar dolara geriledi.
- Yabancı yatırımcıların 7 Ocak itibariyle Türkiye'deki portföylerinin 18,9 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 4,6 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kağıdı ve repo, 28,1 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından 2 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, döviz kurunda söz konusu günler arasında (31 Aralık 2021- 10 Ocak 2022) yaşanan artışın da etkisiyle 131 milyar lira artarak 5 trilyon 434 milyar liraya yükseldi.
- Aynı günler arasında TL cinsinden mevduatlar, 41.5 milyar lira artarak 1 trilyon 921 milyar liraya geriledi.
- 3,5 milyar dolar azalarak 255,9 milyar dolara inen döviz cinsinden mevduatların TL karşılığı ise döviz kurunda yaşanan yüzde 4,1 oranındaki artışın etkisiyle 89,5 milyar lira artarak 3 trilyon 513 milyar liraya yükseldi.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı tüm mevduatlar için yüzde 64,6'ya yükseldi.
- **Dolarizasyon oranı gerçek kişilere** ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 67 oldu.
- Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 31 Aralık – 10 Ocak günleri arasında 1,9 milyar dolar azalarak 162,5 milyar dolara indi. Gerçek kişilere ait döviz mevduatlarının TL karşılığı ise 62,2 milyar lira artarak 2 trilyon 230 milyar lira oldu.
- Aynı hafta gerçek kişilerin Türk lirası mevduatları ise 25 milyar lira arttı.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (bankaların bankalara verdiği krediler hariç) 31 Aralık -10 Ocak günleri arasında, döviz kurunda yaşanan artış yüzünden 71,7 milyar lira artarak 4 trilyon 971 milyar liraya yükseldi.
- Bu günler arasında faiz oranları da yükselen TL krediler 6,8 milyar lira azalırken, döviz cinsinden kredilerin TL karşılığında ise 1,6 milyar liralık düşüş oldu. Döviz kredileri ise 139 milyon dolar artarak 156,8 milyar dolara çıktı. Döviz kredilerinin TL karşılığı ise 78,5 milyar lira yükseldi.
- **Batık Krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise söz konusu haftada 1 milyar liraya yakın artarak 160.6 milyar liraya çıktı.

-Vatandaşın Bankalara Borcu

- **Bankalara Ve Finansman Şirketlerine:** Tüketici kredisi faizlerinde yaşanan artış (faiz 7 Ocak itibariyle yüzde 32'ye yaklaştı) vatandaşların bankalardan tüketici kredisi kullanımını azaltmaya başladı.
- Bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 2022 yılının ilk haftasında 4 milyar lira azalarak 1 trilyon 22 milyar liraya geriledi. Azalma kredi kartlarından kaynaklandı. Bu borcun 25,2 milyar lirası vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor.
- **Vatandaşların bankalar ve finansman şirketlerine olan borcunun 809,4 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 212 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 427 milyon liralık, kredi kartı borçları ise 3,6 milyar liralık azalma yaşandı.**

• **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 19,2 milyar lirası tüketici kredilerinden, 6,1 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 25,2 milyar lira düzeyinde bulunuyor. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine satıyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.

• **Varlık Yönetim Şirketlerine Borç:** Bu arada bankaların vatandaştan zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaşın borcu da Eylül 2021 sonu itibarıyla 30,7 milyar lira olarak açıklandı.

• **Buna göre bankalar ve varlık yönetim şirketleri tarafından icra yoluyla vatandaştan tahsil etmeye çalıştıkları alacak miktarı 55 milyar lirayı geçiyor.**

• **TOKİ'ye Olan Borç:** Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 27 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

• **Toplam Borç:** Böylece **vatandaşların**, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 1 trilyon 79 milyar lira** düzeyinde seyrediyor.

-Borcunu Ödeyemeyen Vatandaş Sayısı 4 Milyonu Geçti

• Geliri yüksek enflasyon karşısında kar gibi eriyen vatandaşların büyük kısmı bankalara olan tüketici kredisi ve kredi kartı borçlarını ödeyemiyor.

- **Ocak-Kasım 2021 döneminde;** o 1 milyon 181 bin 715 kişi bankalara olan tüketici kredisi, o 610 bin 635 kişi kredi kartı borcunu ödeyemedi.

o Tüketici kredisi borcunu ödeyemeyenlerin sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 192, kredi kartı borcunu ödeyemeyenlerin sayısı ise yüzde 66,6 oranında arttı.

o Hem tüketici kredisini hem de kredi kartı borcunu ödeyemediği için takibe alınanlar tek kişi sayıldığında, bu dönemde toplam 1 milyon 485 bin kişi bir veya birden fazla kredi kartı ve tüketici kredisi borcunu ödeyemedi.

• 2021 yılı da dahil son beş yılda borcunu ödeyemediği için bankalar tarafından temerrüt süresinin sonunda icraya verilen vatandaşlardan 4 milyon 18 bin 769'unun borcunun devam ettiği belirlendi.

• İcraya verildikten sonra da borcunu ödeyemeyen bu nedenle bankaların kara listesine alınan bu vatandaşların sayısında son bir yılda 546 bin 955 kişilik artış yaşandı.

-Faizler Yükseliyor

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- Kredi faizleri, iktidarın 20 Aralık'ta yaptığı örtülü faiz artırımının da etkisiyle artmaya devam ediyor.
- 7 Ocak itibarıyla bankaların **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı bir önceki haftaya göre 1,59 puan azalarak yüzde 17,88'e geriledi.
- Tüketici kredilerinin (ihtiyaç) faizi 2,14 puan daha artarak yüzde 31,69'a yükseldiği haftada ticari kredi faizleri ise 1,4 puan artarak yüzde 25,77'ye çıktı.

Merkez Bankası Faizi

• Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın (14 Ocak'ta 369 milyar lira) ağırlıklı ortalama faizi de yüzde 14 oldu.

İç Borçlanma Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvilinin (**gösterge faiz**), 31 Aralıkta yüzde 22,7 olan yıllık faizi 14 Ocakta 23,3'e çıktı.
- **Beş yıl vadelinin faizi yüzde 25,26, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 23,97 oldu.**

Risk Primi (CDS)

• Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası - 5 yıl vadeli*) ise 13 Ocak itibarıyla **geçen yıl sonundaki seviyesine göre** yüzde 1,38 oranında azalarak 558,61 olarak gerçekleşti.

• Merkez Bankası faizini indireceğim derken 400'ün altına inen Türkiye'nin riskini 600 puanın üzerine çıkararak dış borçlanma maliyetlerinin de artmasına yol açtı. Bu durum sadece kamunun değil, diğer kesimlerin dış borçlanmalarını da daha pahalı hale getiriyor.

- İki Haftada Dolar Kuru Yüzde 4, Euro Yüzde 5 Arttı

- Türk lirasındaki değer kaybı 2022 yılının ilk iki haftasında da devam etti.
- 31 Aralık -14 Ocak arasında dolar kuru yüzde 4,1, Euro kuru ise yüzde 5,4 oranında arttı. Buna göre TL iki haftada dolara karşı yüzde 3,9, Euroya karşı ise yüzde 5,1 oranında değer kaybına uğradı.
- Yılın ilk iki haftasında geçen hafta gram altın fiyatı yüzde 1,2 oranında artarak 788 lira oldu. Hisse senetlerinin fiyatı ise (BİST 100 endeksi) yüzde 11,9 oranında arttı.

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 22,6 Milyon

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yılın ilk iki haftasında icra ve iflas dairelerine toplam 401 bin yeni dosya geldi. 323 bin dosya ise sonuçlandırıldı.
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı yılın ilk iki haftasında 76 bin adet artarak 14 Ocak itibariyle 22 milyon 647 bin adet oldu.

-Sefalet Endeksi Son 20 Yılın Rekorunu Kırdı

- Enflasyon ve işsizlik oranlarının toplamıyla hesaplanan sefalet endeksi geçen yıl sonunda 47,28'le son 20 yılın en yüksek noktasına çıktı. (Yüzde 11,2 işsizlik oranı ve yüzde 36,08 enflasyon)

-Tarımda Üretici Fiyatları Aralıkta Yüzde 12,51 Arttı

- Tarım ürünleri üretici fiyatları aralıkta yüzde 12,51 oranında arttı.
- Yıllık artış ise yüzde 36,39 olarak gerçekleşti. Tarım ürünü üretici fiyatları 2020 yılında ise yüzde 21,24 oranında artmıştı.

-Konut Satışları

- Aylık bazda 2020 yılının ikinci yarısından itibaren azalmaya başlayan konut satışları, kamu bankalarının düşük faizli konut kredisi vermeye teşvik edilmelerinin etkisiyle geçen yılın son aylarında arttı.
- Aralık ayında yüzde 113,7 oranında artarak 226 bin 503'e çıkan konut satışları 2021 yılının tamamında ise yüzde 0,5 oranında azalarak 1 milyon 491 bin 856 olarak gerçekleşti.
- Yılın son aylarında hızla artmasına rağmen ipotekli (kredili) konut satışları yılın tümünde yüzde 48,6 oranında azalarak 294 bin 530'da kalırken, diğer yollarla yapılan satışlar ise yüzde 29,3 oranında artarak 1 milyon 197 bin 326 oldu.
- **Yabancılara Yapılan Satışlar:** 250 bin dolar değerinde konut satın alanlara vatandaşlık verilen Türkiye'de geçen yıl yabancılara ise 58 bin 576 adet konut satıldı.
- **Geçen yıl Türkiye'den en fazla konutu 10 bin 56 ile İranlılar aldı. Bu ülkeyi 8 bin 661'le Irak, 5 bin 379'la Rusya, 2 bin 762'yle Afganistan, 2 bin 358'le de Almanya vatandaşları izledi.**
- **Konut Kredileri:** 2021 yılında konut kredisi stoku ise yüzde 7,5 oranında artarak 299,1 milyar liraya yükseldi. Yılın tamamında yatay bir seyir izleyen konut kredilerinde son aylarda belirgin bir canlanma yaşandı. Konut kredisi faizleri ise yüzde 17,46 oldu.
- **İnşaat Maliyeti:** Geçen yıl ikamet amaçlı bina inşaat maliyetleri ise Kasım ayı itibariyle yıllık olarak yüzde 48,2 oranında artış kaydetti.

YABANCILARA YAPILAN KONUT SATIŞLARI REKOR KIRARAK YÜZDE 43,5 ARTIŞ GÖSTERDİ!

Geçtiğimiz yıl ülke genelinde konut satışları önceki yıla göre yüzde 0,5 düşerken yabancılara yapılan konut satışları yeni bir rekor kırarak yüzde 43,5 artış gösterdi. Konut kredisi faizlerinin geldiği seviye nedeniyle ipotekli konut satışları durgun seyrediyor. Kurlardaki rekor artışlar, konut fiyatlarında olağanüstü yükselişleri beraberinde getirdi!

Geçtiğimiz yılın aralık ayı ile 2021 yılının tamamına ilişkin konut satışları, konut sektöründe daralma ve durgunluğun sürdüğünü ortaya koydu. Türkiye genelinde konut satışları aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 113,7 artarak 226 bin 503 olurken, 2021 yılının tamamında ise bir önceki yıla göre yüzde 0,5 azalarak 1 milyon 491 bin 856 adet düzeyinde gerçekleşti. Banka kredili-ipotekli konut satışları aralık ayında yüzde 209,3 artış göstererek 45 bin 260 oldu. Buna karşılık Ocak-Aralık döneminde gerçekleşen ipotekli konut satışları ise geçen yıla göre yüzde 48,6 azalışla 294 bin 530 oldu. 2021 yılında yıllık bazda en yüksek artış yabancılar yapılan konut satışlarında gözlemlendi. Yabancıların satın aldığı konut sayısı geçen yıl bir önceki yıla oranla yüzde 43,5 yükseldi. Aralık ayında aylık bazda yabancılar yapılan konut satışları önceki yılın aynı ayına göre yüzde 77,1 artarak 7 bin 841 oldu. İran vatandaşları geçen yıl Türkiye'den 10 bin 56 konut satın alırken, İran'ı, 8 bin 661 konutla Irak ve 5 bin 379 konutla Rusya vatandaşları izledi. Aylık olarak da yine aralıkta yabancılar 1462 konut satıldı.

Aralık ayında ipotekli konut satışlarında gözlenen yükselişte artan konut fiyatlarına karşılık kamu bankalarının konut kredisi faizlerini Merkez Bankası'nın politika faizi düzeyine indirmesinin etkili olduğu anlaşılıyor. Bunun yanı sıra döviz kurlarının geçen ay olağanüstü yükselmesi, doların 18 TL'yi aşması yastık altındaki döviz ve altın birikimlerinin kısmen konut yatırımlarında değerlendirildiği şeklinde de yorumlanabilir. Şu anda konut kredisi faizlerinin kamu bankaları dışında yüzde 25-26 düzeyine ulaşması konut kredisi talebini aşağı çekti. Enflasyon ve inşaat girdi maliyetlerindeki artışın konut fiyatlarını yukarı çekmesi geniş kesimlerin konut sahibi olmasını güçleştirecektir. TL, döviz ve altın varlıkları için farklı finansal alternatiflerin devreye sokulması da tasarruf sahipleri açısından konut satın alma tercihinin geri plana çekilmesini beraberinde getirebilir.

Tüm bunların ötesinde konut satışlarının gerilemesi, maliyetlerin artması inşaat-konut sektöründe daralmanın giderek kalıcı hale gelmesine, çok sayıda inşaat şirketinin, konut üreticisinin darboğaza girmesine ve konut-inşaat sektöründe işsizlik artışına zemin hazırlayacaktır. Bu da aynı zamanda bu sektörden büyümeye gelecek katkının azalması demektir. **Dünya Bankası'nın** küresel ekonomi ve ülkeler bazında büyümeyle ilgili tahminlerinde **Türkiye için büyüme beklentisini yüzde 2'ye düşürmesi dikkat çekicidir!**

MERKEZ BANKASI 'FAİZ İNDİRİMİ POLİTİKASI' KENDİ KENDİSİNİ SABOTE ETMEYE BAŞLADI!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatları ve nas ısrarıyla Merkez Bankası'na (MB) faiz indirtmesi sonucunda gelinen noktada; Merkez Bankası 'faiz indirimi politikası' kendi kendisini sabote etmeye başladı. Merkez Bankası'nın yüzde 14 oranındaki politika faizine karşılık, bankaların faiz ortalaması mevduatta yıllık yüzde 20'nin üzerine çıktı. Ticari kredilerde yüzde 46, bireysel ihtiyaç ve tüketici kredilerinde yüzde 39 düzeyine ulaştı. Kredi talebi hızla düşüşe geçti!

Merkez Bankası faizi dışındaki tüm faizlerde yükselişler yaşanıyor. Hazinesin 10 yıl vadeli tahvil faizleri yüzde 25 düzeyine çıkarken 5 yıl vadeli hazine tahvillerinde yüzde 26 faiz uygulanıyor. Buna bağlı olarak Türkiye'nin **kredi risk primi** (CDS) 582 puana yükselerek en riskli ülke tanımlamasını niteleyen 600 puan sınırına yaklaştı.

✓ Hazinesin 5 ve 10 yıllık tahvil faizlerinin yüzde 25-26 düzeyine ulaşması yatırımcıların Türkiye'nin enflasyon riskini çok yüksek gördüklerini 10 yıllık ortalama için bile asgari yüzde 25'lik bir enflasyon öngördüklerini gösteriyor!

Kur Korumalı Vadeli TL Mevduat (KKM) hesaplarında bile Merkez Bankası politika faizinin 3 puan üzerine kadar faiz verilebileceği öngörülüyor. Hazine, TL mevduat sahiplerinin açtığı KKM hesaplarında faize yüzde 17'lik tavan getirirken, Merkez Bankası ise dövizden TL'ye ve KKM'ye geçişlerde faiz tavanı uygulamıyor. Dolayısıyla bankalar dövizden KKM'ye geçişleri cazip kılabilmek ve TL mevduatı çekebilmek için yüzde 20-23 arası mevduat veriyor.

Merkez Bankası ve Bankalar Birliği'nin bankacılık sektörünün uyguladığı ortalama faizlere ilişkin oranlara bakıldığında şirketlerin kısa dönemli gereksinimleri için kullandığı ticari rotatif kredilerde yüzde 46'ya kadar varan faizler söz konusu.

Bireysel ihtiyaç ve tüketici kredilerinde yıllık yüzde 39'a kadar yükselen faizlerde en düşük oranları konut kredilerinde aylık yüzde 1,2 yıllık yüzde 14 ile Merkez Bankası politika faizine paralel şekilde kamu bankaları uyguluyor. Bunun dışındaki tüm yerli-yabancı özel bankalarda konut kredisi faizleri de aylık yüzde 2'nin üzerinde ve yıllık yüzde 25-26 düzeyine kadar çıkıyor. Taahhüt kredilerinde ise aylık en düşük oran yüzde 2,55 ve yıllık olarak da yüzde 30'un üzerinde.

Bankaların ihtiyaç kredisi için uyguladıkları aylık faiz oranı yüzde 1,55 ile yüzde 3,25 arasında değişiyor. İhtiyaç kredisi için müşterilerine verdiği en düşük faiz yıllık yüzde 18,6 ile kamu bankalarında. Özel bankalarda ise yıllık yüzde 39'u buluyor. Merkez Bankası'nın yüzde 14'lük politika faizinin 2-3 katına varan bu oranlar, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın **faiz yaklaşımının ekonomik-teorik-reel olarak iflas ettiğini** gösteriyor. Ayrıca yüzde 14'e düşürülen faize rağmen son açıklanan resmi enflasyon verisinin yıllık yüzde 36,8 ile Merkez Bankası faizinin üç katına yaklaşması, şubat ayında muhtemelen yüzde 50'ye ulaşacak olması **'faiz düşünce enflasyon düşer'** tezinin yanlışlığını kanıtıyor.

Merkez Bankası bankalara yüzde 14 faizle kaynak kullanırken bankalar bu kaynağı kredi ihtiyacı olanlara en düşük yüzde 20 en yüksek yüzde 49'a varan faizlerle kullanıyor. Hazineye de aynı şekilde yüzde 25-26 faizle borç veriyor. Nitekim Merkez Bankası'ndan yüzde 14'le aldıkları kaynağı iki-üç misli faizle satan bankaların Merkez Bankası'ndan yüzde 14'le sağladıkları fon tutarı, aralık ayının son 3 haftasında 325 milyar TL'den 490 milyar TL'ye çıkmış. Diğer deyişle bankalar yüzde 14 faizle Merkez Bankası'ndan 165 milyar TL ilave kaynak sağlamış.

Buna rağmen tüm kredi türlerinde kredi talebi gerilerken faizler ise aksine katlanarak artıyor. Kur artışlarıyla beraber yüksek faizler nedeniyle artan finansman maliyetleri enflasyonu daha da hızla yükseltirken, işletmeleri yatırımdan ve üretimden caydırıyor. Konut ve taşıt satışlarında sert düşüşler başladı. Bu düşüşün daha da hızlanması söz konusu.

Yatırım ve üretimde finansman maliyetlerinin (faizin) artması beraberinde istihdamda düşüşe ve işsizlikte artışa neden olacak. Yılbaşında yürürlüğe giren yeni asgari ücretle birlikte pek çok işletmenin aralık ayının son haftasında toplu işçi çıkartmaya yöneldiği, aralık ve ocak aylarına ait işsizlik ve istihdam rakamları açıklandığında **rekor düzeyde işsizlik artışıyla karşı karşıya kalacağımızı bugünden öngörmekteyim!**

TÜİK'E GÖRE İŞSİZ SAYISI, 39 BİN KİŞİ ARTTI!

TÜİK'in 10 Ocak'ta açıkladığı Kasım 2021 işsizlik verilerine göre resmi işsizlik oranı değişmedi ve yüzde 11,2 seviyesinde kaldı. İşsiz sayısı, bir önceki aya kıyasla 39 bin kişi arttı. Genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 1,7 puan artarak yüzde 22,3'e yükseldi. Türkiye'de kronik işsizlik kadar önemli bir diğer sorun kayıt dışı işsizlik!

TÜİK'e göre kasım ayında Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı bir önceki aya göre 39 bin kişi artarak 3 milyon 777 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise değişim göstermedi ve yüzde 11,2 seviyesinde gerçekleşti. İstihdam edilenlerin sayısı 2021 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre 228 bin kişi artarak 29 milyon 855 bin kişi, istihdam oranı ise 0,3 puanlık artış ile yüzde 46,6 oldu. İşgücü 2021 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre 267 bin kişi artarak 33 milyon 632 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,4 puanlık artış ile yüzde 52,5 olarak gerçekleşti.

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 1,7 puan artarak yüzde 22,3, istihdam oranı 0,1 puanlık artışla yüzde 33,2 oldu. Bu yaş grubunda işgücüne katılma oranı ise bir önceki aya göre 1,2 puan artarak yüzde 42,8 seviyesinde gerçekleşti.

Kasım ayında istihdam edilenlerin sayısı bir önceki aya göre tarım sektöründe 49 bin kişi, sanayi sektöründe 73 bin kişi, inşaat sektöründe 10 bin kişi, hizmet sektöründe 96 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin yüzde 17,1'i tarım, yüzde 21,6'sı sanayi, yüzde 6,1'i inşaat, yüzde 55,2'si ise hizmet sektöründe yer aldı. TÜİK'in geniş tanımlı işsizlik yerine kullandığı âtil işgücü oranı kasım ayında bir önceki aya göre 0,7 puan azalarak yüzde 22,1 oldu.

2021 Kasım ayında herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan kayıt dışı çalışanların oranı yüzde 29 düzeyinde. Türkiye Tekstil Sanayicileri İşverenleri Sendikası'nın raporuna göre kayıt dışılık oranları tarım kesiminde yüzde 83, dericilikte yüzde 39, giyimde yüzde 35. Bu bakımdan Türkiye'de kronik işsizlik kadar önemli bir diğer sorun aynı zamanda kayıt dışı işsizlik. Gelişen ve değişen teknoloji ile özellikle niteliksiz düz eleman ihtiyacının azalması, dijital dönüşüm, e-ticaret, endüstri 4.0 gibi uygulamalar fiziki istihdamın azalması anlamına geliyor. Pandemiyle birlikte gündeme gelen sosyal güvenlik ile ilgili destekler yeni asgari ücretin belirlenmesi ve gelir vergisinden istisna tutulmasıyla uygulamadan kalkıyor.

İktidarın pek çok mal ve ürüne, enerjiye, ulaşımaya yaptığı zamlar fiyatlarda yükselişe yol açacağı için **İÇ TALEP VE TÜKETİM DE HIZLA DÜŞECEKTİR.** İç talepteki düşüş beraberinde işletmeleri üretimlerini azaltmaya yöneltecektir. Bunun sonucu ise **daha düşük kapasitelerle çalışma ve bu yüzden de işçi çıkartmak olacaktır!**

MERKEZ BANKASI'NIN NET ULUSAL REZERVLERİ 20 YILIN EN DÜŞÜK SEVİYESİNE İNDİ.

Merkez Bankası'nın (MB) net ulusal rezervleri bir haftada 392 milyon dolar gerileyerek 7,9 milyar dolara indi. Aralık ayı sonunda 72 milyar dolar olan altın dahil brüt rezervler, 7 Ocak haftasında 70 milyar dolara düştü. Bu rezerv tablosu Merkez Bankası'nın kasasının tamtakır olduğunu gösteriyor. AK Parti iktidarı 20 yılda pek çok alanda olduğu gibi Merkez Bankası'nı da iflasın eşliğine ve tükenme noktasına getirdi!

Merkez Bankası'nın net uluslararası rezervleri 7 Ocak 2022 itibarıyla, 392 milyon dolar daha azalarak 7 milyar 947 milyon dolara geriledi. Bu rakam Merkez Bankası'nın net uluslararası rezervlerinde Ağustos 2002'den bu yana görülen en düşük ikinci seviye. Merkez Bankası'nın brüt döviz rezervleri de 1 milyar 575 milyon dolar azalarak 70 milyar 989 milyon dolara geriledi. Brüt döviz rezervleri, 31 Aralık'ta 72 milyar 564 milyon dolar seviyesindeydi. Söz konusu dönemde altın rezervleri, 33 milyon dolar gerileyerek 38 milyar 489 milyondan 38 milyar 456 milyon dolara düştü. Böylece Merkez Bankası'nın altın dahil toplam brüt rezervleri, 7 Ocak haftasında bir önceki haftaya kıyasla 1 milyar 607 milyon dolar azalarak 111 milyar 52 milyondan 109 milyar 445 milyon dolara geriledi. Swaplar ve bankaların Merkez Bankası nezdinde tuttuğu munzam karşılık emanet dövizler düşüldüğünde Merkez Bankası net döviz rezervleri aylardan bu yana ekside. Bu sürdürülemez tabloya iktidarın bir çözümü yok ve çaresizce gidişatı izliyor. İktidarın ve ekonomi yönetiminin tek umudu Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın şubat ayında çıkacağı körfez ülkeleri turu. BAE ve Suudi Arabistan'a yapılacak ziyaretlerde gündemdeki tek konu birkaç milyar dolar alabilmek olacak. TBMM'ye getirilen Merkez Bankası yasa değişikliğinin ve yabancı bankaların Merkez Bankası nezdindeki swap, döviz, altın ve mevduatlarına haciz uygulanmayacağı garantisinin verilmesinin temel nedeni Merkez Bankası kasasının boşaltılmış olması. İktidarın döviz mevduatlarında beklediği çözülme gerçekleşmeyince bu kez şirketleri sisteme dahil ederek KKM hesaplarından yurtiçi yerleşik tüzel kişilerin yararlanmasının yolunu açtı. 21 Aralık'ta başlatılan KKM uygulaması için çıkartılan Merkez Bankası Uygulama Tebliği üç haftada dört kez değiştirildi. İktidarın bu hali Türkiye'yi ve Türkiye ekonomisini aciz konuma düşürüyor. BAE Devlet Yatırım Fonu Abu Dabi Kalkınma Holdingi (ADQ) Başkanı Suwaidi, dünyanın önde gelen medya kanallarına yaptığı açıklamalarda, TL'nin çok değer kaybettiğini, Türk şirketlerinin çok ucuzladığını belirtiyor. **Türkiye Varlık Fonu (TVF)** bünyesindeki stratejik ancak zarar eden kamu şirketlerini satın alabileceklerini, TVF ile görüşmeler yaptıklarını ifade ediyor.

Tüm bunlar aynı zamanda TVF Yönetim Kurulu Başkanı Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın şubat ayında BAE'ye hangi amaç ve beklentilerle gittiğini gösteriyor! Türkiye'nin hazinesini, Merkez Bankası'nı 3 kuruşa, 25 sente muhtaç konuma getiren iktidar, **şimdi TVF'deki son varlıkları ucuza kapatmak isteyenlerin ayağına gidiyor!**

İKTİDARIN CARİ FAZLAYA ENDEKSLİ YENİ MODELİ ÇÖKTÜ!

Kasım ayı Ödemeler Dengesi Bilançosu verileri dövizde bazı kaynağı belirsiz işlemlerin olduğunu, sadece geçtiğimiz kasım ayında 4,4 milyar dolar kaynağı belirsiz döviz girişi yaşandığını gösteriyor. Kasım rakamlarıyla birlikte geçtiğimiz yılın Ocak-Kasım döneminde 11 ayda gelen kaynağı belirsiz döviz tutarı toplamı 19 milyar dolara ulaştı. Kasım rakamlarında yeniden cari açık verilirken, iktidarın cari fazlaya endekslili yeni modeli iki ayda anlamını yitirdi!

Merkez Bankası'nın açıkladığı Kasım 2021 Ödemeler Dengesi rakamları iktidarın cari fazlaya endekslili yeni ekonomi modelinin tersine döndüğünü, iki ay aradan sonra tekrar cari açık verilmeye başlandığını ortaya koyarken, kaynağı belirsiz döviz girişlerindeki tutarlar ve hareketlilik dikkat çekiyor.

Rakamlara bakılırsa ödemeler dengesi net hata noksan kaleminde geçtiğimiz kasımda bir ayda 4 milyar 462 milyon dolar kaynağı belirsiz döviz girişi gerçekleşmiş. Kurda son yolların en büyük dalgalanmalarının yaşandığı kasım ayındaki bu kaynağı belirsiz döviz girişiyle birlikte yılbaşından bu yana gerçekleşen kaynağı belirsiz döviz girişlerinin toplam tutarı 19 milyar doları aştı.

Diğer yandan faiz indirimi-ihracat, üretim ve istihdam artışı ile kurlarda düşüş ve cari fazla verilmesi üzerine kurgulanan ekonomik modelde de kasım ayında tersine gelişme yaşandı. Eylül ve ekim aylarında aylık bazda cari fazla verilmesini faiz indirimlerinin ve yeni modelin başarısı olarak sunan iktidarın bu iddiası kasım ayında tersine döndü.

✓ Cari işlemler dengesi, bir önceki yılın kasım ayına göre 866 milyon dolar azalmasına karşılık kasımda 2 milyar 681 milyon dolar açık verdi. Böylece yıllık cari açık tutarı da 14 milyar 256 milyon dolar oldu.

✓ Kasım ayında gerçekleşen 4,4 milyar dolarlık kaynağı belirsiz döviz girişi bugüne kadar tüm zamanların bir ayda gerçekleşen en yüksek üçüncü tutarı. 2021 yılının kasım sonu itibarıyla net hata-noksan kalemindeki döviz girişleri toplamı 19 milyar 694 milyon dolara ulaştı. Ancak buradaki çelişki ocak-kasım döneminde cari açığın 11 aydaki toplamı ise 10 milyar 816 milyon dolar!

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilen 2018 yılında net hata noksan kalemindeki kaynağı belirsiz döviz girişleri 22,9 milyar dolara ulaşmıştı. Aradan geçen üç yıla rağmen hâlâ bu paranın kaynağı ve nereden geldiği, belli değil. 2021 yılı aralık ayı ödemeler dengesi rakamları açıklandığında net hata noksan kalemindeki kaynağı belirsiz girişler 20 milyar doları hayli aşacak ve yeni bir kaynağı belirsiz rekor daha kırılacak. Kimse bu paranın nereden geldiğini nereye gittiğini, sahibinin kim ya da kimler olduğunu bilemeyecek!

TÜRKİYE'NİN KAMU BORCU SAATLİ BOMBA

Türkiye'nin kamu borçları sorunu adeta saatli bir bomba. Türk Lirası'nın değer kaybının faiz oranını aşması halinde, vergi yükümlüsü sade yurttaşın cebinden Hazine-TCMB üzerinden yeni yükümlülükler doğuracak.

Gelin Türkiye'nin kamu borçları sorununu Aralık 2021 Aylık Kamu Borç Yönetimi Raporu'ndan izleyelim.

Kamu borçlarının toplamı 2.708 milyar TL. Bunun 1.391 milyar TL'si dış borç. Yani yüzde 51,4'i döviz bazında ödenecek.

Kaldı mı, 1.317 milyar TL iç borç. Bunun da 396 milyar TL'si döviz cinsinden iç borç. Aslında döviz cinsi iç borçlar 12.600 milyar doları ABD doları, 8.809 milyar doları avro, 9.799 milyar doları altın ağırlıklı olmak üzere 31.208 milyar dolar.

Bu borç 13,54 dolar kuru üzerinden 422.5 milyar TL, yani daha fazla ediyor. Ancak hesaplarda tutarlılık açısından 396 milyar TL üzerinden devam edelim.

Kaldı geriye 921 milyar TL. Bunun 286 milyar TL'si Tüketici Fiyat Endeksi'ne (TÜFE) endeksli.

Kaldı geriye 634,9 milyar TL. Onun da 204 milyar TL'si değişken faizli. Yani faizleri piyasadaki faiz oranına göre değişen veya faiz ödemesi iskontolu tahviller olmak üzere.

Kala kala kaldı 431 milyar TL'lik sabit faizli TL cinsi borç. Bu da toplam borçların ancak yüzde 15,9'una denk geliyor.

Riskler Çok Yüksek

Peki, geri kalan yüzde 84,1'i neden çok riskli?

Çünkü döviz cinsi borçların maliyeti kurlar arttıkça haliyle yükseliyor. TÜFE'ye endeksli tahviller özellikle iç borçların yüzde 90,5'ini elinde tutan banka ağırlıklı finansal kuruluşlar tarafından tercih ediliyor. TÜFE'nin 2022'nin ilk aylarında yüzde 50'yi geçmesinin beklendiği düşünülürse, kamu borçlarının bu türünün de maliyeti iyice sıçrayacak.

Bu arada, bireysel yatırımlar kamu iç borçlanma senetlerinin 14,4 milyar TL ile sadece yüzde 1,06'sını ellerinde tutuyorlar. Yabancı payı da 54,4 milyar TL ile yüzde 4,04'e gerilemiş durumda. Değişken faizli borçların maliyeti de Merkez Bankası faizleri indirdikçe aksine artıyor. 5 yıllık tahvillerin faiz oranı en son yüzde 24,12 idi. Hazine'nin kendi verilerine göre, politika faizinin yüzde 19 olduğu Mayıs 2021'de aylık ortalama borçlanma maliyeti yüzde 11,3 iken, Kasım 2021'de bu maliyet yüzde 19,4'e fırladı.

	Milyar TL	Yüzde	
Toplam kamu borçları	2708	100	
(-)Dış borçlar	1391	51,4	
İç borçlar	1317	48,6	
(-)Döviz borcu iç borç	396	14,6	Kamu borcunun yüzde 51,4'ünü dış borçlar oluşturuyor.
TL cinsinden iç borç	921	34,0	
(-)TÜFE'ye endeksli	286	10,6	
(-) Değişken faizli	204	7,5	
Sabit faizli TL	431	15,9	

Faiz Hedefi Tutmayacak

2022 bütçesinde faiz ödemeleri için 240,4 milyar TL öngörüldü. Bu rakamın tutturulması olanaklı görünmüyor. Gelin şöyle bir hesap yapalım. 920 milyarlık TL cinsinden borcun yüzde 24'ten faiz ödemesi zaten 220,8 milyar TL olur. 109,7 milyar dolar dış borcun 2022'de ödenecek faizi 5,1 milyar dolar. Orantılayarak döviz cinsi iç borçlara da 1,5 milyar dolar faiz ödemesi koyarsak, toplam 6,6 milyar dolar faizin iyimser bir hesapla 15 TL ortalama döviz kurundan maliyeti 99 milyar TL'ye çıkar.

Toplam faiz maliyeti de 320 milyar TL'ye sığır.

Çeşitli Ek Yükümlülükler

Enflasyonun, faizlerin, dövizin mevcut seyri göz önüne alınırsa bu hesaplamalarımız hâlâ fazlaca iyimser kalabilir. Bunların üzerine 7,8 milyar doları ABD doları, 7 milyar doları avro ağırlıklı, 15,2 milyar dolar Hazine garantili dış borçları; 3,3 milyar dolar Hazine garantisi kapsamındaki sağlanan kredileri Avrasya Tüneli, Kuzey Marmara Otoyolu gibi 7 projeyi içeren 17,2 milyar dolarlık borç üstlenimine tabi kredi anlaşmalarını eklersek kamunun yükümlülükleri daha da ağırlaşıyor.

Hazine garantilerinin uygulandığı diğer bir alan da Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) projeleridir. 123 projeye en yaygın rastlanan Yap-İşlet-Devret modelini, 111 projeye işletme hakkı devri, 18 projeye Yap-Kirala-Devret ve 5 projeye Yap-İşlet modelleri izliyor. KÖİ projelerinde 27,4 milyar dolarlık karayolu, 20,5 milyar dolarlık havaalanı inşaatı, 19,8 milyar dolarlık enerji sektörü yatırımı vardır. Yap-Kirala-Devret modeliyle ise 11,6 milyar dolarlık sağlık projesi finanse edilmiştir. İşletme hakkı devri modeline gelince ise 57,8 milyar dolar havaalanı, 20 milyar dolar enerji, 2,9 milyar dolar liman, 2,8 milyar dolar yat limanı projesi bu kategoride yer alıyor. Daha küçük projelerin de katılımıyla 165 milyar dolarlık bir KÖİ portföyü bulunduğu anlaşılıyor.

Tüm bu risklere yeni eklenen bir boyut da kur korumalı mevduat ve dövizden-altından dönüşümlü TL mevduattır. TL'nin döviz karşısında değer kaybının baz alınan faiz oranını aşması halinde, vergi yükümlüsü sade yurttaşın cebinden Hazine-Merkez Bankası üzerinden yeni yükümlülükler doğuracaktır.

Yük Yurttaşın Sirtında

Tablo gerçekten çok karışık. Döviz borçları, TÜFE'ye endeksli borçlar, değişken faizli borçlar, Hazine garantili borçlar, KÖİ projeleri yükümlülükleri, Kur Korumalı Mevduat diye gidiyor... Ancak işin özü, yani AKP Başkanlık rejiminin karmaşık yöntemlerle, rantiyelere, sermaye kesimine, dış aleme yurttaşın sırtından garantiler, güvenceler sağladığı gerçeği değişmiyor.

KONUT FİYATI YILLIK % 105.6 ARTTI

Konut fiyatları son bir yılda İstanbul'da yüzde 105.6, Ankara'da yüzde 82.1 ve İzmir'de yüzde 76.6 oranında arttı.

Konut fiyatlarındaki artış hız kazanarak sürüyor. Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi (BETAM) tarafından sahibinden.com'un ilan verileriyle hazırlanan "sahibindex Satılık Konut Piyasası Görünümü" 2022 Ocak ayı raporu yayınlandı. Rapora göre satış fiyatlarındaki artış hızı ile reel konut fiyatlarındaki artış hızı 2021 Aralık ayında da devam ederken, satılık konut arzı ve talebi düşüyor. Satılık konut cari fiyatlarındaki yıllık artış oranının üç büyük ilde yükseldiği görülüyor.

Satılık konut cari fiyatındaki yıllık artış oranı İstanbul'da yüzde 105.6, Ankara'da yüzde 82.1 ve İzmir'de yüzde 76.6 olarak dikkat çekti. Satılık konut m2 ortalama fiyatları İstanbul'da 9.642 TL'ye, Ankara'da 4.400 TL'ye ve İzmir'de 7.567 TL'ye yükseldi. İlan satış fiyatları aralıkta da geçen yılın aynı ayına göre bütün büyükşehirlerde arttı.

Reel Artışta Rekor Kırıldı

■ Reel (enflasyondan arındırılmış) konut satış fiyatlarındaki artış oranı aralıkta yüzde 40.4'e yükselerek raporda incelenen dönemdeki en yüksek seviyesine ulaştı. Ülke genelinde hesaplanan satılık konut cari fiyatlarındaki (ilan fiyatı) yıllık artış oranı, geçen aya göre 32 puan artarak yüzde 91 oldu. Böylece, geçen yılın aynı döneminde 3.521 TL olan Türkiye geneli ortalama satılık konut ilan m2 fiyatı 6.726 TL'ye ulaştı.

İCRALAR ÇOĞALDI TAŞINMALAR ARTTI

İstanbul'daki muhtarlar son dönem icra tebligatlarının arttığına dikkat çekerek "Elimizde yığılmış icra tebligatları bulunuyor. Gelip almıyorlar. Taşınmalar arttı. Ev sahibi ve kiracılar arasında sorunlar yaşanıyor" diyor.

Ülkenin ekonomik olarak yaşadığı darboğaz hayatın içinde somut birtakım değişikliklere neden oldu. Ulusal Yargı Ağı (UYAP) verilerine göre bu yılın ilk haftasında icra ve iflas dairelerine toplam 203 bin yeni dosya geldi. 181 bin dosya ise sonuçlandırıldı. İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı yılın ilk haftasında 21 bin adet artarak 7 Ocak itibarıyla 22 milyon 593 bin adet oldu. Öyleki İstanbul'daki muhtarlar da son dönemde değişen birtakım gerçeklere dikkat çekerek yığılan icra tebligatlarından, birden bire artan kiralar sebebiyle ev sahipleri ile kiracılar arasında yaşanan sorunlardan ve sayısı gün geçtikçe artan taşınmalardan bahsediyorlar.

İcralar İçin Boşanıyorlar

Bakırköy'de 40 bin kişilik nüfusa sahip Kartaltepe muhtarı Birgül Korkmaz, gelen icra evrak sayısının iki katına çıktığını belirterek şunları söylüyor: "İcra tebligatlarında artış var. Aile mahkemelerinden gelen evraklar arttı. Mahalleden duyduğum kadarını aktarıyorum. İcralarda eşler birbirinden etkilemesin diye çiftler boşanıyor. Annesinin babasının maaşından yararlanmak için bu yöntemle başvurulan aileler olduğunu da duyuyoruz. Bugün bir yardımsever dağıtmak üzere 73 paket et getirdi. İzdiham oldu. Duyan geliyor. Daha çok çocuklu aileleri gözeterek dağıtmaya çalışıyoruz. Gelen anneler aylardır eve et girmedi diyor. Ne diyeyim yani çok kötü..."

Taşınmalarda Artış Var

İstanbul'un Üsküdar İlçesi Acıbadem Mahallesi Muhtarı Semra Aydın, son döneme ilişkin gözlemlerini şöyle paylaşıyor: "Taşınmalarda artış var. Muhitimiz eski bir mahalle. Burada daha çok emekliler yaşıyor. Bir kısım ise rezidanslarda yaşıyor. Buradaki kiralar 5 bin- 7 bin TL arasında değişiyor. İnsanlar kiralara daha uygun olduğu mahallelere taşınıyor. Burada yardım ettiğimiz kimi aileler de taşındı. Onlar da ne olur bizden elini çekmeyin diyorlar."

Aydın, son olarak "Elimizde yığılmış tebligatlar bulunuyor. Trafik cezaları, icra borçları... Gelip almıyorlar, sıkıntı hat safhada" diyor.

Çürük Binanın Kirası 7 Bin TL

Kadıköy Yeldeğirmeni muhtarı Sultan Aksu, kiracılarla ev sahipleri arasında yaşanan sorunların arttığını dile getiriyor: "Ev sahipleri yüksek fiyatta verdikleri evlerin kiralara alamıyorlar. Son bir aydır ihtarlar gelmeye başladı. Uzun zamandır icralar var. 1+1 evlerden 5 bin TL kira isteniyor. Bir binaya İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) çürük raporu verdi, yüksek risklidir bu bina dedi. O ev 7 bin TL'ye kiraya verildi. Mahallemizde bütün evler eski, rutubetli. Bina yaşı 50-120 arasında değişen binalar var ama 5-7 bin TL arasında kira istiyorlar. Ederi değil bir kere, ahlaklı bir tutum değil."

Mahkeme Kağıtları Arttı

Ataşehir, İçerenköy Mahallesi muhtarı Sırma Doğru, "Tebliğatlarda, icralarda, boşanmalarda artış var" diyerek ev sahibi ve kiracı arasında artan sorunlara vurgu yapıyor: "Burada bin TL olan kiralar birden bire 3 bin TL'ye kadar çıktı. Şu anda İçerenköy'de 3 bin 500-4 bin TL'nin altında ev bulmak imkânsız. Ev sahibi ve kiracı sorunlarını dinlemeye başladık. İnsanlar ev arıyor ama bulmakta zorlanıyorlar. Burada aynı zamanda kentsel dönüşüm var. Evlerini bekleyen insanlar buradaki ev kiralara veremeyecekleri için taşındılar."

DIŞ BORÇ KİŞİ BAŞI 20 BİN TL

Merkez Bankası verilerine göre kısa vadeli dış borç 2020 yılsonuna göre yüzde 8,6 arttı. 1 yıldan kısa sürede 124,1 milyar dolar borç ödenmesi gerekiyor. Bu tutar ülke nüfusuna bölündüğünde kişi başı 20 bin lira civarında borç ortaya çıkıyor.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Kasım 2021 dönemine ilişkin kısa vadeli dış borç istatistikleri açıklandı. Buna göre 1 yıl içerisinde ödenmesi gereken dış borç 2020 yılsonuna kıyasla yüzde 8,6 artarak 124,1 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Dolar kuru göz önünde bulundurulduğunda bu tutar 1 trilyon 667 milyar 904 milyon lira oluyor. 84 milyon nüfuslu ülkede kişi başına 20 bin liralık dış borç düşüyor.

Döviz mevduatlarında ciddi artış

Aynı dönemde, yurt dışı yerleşiklerin TL cinsinden mevduatları yüzde 32,5 azalışla 10,4 milyar dolara geriledi. Banka hariç yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı yüzde 0,2 artarak 15,2 milyar dolar, yurt dışı yerleşik bankaların mevduatı da yüzde 16,2 yükselerek 15,4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Diğer sektörler altında yer alan ithalat borçları, 2020 yılsonuna göre yüzde 32,4 artarak 39,4 milyar dolara yükseldi.

Özel sektörün kısa vadeli dış borcu yüzde 10,4 artarak 75 milyar dolara yükseldi. Özel sektörün özel alacaklılar başlığı altında ise 2 tip borcu bulunuyor. Parasal olmayan kuruluşlara olan borçlar yüzde 20,1 yükselişle 58,2 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Parasal kuruluşlara olan kısa vadeli borçlar yıl sonuna göre yüzde 0,2 artışla 65,4 milyar dolar oldu.

Kısa vadeli dış borç stoku 2021 Kasım sonu itibarıyla yüzde 45,7'si dolar, yüzde 25,4'ü avro, yüzde 9,6'sı TL ve yüzde 19,3'ü diğer döviz cinslerinden oluştu.

'ARALIK ATEŞİ' BÜTÇEYİ YAKTI

Kamudaki abartılı harcamalar nedeniyle 'Aralık ateşi' olarak adlandırılan alışkanlık zirve yaptı. Kasımda 134 milyar TL olan harcamalar, aralıkta 281 milyar TL'ye çıktı.

"Ödenekleri tüketelim" telaşı ile yapılan ve "Aralık ateşi" olarak isimlendirilen harcama alışkanlığı bu yılın son ayının harcamalarına da damgasını vurdu. Hemen hemen tüm genel bütçeli idareler yılın en yüksek harcamasını yıllık bütçe açığının dörtte üçünün kaydedildiği Aralık ayında yaptı.

Aralık ayında yüksek harcama yapan kamu idareleri arasında yer alan Cumhurbaşkanlığı, Kasım ayında 231 milyon TL, Aralık ayında ise 749 milyon TL harcadı. Yıl rekoru kıran Cumhurbaşkanlığı'nın yıllık harcama toplamı 3 milyar 653 milyon TL oldu. TBMM de 303 milyon TL'lik Aralık harcaması ile Kasım harcamasını ikiye katladı, TBMM yıl boyunca 1,8 milyar TL harcama yaptı.

Aralık ayında ödenekleri tüketmek için daha çok silah, kırtasiye gibi dayanıklı mal alımının yapıldığı biliniyor. Milli Savunma Bakanlığı da son ay 9.5 milyar TL'lik harcaması ile Kasım ayından 2 milyar TL daha fazla harcadı.

İçişleri Bakanlığı 2,4 milyar TL'lik Aralık harcaması ile 1,2 milyar TL'lik Kasım harcamasını ikiye katladı. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın iki ay arasındaki harcama farkı üç katı oldu. Kasım'da 57,8 milyar TL olan harcama son ay 149,4 milyar TL'ye fırladı.

Bütçenin kara deliği kabul edilen ve müteahhitlik ödemelerini yapan Ulaştırma Bakanlığı'nın iki aylık harcaması arasındaki fark dört katı geçti. En fazla harcaması artan idare olan bakanlık Kasım'da 5,5 milyar TL, Aralık'ta ise 21,6 milyar TL harcama yaptı.

Cumhurbaşkanlığı'na bağlı başkanlıklar da acele ile yıl bitmeden harcamalarını arttıran idarelerden oldu. İletişim Başkanlığı'nın harcaması bir ayda 34 milyon TL'den 162 milyon TL'ye, Milli Saraylar'ın harcaması da 39 milyon TL'den 63 milyon TL'ye çıktı.

	KASIM	ARALIK
ADALET BAKANLIĞI	2,6 MİLYAR	3,4 MİLYAR
HAZİNE VE MALİYE B.	57,8 MİLYAR	149,4 MİLYAR
SAĞLIK BAKANLIĞI	8,3 MİLYAR	12,6 MİLYAR
AİLE ve SOS. HİZ. BAKANLIĞI	4,9 MİLYAR	14,1 MİLYAR
GENÇLİK BAKANLIĞI	2,9 MİLYAR	4 MİLYAR
ÇEVRE BAKANLIĞI	728 MİLYON	3,1 MİLYAR

1.4 MİLYON KİŞİ BANKALARIN TAKİBİNE DÜŞTÜ

Bankalara tüketici kredisi ve kredi kartı borcu bulunan vatandaş sayısı son bir yılda 800 bin kişi artarak 34 milyon 700 bine yükselirken, borcunu ödeyemediği için yasal takibe düşen kişi sayısı da artıyor.

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından yapılan açıklamaya göre bireysel kredi kartı borcundan dolayı yasal takibe intikal etmiş kişi sayısı 2021 yılı Ocak-Kasım döneminde 611 bin kişi oldu. Bireysel kredi borcundan dolayı yasal takibe düşen kişi sayısı ise aynı dönemde 1 milyon 182 bin kişi oldu.

4 Milyon İcralık

Böylece bireysel kredi veya bireysel kredi kartı borcundan dolayı yasal takibe düşen kişi sayısı 2021 yılının Ocak-Kasım döneminde 1 milyon 485 bin kişi oldu. 2021 yılının Ocak-Kasım dönemindeki bu artışla birlikte Kasım 2021 itibarıyla bireysel kredi ve kredi kartı borcunu ödemiş ve borcu devam etmekte olanların sayısı 4 milyon 18 bin 796 kişiye ulaştı.

Tasfiye olacak krediler % 25 arttı

■ Risk Merkezi verilerine göre, Kasım 2021 itibarıyla bireysel kredilerde tasfiye olunacak alacaklar bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 25 artış ile 25.8 milyar TL oldu. Bireysel kredi kartlarında tasfiye olunacak alacaklar bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1 artış ile 7.1 milyar TL oldu.

2021 YILINDA 101 BİN 750 ESNAF İFLAS ETTİ

Kapanma süreci, biriken borçlar, yüksek dolar kuru ve kredi borçları 2021 yılında esnafın toplu iflasına neden oldu. Esnaf ve Sicil Gazetesi verilerine göre; 2021 yılının genelinde meslekten ve sicilden terkinini yaparak iflas eden esnaf sayısı **en az 101 bin 750 olarak kayıtlara geçti**. Birkaç yandaşı daha fazla zengin etmek için kuru bilinçli bir şekilde köpürten iktidar, 101 bin 750 esnafın iflasına sebep oldu. Ayrıca henüz kepenk kapamayıp, iflas etmeyen yüz binlerce esnafın ise ekonomide yaşanan belirsizlikle ve içinde bulunduğu borç yükü nedeniyle de aslında fiilen iflas halinde oldu.

2021 yılında 101 bin 750 esnaf ekmek teknesini kaybetti.

2021 yılının genelinde 81 bin 159 esnaf sicilden terkinini, 20 bin 591 esnaf ise meslekten terkinini yaparak kepenk kapatmak zorunda kaldı.

Toplamda 101 bin 751 esnafın iflas ettiği 2021 yılında Aralık ayı, esnaf iflaslarının pik yaptığı ay oldu. Dolar kurunun 18,40'ı gördüğü Aralık ayında sadece 13 bin 16 esnaf iflas etti.

Yüksek döviz kuruna ve artan girdi maliyetleri nedeniyle ürün tedarikinde zorlanan esnaf, borç sarmalından kurtulmak için son çareyi ekmek teknesini elinden çıkarmakta buldu. Köpüğün maliyeti 2021 yılında esnafa açık ve iflas olarak geri dönmüş oldu.

2021	SİCİL TERKİN	MESLEK TERKİN	TOPLAM İFLAS
OCAK	9.190	1.982	11.172
ŞUBAT	6.879	1.676	8.555
MART	7.336	1.974	9.310
NİSAN	5.650	1.425	7.075
MAYIS	3.022	871	3.893
HAZİRAN	5.880	1.688	7.568
TEMMUZ	4.746	1.119	5.865
AĞUSTOS	6.803	1.495	8.298
EYLÜL	7.817	1.791	9.608
EKİM	6.448	1.580	8.028
KASIM	7.275	2.087	9.362
ARALIM	10.113	2.903	13.016
TOPLAM	81.159	20.591	101.750

Tescil edilen esnaf sayısı bir önceki yıla göre %21 oranında azaldı

Ekonomik krizin pik yapması ve piyasalarda yaşanan güvensizlik neticesinde 2021 yılında tescil edilen esnaf sayısında da azalmaya neden oldu.

2021 yılında tescil edilen esnaf sayısı 2020 yılına göre yüzde 21 oranında azalarak 287 bin 550'ye geriledi. Tescil sayısının azalması ve iflas sayılarında yaşanan artışlar, esnafın artık iktidarın ekonomi politikalarına güvenmediğinin de en büyük kanıtı oldu.

Kepenک kapatmayan esnaflarda fiilen iflas etmiş durumda.

2022 yılının henüz ilk iki haftasını geride bırakmamıza rağmen zamların ardı arkasına kesilmedi. A'dan Z'ye tüm girdi maliyetleri ikiye katlanmış durumda. Henüz kepenک kapatıp, iflasını ilan etmemiş Esnaflar ise; hem bankalara borçlu hem BAĞ-KUR primlerini yatıramaz haldeler. En düşük bağ kur primi 1726 TL'ye yükselmiş durumda.

Esnaflar, elektrik ve doğalgaza gelen zamlar dükkânında müşterisini karanlıkta karşılamak zorunda kalıyor. Esnaf pandemi sürecinde çektiği kredilerin faizleri ve piyasaya olan borçları yüzünden adeta köşeye sıkışmış durumda. Esnaf, bugün sattığı ürünü yarın aynı fiyatla yerine koyamamaktan şikâyetçi.

Halen bir umut evine ekmek götürmek için bekleyen, ekmek teknesini terk etmeyen esnaf ise esasında yaşadığı sıkıntılar göz önüne alındığında fiilen iflas etmiş durumdadır.

BATIK KREDİLER 12,4 MİLYAR TL

Ziraat Bankası'nın 12,4 milyar TL'lik kredisinin tahsil imkanı kalmadı. Müteahhitlerin çoğunlukta olduğu şirketlere verilen kredilerin yeniden yapılandırma gibi çeşitli sebeplerle tasfiye edilemediği belirlendi.

AKP iktidarları döneminde altın çağını yaşayan ve siyasetin karşılıklı beslenme ilişkisi kurduğu müteahhitlerin Ziraat Bankası'ndan alıp geri ödemediği kredi tutarının milyarlarca lira olduğu belirlendi. 11,8 milyar TL'si 95 şirkette batan 12,4 milyar TL'lik kredi, geri alınma ümidi kalmadığı için 'Tasfiye olacak alacaklar (TOA) hesabı'na aktarıldı.

Kredi borçlusunu olan çiftçileri, ücretli kesimi titizlikle takip ettiği bilinen Ziraat Bankası'nın çoğunluğu müteahhit olan sermaye gruplarına olan hoşgörüsü Sayıştay denetimlerinde ortaya çıktı.

Yasal Takip Başlamadı

Banka'nın 2020 yılı denetimleri kapsamında incelenen TOA hesaplarına alınan yüksek tutarlı kredilerin tasfiye süreçlerinin yeniden yapılandırma, vade uzatımı, konkordato gibi sebeplerle uzadığı tespit edildi.

Denetim raporunda yer alan bilgilere göre, banka TOA hesabına aktardığı kredi alacakları ile ilgili yasal takip işlemlerine hemen başlamak yerine alacağın tahsilatına yönelik vade uzatımı ve yeniden yapılandırma seçeneklerini değerlendirdi. Bu girişimlerden sonuç alınamaması gerekli idari ve kanuni takibat işlemlerine

başlandı. Ayrıca TOA hesabına aktarılan kredi sahiplerinden kendisine konkordato süresi verilenler için ise bu sürenin bitmesi beklendi.

16 Şirkette 1,8 Milyar TL

Bu süreçte bankanın 2020 yılı içerisinde TOA hesabına aktardığı ve 31 Aralık 2020 tarihine kadar tahsil edemediği 114 şirketten alacağı 2,1 milyar TL'ye ulaştı.

Ziraat Bankası'nın, tasfiyesi sağlanamayan kredi işlemlerinden; kayıtlı bakiye riski 10 milyon TL'nin üzerinde olan 16 şirketten toplam 1,8 milyar TL, riski 5-10 milyon TL arasında olan 14 şirketten 122,8 milyon TL ve riski 1-5 milyon TL arasında olan 84 şirketten temerrüt faizi dahil 185,3 milyon TL alacağın bulunduğu bildirildi.

2012 Tarihli Hâlâ Duruyor

2012-2019 yılı ve öncesinde TOA hesabına alınan ve tasfiye edilemeyen alacaklarının tutarı ise 10,3 milyar TL'ye ulaştı. Banka bu grupta TOA'ya aktardığı 241 firmadan olan alacağını halen tahsil edemedi.

Bankanın 2019 yılı ve öncesindeki dönemlerden bu yana TOA hesabında izlediği ve haklarında yasal takip işlemleri başlatılan kredi işlemlerinden; riski 10 milyon TL'nin üzerinde olan 79 şirketten 9,6 milyar TL, riski 5-10 milyon TL arasında olan 18 şirketten 193,8 milyon TL ve riski 1-5 milyon TL arasında olan 144 firmadan temerrüt faizi dahil 481,2 milyon TL alacağı bulunuyor.

Sayıştay raporunda TOA hesabında yaşanan artışın temel sebebi olarak şunlar ifade edildi:

“Özellikle yap-sat tarzı konut, işyeri, rezidans, AVM üretimi yapan inşaat şirketlerine kullandırılan büyük montanlı kredilerin geri ödemelerinde yaşanan problemler karşımıza çıkmaktadır. Bankanın kullandığı kredilere ilişkin olarak, takibe alınan kredi alacaklarının tasfiyesinin uzun zaman alması bilanço yapısının yanında kârlılığı da olumsuz yönde etkilemektedir.

2020 yılında tasfiye olacak alacaklar hesabına aktarılan kredi alacakları ile ilgili olarak;

- Konkordato sürecinde olan firmaların, konkordato süreçlerinin titizlikle takip edilmesi,
- Yeniden yapılandırma ya da vade uzatımı sonucunda da kredi geri ödeme ihtimali düşük olan firmalar hakkında yasal takip işlemlerinin hızla başlatılması,
- Yasal takip işlemi başlatılan firmalar hakkında takiplerin sonuç alıcı ve etkin şekilde yürütülmesi için gerekli tedbirlerin alınması önerilir.”

Sorun Büyük Şirketlerde

Yapılan incelemelerde, bankanın bireysel ve tarımsal kredilerinin geri ödemesinde sorun bulunmadığı ancak kurumsal ve girişimci kredilerin sorunlu olduğu görüldü.

Banka tarafından 2016-2020 döneminde kullandırılan kredi tutarları yıllar itibarıyla önemli ölçüde artış gösterdi. Bankanın kullandığı toplam krediler 2016 yılı sonunda 236,6 milyar TL iken 2020 yılı sonunda 600,7 milyar TL düzeyine ulaştı.

Banka kredileri içerisindeki en büyük paya sahip kurumsal krediler, 2016 yılsonu itibarıyla 125,6 milyar TL düzeyinden 2020 yılsonu itibarıyla 338,9 milyar TL'ye çıktı.

Vadesi geçmiş kredilerin toplam krediler içindeki payı 2016 yılında yüzde 1,9 iken, 2020 yılında yüzde 10,2 oldu. 2015 yılı referans alındığında; bireysel kredilerde toplam kredi artış oranı yüzde 237 iken vadesi geçen kredi artış oranı yüzde 28, tarımsal kredilerde toplam kredi artış oranı yüzde 130 iken vadesi geçmiş kredi artış oranı yüzde 165 olarak gerçekleşti. Kurumsal kredilerde ise toplam krediler yüzde 241 oranında artarken vadesi geçenler yüzde 1933, takip edilenler yüzde 481 arttı.

ELEKTRİK FİYATI 4 YILDA YÜZDE 774 ARTTI

2018'den bu yana işyeri elektriğine yüzde 774 zam yapıldı. Maliyetlerin yüklendiği işyerlerinde elektrik faturaları kabardıkça, enflasyona etkisi de büyüdü.

Başkanlık sisteminin devreye girdiği 2018 yılında yapılan seçimde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan “verin yetkiyi” diyerek ekonomiyi uçuracağını vadetmişti ama uçan ekonomi değil elektrik faturaları oldu. İşyerlerine yapılan elektrik zammı 2018'den bu yana yüzde 774.6'ya ulaştı. Aynı dönemde meskenlerde bu oran %408 oldu. 4 yılda artan enerji maliyeti de enflasyonun en önemli sebeplerinden biri haline geldi.

Büyük kısmı özelleştirilen elektrik sektöründe 21 görevli tedarik şirketi için uygulanacak tarifelerin yüzde 2.38'inin kâr olarak garanti edildiğini ifade eden Enerji Uzmanı Çağada Kırım, bunun ödenmesi için abone grupları içinde sanayi ve işyerlerine maliyetlerin yansıtıldığını söyledi. Kırım, "Serbest piyasa dinamiklerinin bozulmasıyla birlikte, kur artışına paralel olarak elektrik maliyetlerinde ciddi artış yaşandı. Garanti edilen kâr marjının sağlanması için de öncelikle sanayi ve işyeri elektrik fiyatlarına yüklenildi. Böylece işyeri elektrik fiyatları önemli ölçüde yükseldi ve 2018 yılından bugüne yüzde 774 arttı. Mesken elektrik fiyatları bu şekilde düşük tutuldu, yani kısacası işyerleri ev elektrik fiyatlarını fonladı" dedi.

Makro Denge Bozuldu

Ancak bu durumun sürdürülemez bir boyuta ulaştığını kaydeden Kırım, işyeri elektrik maliyetlerinin enflasyon rakamlarına yansıdığını ve bunun da tüm makro ekonomik verileri olumsuz etkilediğini aktardı. Serbest piyasa dinamiklerinin daha iyi çalışması gerektiğine işaret eden Kırım, işyeri ve sanayiye yüklenen enerji maliyetlerinin, 1 Ocak'tan itibaren geçerli olan yeni tarifelere göre tüm abone gruplarına dağıtıldığını dile getirdi.

Tasarruf İçin Serbest Tüketici Sayısı Artacak

38 milyon mesken abonesinin serbest tüketici olarak daha rahat hareket edeceğini söyleyen Çağada Kırım, 5 milyona çıkan ve daha sonra piyasa dinamiklerinin bozulmasıyla 100 bine inen serbest tüketici sayısının hızla artacağını belirtti. Serbest tüketici sayısının yıl sonuna doğru 7.5 milyonu geçebileceğini, hatta üzerine çıkabileceğini anlatan Kırım, "İndirimli elektrik tarifesine geçişler başlayacak, piyasanın olgunlaşmasıyla birlikte devam eden aylarda tüketicilerin elde edeceği tasarruflar artarak devam edecektir. Evler için yüzde 25 indirim söz konusu. Ticarethaneler için de yüzde 40 civarı indirim olabilir yeni serbest tarife ile. Burada olmazsa olmaz koşul serbest piyasa dinamiklerine müdahale edilmemesidir" dedi.

AK PARTİ İKTİDARINDA YOLLAR BİTER; ZAMLAR BİTMEZ

Şehirlerarası nakliye maliyetlerindeki rekor artış kamyoncu esnafını olumsuz etkilerken; hayat pahalılığını da artırıyor... Nakliye maliyeti artarken, raf fiyatları nasıl insin? Otoyol ve köprüler yüzde 20, akaryakıt yüzde 53 zamlandı

İstanbul'dan İzmir'e taşımacılık yapan bir TIR'ın ödediği köprü ve otoyol ücreti Aralık ayında bin 988 lira tutarındayken bugün yaklaşık yüzde 20 artışla 2 bin 366 liraya çıktı. Akaryakıt masrafı ise yüzde 53 artarak bin 890 liradan ortalama 2 bin 899 liraya yükseldi. Yalnızca yol ve yakıt masrafı bile 50 günde bu kadar yükseliyorsa TIR ve kamyoncu esnafı ne yapsın? AK Parti iktidarında yollar bitiyor, zamlar bitmiyor. Nakliye maliyetlerindeki artış da market raflarına zam olarak yansıyor.

CHP; TIR ve kamyoncu esnafın yaşadığı sıkıntılara dikkat çekmek amacıyla “Yol Biter; Zamlar Bitmez” yazılı bir TIR’la gıda ürünü nakliyesi için yollara düştü. CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın ve Uşak Milletvekili Özkan Yalım’ın İstanbul-İzmir arasında TIR’la gerçekleştirdiği nakliyede otoyol ve köprü ücretleri ile akaryakıt fiyatındaki artış nedeniyle maliyetlerin aralık ayının başından bu yana yaklaşık yüzde 35 oranında arttığı belirlendi.

Nakliyedeki Artış Raf Fiyatlarına Yansıyor

AK Parti sözcüleri Türkiye genelinde sözde gerçekleştirdiği fiyat denetimleriyle raf fiyatlarında düşüş yaşanmasını bekliyor. Ancak nakliye gibi temel bir sektörün maliyetleri her geçen gün artıyor. Şehirlerarası nakliye maliyetleri doğrudan raf fiyatlarını etkilemektedir. Döviz kurundaki düşüşe karşın aralık ayının başından bu yana nakliye maliyetleri her geçen gün daha da artmaktadır. Nakliye maliyetlerindeki artış vatandaşların çarşı, pazar ve market alışverişlerinde aldığı gıda ürünlerinin de zamlanmasına neden olmaktadır. Başka bir deyişle iktidar suçu kendisi dışında her yerde ararken, hayat pahalılığına neden olan ve tüm sektörlerde maliyetleri yükselten akaryakıt fiyatlarındaki artışı görmezden gelmektedir.

Son 50 Günde Motorine Yüzde 53,5 Zam Geldi!

Aralık ayının başından bu yana motorinin litre fiyatı 9 lira 31 kuruştan bugün 14 lira 28 kuruşa çıktı. Başka bir deyişle yalnızca 50 gün içerisinde akaryakıt fiyatları yüzde 53,5 oranında arttı. Aralık ayının başında İstanbul-İzmir arasında ortalama bin 890 lira tutarındaki akaryakıt ücreti bugün ortalama 2 bin 899 liraya çıktı. Benzer bir şekilde benzinin litre fiyatı da aralık ayının başında 9 lira 66 kuruştan bugün 14 lira 4 kuruşa çıktı. Buna göre benzine son 50 günde yaklaşık yüzde 46,2 oranında zamlanmıştır.

Otoyol Ve Köprü Ücreti Yüzde 20 Oranında Zamlandı

İstanbul Silivri’den yola çıkarak İzmir Bornova’ya gerçekleştirilen nakliye boyunca kullanılan otoyol ve köprü ücretleri de artış gösterdi. Nakliye güzergâhı boyunca gıda ürünü taşıyan 5. sınıf TIR; yap-işlet-devret kapsamında ücretli otoyolları kullanmak zorunda bırakılmaktadır. Kuzey Marmara Otoyolu üzerinden Osmangazi Köprüsü kullanılarak İstanbul-İzmir Otoyolu üzerinden varış noktasına ulaşan TIR’ın otoyol ve köprü ücret maliyeti Aralık ayının başında bin 988 liradan yaklaşık yüzde 20 artışla 2 bin 366 liraya çıktı.

Yalnızca Yakıt Ve Yol Ücreti Masrafı Yüzde 35 Arttı

Buna göre İstanbul-İzmir arasında nakliye yapan bir TIR’ın Aralık ayının başında yalnızca akaryakıt, otoyol ve köprü maliyeti ortalama 3 bin 878 lira tutarındayken; bugün art arda gelen zamlar nedeniyle bu maliyet 5 bin 267 liraya yükseldi. Başka bir deyişle yalnızca akaryakıt ile otoyol ve yol ücreti masrafı yüzde 35,7 oranında artış gösterdi. Otoyol ve yakıt ücretinin yanı sıra vergi, bakım, Bağ-Kur prim ücreti, lastik fiyatları da dikkate alındığında söz konusu artış yüzde 50’yi geçiyor.

ASGARI ÜCRET İLK AY KAYBA UĞRAYACAK

MMO’nun analizine göre ülke ekonomisi hiperenflasyona giderken yoksullaşma tırmanıyor. Ocak ayında enflasyonun yüzde 15 artması halinde, asgari ücret ilk ayda yüzde 2,5 kayba uğrayacak.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası’nın (MMO)Hazine ve Maliye Bakanlığı, TÜİK, BDDK, Merkez Bankası, OECD, IMF verileri kullanılarak yaptığı ‘Sanayinin Sorunları’ analizde 2021 sonunda tüketici enflasyonunun yüzde 36’yı, üretici enflasyonunun ise yüzde 80’i bulmasının ardından 2022’nin özellikle ilk çeyreğinde yüzde 70-80’lere ulaşacak tüketici enflasyonu riskinden söz edildi.

Çok sertleşen enflasyonun, bölüşümü de olağanüstü biçimde bozduğuna dikkat çekilen analizde, asgari ücret ve maaşlara yapılan zamların kısa sürede enflasyona yenik düşeceğine işaret edildi. Yoksullaşmanın kent ve kırlardaki orta sınıfı da kapsama alanına aldığına işaret edilen çalışmada, yakın gelecekte ABD ve AB’den gelecek sert rüzgârların da etkisiyle durgunluk ve işsizliğin tırmanabileceğine dikkat çekildi.

Enflasyon Yukarı

Raporda dikkat çeken analizler şöyle: 2021 yılını yüzde 36 tüketici enflasyonu ile kapatan Türkiye’de 2022’ye de ağır zamlarla girilmesi, hiperenflasyona yolculuk, sadece alt sınıfları değil, orta gelirli sınıfı da sert biçimde vurdu. Bu tüketici talebinde gözle görülür, hissedilir daralmayla ortaya çıkıyor. Talepteki azalmanın yanında Omicron’un hızla yayılmasına bağlı olarak piyasalar dikkate değer bir daralmaya doğru gidiyor.

2022’nin Şubat ve Mart aylarında da iki haneli tüketici enflasyonu mümkün. Bu tahminde özellikle üretici ya da sanayici fiyatlarının barındırdığı stok enflasyon etkili. Mart sonrası aylarda ayda ortalama 2 puan tüketici

enflasyonu artışı yaşansa bile yıl, yüzde 66 enflasyonla tamamlanıyor. Oldukça tahripkâr bir enflasyon 2022 için muhtemel görünüyor.

Gelirler Aşağı

2022 için hem 2021 reel kaybını telafi etmesi hem de 2022'de yaşanacak enflasyona karşı koyması için yüzde 50 artırılarak 4 bin 250 TL yapılan asgari ücretin, 2022'de yaşanması muhtemel tüketici enflasyonu karşısında hızla erimesi kaçınılmaz görünüyor. 2022 başında yürürlüğe giren yeni asgari ücret, TÜFE ile sadece ilk ay başa baş bir noktada olabilecek.

Ocak ayında enflasyonun yüzde 15 artması halinde, asgari ücret ilk ayda yüzde 2,5 kayba uğrayacak. Takip eden şubat ve mart aylarında TÜFE'nin yüzde 10 olması halinde ise mart sonunda asgari ücretin alım gücünün beşte biri erimiş olacak. Mart sonrası aylık tüketici fiyat artışları ortalama yüzde 2'de kalsa, yılsonunda yıllık tüketici fiyat artışı yüzde 65'e yaklaşırken, yılbaşında yüzde 50 artırılan asgari ücret, bu artışların altında kaldığı için 32'ye yakın reel gelir kaybı ile yılı bitirecek.

Sanayici Fiyatları

Yurtiçi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) ya da sanayici fiyatları, Aralık ayında aylık yüzde 19,1 arttı ve yıllığı yaklaşık yüzde 80'i buldu. Böylece, sanayici fiyatları, 2001 krizinin yüzde 88'lik artışından bu yana en büyük fiyat artışını oluşturdu. Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 62,8, imalatta yüzde 77,4, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında yüzde 117,1, su temininde yüzde 34 artış olarak gerçekleşti.

Sanayi ürün fiyatlarındaki artış, inşaat maliyet artışını da beraberinde getiriyor. İnşaat maliyet endeksi, bina inşaatında 2020 Kasım ayına göre 2021 Kasım ayında yüzde 49'a yakın arttı. Maliyet, malzeme ve işçilik olarak ayrıldığında artış oranları oldukça farklı. Kasım itibarıyla son 1 yılda malzeme fiyatları yüzde 60'ın üstünde artarken işçilik maliyetlerinde artış yüzde 22'de kaldı.

Döviz Kurunun Etkisi

2021'in yüksek enflasyonunda döviz kurunun seyri başat etken oldu. 2021'e haftalık 7,35 TL ile başlayan dolar kuru, en yüksek haftalık ortalama olan '20 Aralık müdahalesi'ne kadar yüzde 96 artış gösterdi. 2021 yılı 7,35 TL dolar/TL haftalık ortalama ile başladı ve 12,02 TL'lik son hafta ortalama fiyatı ile bitti. Döviz fiyatı 2022'de de enflasyonda başat etken olabilir.

BORCA BATAN ÇİFTÇİ KRİTİK EŞİĞE GELDİ

Durdurulamayan maliyet artışlarının yanı sıra enflasyonun altında ezilen çiftçi hızla topraktan kopuyor. 500 bin kişi sınırına dayanan SGK kayıtları alarm veriyor.

Pandemi ve iklim değişikliği gıda ve tarım arzında dünyada dengeleri sarsıcı bir şekilde değiştirmeye devam ederken, Türkiye'de ise ürünü tarlada kalan borç batağındaki çiftçi ile fahiş fiyatlarla gıda almak zorunda kalan tüketici manzaraları öne çıkıyor. TÜİK verilerine göre geçen yıl üretim maliyetleri ortalamada yüzde 36 artan, 2021'de bazı ürünleri yüzde 120'lere varan maliyet artışları ile ekmek zorunda kalan çiftçinin borçları da aydan aya katlandı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre ocak ayına 130.4 milyar TL ile başlayan tarım sektörünün toplam kredi borçları kasım itibarıyla 161.8 milyar TL'ye kadar çıktı. Artan borç ve maliyetler karşısında her ay binlerce çiftçi ise toprağını bıraktı. 2021'in Ocak ayında 568 bin 395 çiftçinin kayıtlı olduğu SGK'nın ekim verilerinde ise bu sayı 500 bin 66'ya kadar düşerek kritik bir eşığe geriledi. Üreticiler turizm sezonunun açılması ile birlikte başta et, süt ve tahıl olmak üzere pek çok ürün grubunda kıtlık uyarısı yaparken, üreticiler de büyük bir hızla topraktan kopuyor.

4.3 Milyar TL Takipte

Son açıklanan ekim verileri, SGK kayıtlarında çiftçi sayısının 500 bin sınırının da altına düşebileceği sinyalini verdi. Tarım sektörünün sadece bankalara olan takipteki kredi borcu Kasım 2021 itibarıyla 4.3 milyar TL seviyesinde.

Borçlar arttıkça kopuş hızlandı

Aylar	Çiftçi sayısı (SGK kayıtlı/ 4b)	Tarım kredileri (milyar TL)
Ocak	568.395	130.4
Şubat	561.164	133.4
Mart	556.060	139.0
Nisan	547.765	142.3
Mayıs	541.060	144.0
Haziran	541.346	147.6
Temmuz	551.610	147.4
Ağustos	536.042	148.9
Eylül	530.592	151.9
Ekim	500.066	154.8
Kasım	-	161.8

KAYNAK: SGK, BDDK

2013'ten Sonra Kopuş Hızlandı

■ Yıllık verilere bakıldığında 2010 yılında 1 milyon 100 bin çiftçinin kayıtlı olduğu SGK'da 2013 sonrasında hızlı bir düşüş eğilimi görülüyor. SGK verilerine göre 2011 yılında 1 milyon 121 bin olan çiftçi sayısı 2013'te 928 bin ile ilk eşiği kırıyor. Kayıtlı çiftçi sayısı, 2017'de 705 bine, 2018'de ise 607 bine kadar geriledi. SGK'ya kayıtlı çiftçi sayısı 2020'de ise 547 bine kadar indi. 2021'in ilk 3 ayında artan sayılar, nisan itibarıyla yeniden düşüşe geçmiş durumda. Yetkililer tarım sektörünün içine düştüğü çıkmazda pek çok çiftçinin tarlasını terk ettiğini, çiftçi sayısındaki azalmanın artan enerji fiyatlarının da etkisi ile özellikle son aylarda hızlandığı konusunda uyarıyor.

Çiftçi Alandan Çekilecek

■ Yanlış tarım politikaları ve büyük artış kaydeden girdi maliyetleri nedeni ile çiftçinin üretimden çekilmeye devam edeceğini aktaran TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Baki Remzi Suiçmez, Çiftçi Kayıt Sistemi'nde 2002 yılında 2.8 milyon olan çiftçi sayısının 2020'de 1.8 milyona kadar düştüğünü belirtti. Çiftçinin üretebilmek için ihtiyaç duyduğu gübre, mazot, ilaç gibi girdilerde büyük zamlar olduğunu desteklerin geriden geldiğini ve tarıma ayrılan destek ödemelerinin enflasyonun altında ezildiğini anlatan Suiçmez, "Çiftçi alandan çekilecek 2022'de kuraklığın da etkisi ile daha az üretecek" dedi.

SİGORTALI ÇİFTÇİ SAYISI 500 BİNE DÜŞTÜ

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), 2021 Eylül'de yıllık yüzde 7,4 azalan sigortalı çiftçi sayısının ekimde yıllık yüzde 11,9 azalarak 500 bin kişiye düştüğünü açıkladı.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı'nın (TEPAV) 2021 Ekim'e ilişkin açıkladığı İstihdam İzleme Bülteni, çiftçi sayılarındaki düşüşün devam ettiğini ortaya koydu.

Buna göre, çiftçi sayısında ekimde yıllık yüzde 11,9 (67 bin kişilik) azalma görüldü.

2013'te 1 milyonun üzerinde olan sigortalı çiftçi sayısının uzun dönemdir gerileme eğiliminde olduğuna dikkat çekilen raporda, "Çiftçi sayısı Ekim 2021 itibarıyla 500 bin seviyesine düşmüştür" denildi.

Uzun Zamandır Düşüş Eğiliminde

TEPAV'ın paylaştığı bilgilere göre, 2020-2021 Haziran aralığındaki bir yıllık süreçte çiftçi sayısındaki düşüşün yüzde 7,7 oldu. Temmuz ayındaki yıllık düşüş ise yüzde 5,3 şeklinde gerçekleşti.

Buna göre, sigortalı çiftçi sayısı 2020 Temmuz'da 582 bin 468 kişi iken, 2021 Temmuz'da 551 bin 610 kişiye geriledi.

Çiftçi sayılarındaki düşüş 2020-2021 Ağustos aralığında yüzde 7,2 iken, 2020-2021 Eylül aralığında yüzde 7,4 olmuştur. 2020-2021 Ekim aralığındaki yıllık düşüş ise yüzde 11,9 olarak gerçekleşti.

Çiftçiden yana bir üretim politikasının olmamasının, tarımsal desteklerin yetersiz kalmasının ve ithal girdiler yüzünden çiftçinin yüksek maliyetlere ürettiği ürününü zararına satmak zorunda kalmasının tarımdan kopuşu hızlandığı belirtiliyor.

ÇİFTÇİNİN BAHAR UMUDU DA KALMADI

Bu yılın zor geçeceğini yılbaşı gecesi elektrik, doğalgaz, benzin, motorin, LPG gibi üretimi ve yaşamın her alanını doğrudan etkileyen ürünlere yapılan zamlar gösterdi. Ciddi maliyet artışına neden olan zamlar beraberinde de fiyat artışı getirecek. Yılbaşından bu yana motorine toplamda 2 lira 75 kuruşluk zam geldi. 19 günde gelen 3 zamlı motorinin fiyatı yüzde 24 civarında arttı. Önceki gece gelen son zamlı motorinin litre fiyatı 14 liranın üzerine çıktı.

Üretiminin giderek maliyetlenmesi ise hem üreticiyi üretimden soğutuyor hem de gıda fiyatlarını zamlandırıyor. Gıda enflasyonu zaten çok yüksek seviyede. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre yıllık bazda yüzde 43,80 oranında artış gösteren gıda fiyatları sadece 2021 Aralık ayında yüzde 15,99 oranında arttı.

Tarım ürünleri üretici fiyatlarındaki yıllık artış ise yüzde 36,4 oldu. Üreticilerin aralık ayında sadece bir aylık enflasyonu da yüzde 12,51 seviyesinde.

2021 yılında yaşanan kuraklığın etkisiyle buğday, arpa, nohut, mercimek gibi birçok üründe ciddi üretim kayıplarına neden oldu. Buğdayda son 14 yılın, arpada son 32 yılın en düşük üretimi gerçekleşti.

Mazot ve gübre pahalılığından dolayı bazı çiftçiler, "İlkbaharda ekim yaparım" diye kışlık ekim hiç yapmadı. Bazıları ekim alanlarını daralttı. Ekim yapanlar gübre kullanamadı veya çok az kullanabildi. Hepsinin umudu ilkbahardaydı. Ancak elektrik zammıyla çiftçi sulama yapamayacak noktaya geldi. Tarımsal sulama abonelerine yapılan elektrik zammı yüzde 92. Sadece sulamadan dolayı çiftçinin elektrik faturası iki katına çıkacak. Mazot fiyatının 14 liraya çıkması da ilkbahar umutlarını tüketti.

Sektör Krizle Karşı Karşıya

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, tarımsal girdilerde yapılan zamlara karşın desteklerin yetersiz kaldığını belirterek tarım sektörünün yeni bir krizle karşı karşıya olduğuna dikkat çekmişti: "Kuraklık ve her yıl yaşadığımız diğer afetler dikkate alındığında bu zamlarla birlikte 2022 yılı tarım sektöründe zorlu geçecek. Bu duruma hükümet seyirci kalamaz. Sadece sulamadan dolayı çiftçimizin elektrik fiyatları 2 kat arttı. Sektör yeni bir kriz ile karşı karşıyadır."

GSS PRİMİNE YÜZDE 50 ZAM GELDİ VATANDAŞ KARA KARA DÜŞÜNÜYOR

Sosyal güvencesi olmayanların sağlık hizmetlerinden yararlanmak için ödemek zorunda oldukları Genel Sağlık Sigortası primlerine yüzde 50 zam geldi. GSS primi ödemek zorunda olan yurttaşlarımızın zaten işi, geliri yok. Siz bu insanların en temel insani hak olan sağlık hizmetinden yararlanması için her ay prim ödetiyorsunuz, üstelik buna da yüzde 50 zam yapıyorsunuz, böyle ülke yönetilmez.

107,33 lira olan GSS primlerinin yaklaşık yüzde 50 zamlı 150,12'ye çıkarılması akıl alır gibi değil. Geliri olmayan yurttaşlardan deli dumrul vergisi alıyorsunuz, bir de buna yüzde 50 zam yapıyorsunuz.

Yasal Düzenleme Yapılmalı

2017'ye göre 3 kat artan GSS sigorta primleri için düzenleme yapılmalı. Prim rakamlarının azaltılması için yasal düzenleme gerekiyor. AKP iktidarı ise vatandaşın lehine olan her durumda olduğu gibi yine bir çaba içerisinde değil. Bizim çağrılarımıza da kulak tıkıyor.

İktidar İşsizden Prim Alma Dertinde

Yeni mezuna iş olanağı yaratmayan, işsiz yurttaşlarımıza iş bulamayan hükümet, bir de bu yurttaşlarımızdan zorunlu olarak GSS primi alıyor. Bunun için de yüzde 50 zam yapıyor. Böyle bir düzen yıkılmaya mahkumdur. Bu yüzden erken seçim, hemen seçim diyoruz. Biz işi, geliri olmayan, ya da geçinecek düzeyde olmayan insanlarımız için Aile Destekleri Sigortası ile ferah bir ülke inşa etmek için çalışmalarımızı yaparken, iktidar işsizden prim almak dertinde.

Yıllar	Ödenen Primler
2022	150,12 TL
2021	107,33 TL
2020	88,29 TL
2019	76,75 TL
2018	60,89 TL
2017	53,33 TL

ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.(EUAŞ) İHALEYE ÇIKTI, AÇIKTA KALDI

Bu yıl EUAŞ 50-55 Dolar/Mwh dan yerli kömür santrallerinden elektrik almak için ihaleye çıkıyor ve hiçbir yerli kömürden elektrik üreten tesis, piyasa fiyatları daha yüksek olduğu için teklif vermiyor.

Şu anda yerli kömürden elektrik üreten firmalar üretim maliyetlerinin çok arttığını, EUAŞ'ın ihaleye çıktığı fiyatlardan EUAŞ'a elektrik satamayacaklarını ifade ediyorlar.

Şu anda piyasada elektrik fiyatları 80 Dolar/Mwh mertebesinde ve 2022 yılı beklentisi minimum 90 Dolar Neden EUAŞ'a 50-55 Dolardan satsınlar, bu fiyat ile zarar ede ede..

Yerli kömürden elektrik üreten firmalar bu rakamın biraz yukarıya çekilmesini talep ediyorlar, haklı olarak.

An itibariyle EUAŞ açıkta kaldı. Sürdürülebilir olmayan enerji politikalarının sonu.

EUAŞ bu rakamı 75-80 Dolarlara çekerek anlaşma yapacak, sonra elektrik tarifelerine gelen zam Avrupa'da da enerji fiyatları artıyor şeklinde halka anlatılacak!

20 yıldır bir ülkenin enerji politikalarını yöneteceksiniz, maksimum oranda özelleştirme yapacaksınız, proje geliştireceksiniz, teşvik vereceksiniz ve elinizde işlemeyen, zararda, enerji arz güvenliği olmayan bir enerji tasarımı olacak..

2013-2016 yılları arasında özelleştirilen yerli kömür tesislerini teşvik etmek için her yıl ihaleye çıkararak belirli bir fiyattan elektrik enerjisi alıyor, bu fiyat genellikle piyasadaki daha ucuz oluyor, sonra bu enerji düşük fiyatla Görevli Tedarik Şirketlerine PMUM'dan daha ucuza satılıyor, tarife fiyatları baskılanmış oluyor, edilen zarar da EUAŞ zararı olarak yazılıyor, halktan toplanan vergilerle EUAŞ zararları birşekilde kapatılıyor. Ve Enerji Bakanlığı bu harika sistemde enerjide ezber bozduklarını düşünüyor. Sürdürülebilir olmayan enerji politikaları..

Bu yıl EUAŞ 50-55 Dolar/Mwh dan yerli kömür santrallerinden elektrik almak için ihaleye çıkıyor ve hiçbir yerli kömürden elektrik üreten tesis, piyasa fiyatları daha yüksek olduğu için teklif vermiyor..

Şu anda yerli kömürden elektrik üreten firmalar üretim maliyetlerinin çok arttığını, EUAŞ'ın ihaleye çıktığı fiyatlardan EUAŞ'a elektrik satamayacaklarını ifade ediyorlar.

Şu anda piyasada elektrik fiyatları 80 Dolar/Mwh mertebesinde ve 2022 yılı beklentisi minimum 90 Dolar Neden EUAŞ'a 50-55 Dolardan satsınlar, bu fiyat ile zarar ede ede..

Yerli kömürden elektrik üreten firmalar bu rakamın biraz yukarıya çekilmesini talep ediyorlar, haklı olarak..

An itibariyle EUAŞ açıkta kaldı..Sürdürülebilir olmayan enerji politikalarının sonu..

EUAŞ bu rakamı 75-80 Dolarlara çekerek anlaşma yapacak, sonra elektrik tarifelerine gelen zam Avrupa'da da enerji fiyatları artıyor şeklinde halka anlatılacak!

UCUZ VE TEMİZ ENERJİYE DESTEK YERİNE CEZA

Doğalgaz ve ithal kömüre bağımlı elektrik üretimi faturalara zam olarak yansırken; Türkiye'nin yenilenebilir enerjide en yüksek potansiyele sahip güneş enerjisine ceza gibi uygulama...

Türkiye genelinde kurulu güneş enerji santrallerinin (GES) neredeyse yarısının ödediği dağıtım bedelinin 5 kat artırılması yenilenebilir enerjide en yüksek potansiyelin olduğu GES'leri olumsuz etkiler. Elektrik üretiminde doğalgaz ve ithal kömüre bağımlılık nedeniyle faturalara fahiş oranda zamlar yapıldı. İktidar ucuz ve temiz enerjiyi desteklemek yerine cezalandırmayı tercih ediyor. Acilen bu hatadan vazgeçilmeli. Yenilenebilir enerjide özellikle güneş ve rüzgâr yatırımlarına destek olunmalı.

Lisanssız GES'lerin Dağıtım Bedeli 5 Kat Arttı

AK Parti iktidarının yeni yılla birlikte elektrik faturalarında yüzde 127'ye varan yaptığı zamlar vatandaşı isyan ettirirken; ucuz ve temiz enerjide en yüksek potansiyelin olduğu güneş enerji santrallerini olumsuz etkileyecek yeni bir karara da imza attı. Türkiye'de elektrik enerjisi kurulu gücün yaklaşık yüzde 8'ini oluşturan GES'ler ilgili yeni yılla birlikte hayata geçirilen karar sektörün büyük tepkisini çekti. Türkiye genelinde GES'lerin toplam 7 bin 815 megavat büyüklüğündeki kurulu gücün yarısından fazlasını oluşturan 4 bin megavat büyüklüğündeki kurulu güç lisanssız GES'lerden oluşuyor. Yeni yılla birlikte 2018 yılı öncesinde devreye alınan lisanssız GES'lerin ödediği dağıtım bedeli yaklaşık 5 kat artarak kilovatsaat başına 5,68 kuruştan 28,27 kuruşa yükseldi.

Üretimin Yarısı Dışa Bağımlı Kaynaklardan

Türkiye'de elektrik üretiminin yüzde 30'u doğalgaz santralleri, yüzde 20'si ise ithal kömürle çalışan termik santrallerden elde ediliyor. Başka bir deyişle elektrik üretimimizin yarısını dışa bağımlı olduğumuz doğalgaz ve ithal kömür üzerinden yapıyoruz. Dolayısıyla ülkemiz için yenilenebilir enerji olmazsa olmaz öneme sahip. İktidar doğalgaz ve ithal kömürde yükselen fiyatları bahane ederek vatandaşımıza fahiş oranda zam yaptı. Yeni yılla birlikte gelmeye başlayan elektrik faturalarındaki artış da vatandaşımızı haklı olarak isyan ettiriyor. Tüm bunlara karşın sessiz sedasız haber verilmeden güneş enerjisini adeta cezalandırma anlamına gelen bir karar alınıyor. Bu kararla; ülkemizde yüksek potansiyeli olan güneş enerjisinin dağıtım bedeli hiç kimseye danışılmadan 5 kat artırılıyor. Üstelik bu karar çatı tipi GES'leri de etkiliyor. İktidarın her yıl güneş enerjisi yatırımlarını artıracak tedbirler alması gerekirken; bu karar nedeniyle Türkiye'de güneş enerjisine olan ilgi maalesef azalabilir.

Enerji Kooperatiflerinin Önü Açılmalı

Türkiye'de ucuz ve temiz enerji için başta güneş ve rüzgâr enerjisinin desteklenmesi gerekiyor İktidar ise sektöre ve enerji paydaşlarına danışmadan 'ben yaptım oldu' anlayışıyla hareket etmeyi tercih ediyor. Tüketicilerin yani halkın kendi elektrik ihtiyaçlarını karşılamak üzere üretim yapması, bu üretimi de ortak bir çatı altında gerçekleştirmesi enerji alanında atılım sağlayacakken iktidar eliyle bu süreç yavaşlatılmakta hatta engellenmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz enerji kooperatifçiliğini yaygınlaştıracğız. Kendi enerjisini üreten evler, mahalleler, sanayi ve ticaret siteleri oluşturup, teşvik edip destekleyeceğiz."

İRAN, TÜRKİYE'YE GAZ AKIŞINI KESTİ; BOTAŞ SANAYİDE GÜNLÜK ÇEKİŞİ SINIRLADI!

İran Milli Gaz Şirketi Türkiye'ye doğalgaz iletimini 10 gün süreyle durdurduğu açıkladı. İran gaz kesmenin gerekçesini 'teknik bir arıza' olarak gösterdi. Bu gelişme üzerine BOTAŞ, yüksek miktarda gaz çeken bazı sanayi kuruluşlarına gönderdiği yazıda gaz tedarikindeki kesintilere bağlı olarak günlük çekiş miktarında sınırlandırma getirdi.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ'nin (BOTAŞ), İran Milli Gaz Şirketi'nin (NIGC) Gürbulak giriş noktasından Türkiye'ye doğalgaz iletimini bugün itibarıyla 10 gün süreyle durdurduğunu bildirdi. 'Teknik bir arıza' gerekçesiyle yapılan kesintiye bağlı olarak BOTAŞ, yüksek miktarda gaz çeken bazı sanayi kuruluşlarına gönderdiği yazıda gaz tedarikindeki kesintilere bağlı olarak günlük çekiş miktarını sınırladı.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ'nin (BOTAŞ) duyurusuna göre, NIGC tarafından Türkiye'ye sağlanan gazın teslimat basıncı ve miktarı 17 Ocak itibarıyla azalmaya başladı ve doğalgaz alımı günlük kontrat miktarının yaklaşık üçte biri seviyesine kadar düştü.

NIGC tarafından BOTAŞ'a yapılan bildirimde, teknik bir arıza gerekçe gösterilerek, Gürbulak noktasından Türkiye'ye doğalgaz arzının mücbir sebepten dolayı 20 Ocak 2022 tarihinden itibaren 10 gün süreyle yapılamayacağı bildirildi.

BOTAŞ'tan Sanayiye Kısıtlı Doğalgaz

Bu gelişme üzerine BOTAŞ yüksek miktarda gaz çeken bazı sanayi kuruluşlarına gönderdiği yazıda gaz tedarikindeki kesintilere bağlı olarak günlük çekiş miktarını sınırladı. Yazıda Kademe 1 hesabı dışındaki hesaplamalarda yer alan hesaplamadaki aylık tüketim miktarının 1 güne karşılık gelen miktarın yüzde 60'ı kadar gaz çekme talimatı verildi.

BOTAŞ yazısında kısıtlama kararının gerekçesi kış nedeniyle talebin artması ile yurt dışı tedarikçilerin kesintileri olarak açıklandı. Yazıda talimata uyulmaması halinde sözleşmelere göre ceza uygulanacağı belirtildi.

BOTAŞ yazıda kısıtlamanın süresine ilişkin bir açıklama yapmadı.

DOĞALGAZDA ARZ GÜVENLİĞİ KRİZİNDE ÇÖZÜM TÜKETİMİ KISITLAMAK OLDU

Erdoğan Üreteceğiz Derken, Bakanlık Sanayide Üretimi Kısıyor

İran'ın doğalgaz akışını kesmesinin ardından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın sanayi ve elektrik santrallerinde doğalgaz tüketimini sınırlaması endişe verici. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan daha dün 'Daha çok üreterek bu badireyi atlatacağız' diye konuşurken; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı aynı gün 'gizli' ibaresiyle aldığı kararla sanayide üretimin düşmesine neden olacak karara imza atıyor. İktidarın arz güvenliği krizine karşı çözümünü tüketimi sınırlamak oldu. Daha önce evlerde kombiyi kısıt diye akıl veren iktidar, şimdi sanayiye üretimi durdurun diyor.

Akışın Durması Dengesizliğe Neden Olur

EPIAŞ; İran'ın teknik bir arıza gerekçesiyle Türkiye'ye 20 Ocak itibarıyla 10 günlük doğalgaz akışını durdurduğunu kamuoyuna duyurmuştur. BOTAŞ'ın verilerine göre İran'dan ülkemize Gürbulak hattı üzerinden günlük ortalama 28,5 milyon metreküp büyüklüğünde doğalgaz arzı gerçekleşmektedir. İran'ın akışı kesmesi nedeniyle en çok ihtiyaç duyulan bir dönemde 10 gün boyunca 285 milyon metreküp büyüklüğünde arz-talep dengesizliği oluşacaktır.

İktidarın Hazırlıksız Olduğu Ortaya Çıktı

EPIAŞ'ın verilerine göre Türkiye'de Ocak ayında (ilk 19 günde) günlük ortalama 238 milyon metreküp doğalgaz tüketilmiştir. Hava sıcaklığının eksi derecelere düştüğü son günlerde günlük tüketim 287 milyon metreküpe kadar çıkmıştır. Konutlarda gerçekleştirilen en yüksek tüketim ise 70 milyon metreküpe kadar çıkmaktadır. İran'ın gaz akışını kesmesinin ardından sanayi ve santrallerde doğalgaz sınırlamasına gidilmesi iktidarın hazırlıksız olduğunu göstermiştir. Doğalgazda bu gibi krizlere karşı doğalgaz depolarının tam dolu olması ve arz güvenliğinin sağlanması gerekmektedir.

Kısıtlama Sanayide Üretime Darbe Olur

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı doğalgaz akışının kesilmesinden bir gün önce sanayi kuruluşları ile doğalgazdan üretim yapan elektrik santrallerinde gaz tedarikini yüzde 40 oranında azaltılması kararı aldı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bu kararı 'gizli' ve 'çok acil' ibaresiyle sanayi kuruluşlarına iletildi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bu kararı başta demir-çelik, kimya, çimento ve gübre sektörlerinde üretimin durması anlamına gelecektir. Başka bir deyişle kısıtlama kararı üretime darbe vuracaktır. Söz konusu sektörlerde üretimin durması da doğrudan ya da dolaylı olarak ürünlerin fiyatlarının artmasına neden olacaktır.

Elektrik Kesintileri Gündeme Gelebilir

TEİAŞ'ın verilerine göre Ocak ayında Türkiye genelinde elektriğin yüzde 29,25'i doğalgaz santralleri tarafından üretilmiştir. Doğalgaz santrallerindeki gaz akışından yüzde 40 oranında kesintiye gidilmesi elektrik üretiminde doğalgaz santrallerinin payının yüzde 12 azalması anlamına gelecektir. Buna göre ortaya çıkacak yüzde 12 oranındaki üretim açığı ya başka kaynaklar üzerinden sağlanacak ya da ülke genelinde kontrollü elektrik kesintilerini gündeme getirecektir.

'Erdoğan Üreteceğiz Diyor, Bakanlık Üretimi Kısıyor'

İktidarın; kara kışın ortasında Türkiye'de doğalgaz arzı sıkıntısına karşı tek politikası doğalgaz tüketimini sınırlamak olmuştur. AK Parti iktidarı Türkiye'ye yönetememektedir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan dün muhtarlar buluşmasında yaptığı konuşmada "Türkiye daha çok üreterek bu badireyi atlatacaktır" diye konuşken, aynı gün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı sanayide üretimin düşürülmesi anlamına gelecek kararı sektör temsilcilerine iletmiştir. İktidar bir yandan üretim yapacağız derken, bir yandan üretime darbe vurmaktadır.

MOBİLYA FİYATLARINA ŞUBATTA EN AZ YÜZDE 25 ZAM BEKLENİYOR

2022'de gelen işçilik maliyetindeki artışların yanı sıra hammadde fiyatlarında da geriye dönüş olmadığı gibi yükselişin sürdüğünü kaydeden MOSFED Başkanı Ahmet Güleç, "Fiyatlarımız en az yüzde 25 oranında artacak" dedi.

Mobilya Dernekleri Federasyonu (MOSFED) Başkanı Ahmet Güleç, geçen yıl ertelenen düşümlerin bu yıl yapılacak olmasının iç pazarda mobilya satışlarına katkı sağlayacağını söyledi, 1 Şubat'tan itibaren yüzde 25 zam geleceğine işaret etti. Güleç, sektördeki yüzde 50'lik indirimlerin 'köpük' olduğunu söyledi.

Pandemi nedeniyle ertelenen düşümler ve kapanan dükkanların da etkisiyle mobilya satışları düştü. Buna artan kira fiyatlarıyla birlikte mobilya alımlarının ötelenmesi de eklendi. Öte yandan 2021'de hammadde fiyatlarındaki artışla birlikte dövizdeki yükseliş mobilya fiyatlarına art arda zamların gelmesine neden oldu.

'Hammadde Fiyatlarında Artış Sürüyor'

Dünya'dan Leyla İlhan'a konuşan Güleç, mobilya fiyatlarına 1 Şubat'tan itibaren yüzde 25 zam geleceğini kaydetti. Güleç, 2022'de gelen işçilik maliyetindeki artışların yanı sıra hammadde fiyatlarında da geriye dönüş olmadığı gibi yükselişin hala sürdüğünü belirterek, "Bu da büyük bir tehlike. Ayrıca enerji maliyetlerinin yükselmesiyle birlikte fiyatlarımız en az yüzde 25 oranında artacak" dedi.

'Yüzde 50'lik İndirimler Köpük'

Sektörde yüzde 40 ila 50'lere varan indirimlerin ise gerçek indirimler olmadığını, bunların köpük fiyatlar olduğunu belirten Güleç şöyle devam etti: "Dolayısıyla tüketiciyi mutsuz eden bir uygulama. Sektöre de zarar veriyor. Bu maliyet artışı ortamında benim mağazama gelin; benim yapacağım en büyük indirim yüzde 5 ila 10'dur. Efsane Cuma günü, evlilik sezonu gibi dönemlere ve günlere özel indirimler tabii ki olacak ancak bunlar yüzde 10-20 olur. Bu durumda bindir indir yapıyorlar ki bu da doğru bir şey değil."

ZAM REKORTMENİ KAĞIT, MATBAACILARI ZORA SOKTU

Kağıt fiyatları matbaacıların belini büküyor. TÜİK verilerine göre 2021'de zam şampiyonu olan kağıt ürünlerindeki fiyat artışları matbaacıların sabit bir ücret belirlemesini engelliyor.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) açıkladığı verilere göre 2021 yılında en yüksek fiyat artışı yüzde 168 ile selülozik kâğıtlarda gerçekleşti. Meslekleri gereği sürekli kâğıt tedarik etmek zorunda olan baskı ve matbaa işiyle uğraşan esnaf, sabit bir ücret tarifesi belirleyemediklerini söyledi.

Ne zaman gerçekleşeceği belli olmayan fiyat artışı yüzünden sabit bir ücret de belirleyemediklerini söyleyen matbaacılar, müşterilerinin de, kendilerinin de bu durumdan rahatsız olduklarını dile getiriyorlar.

Henüz Fiyatlar Sabitlenemedi

Eskişehir'de davetiye ve ürün baskı işi yapan Yasemin Demirbilek, işlerinin tamamen kâğıt tedariki ile alakalı olduğunu belirterek, dolar bazında gelen yüksek zamlara yetişemediklerini kaydetti. Uzun zamandır belli bir fiyat tarifesi oturtamadıklarını aktaran Demirbilek, "Bu süreçte yaptığımız promosyon ürünlerimiz, takvimler, basılı materyaller olsun fiyatlarımızı, halen ne yazık ki sabitleyemedik. Buraya gelen müşterilerimiz fiyat konusunda her gün yaşanan değişikliklerden mustarip, biz de bu durumu açıklamakta zorlanıyoruz. Her gün fiyat değişiyor. Selülozik kağıdın Türkiye'de üretilmesi, ambalajlık karton ve kağıtların yerli üretiminin teşvik edilmesi, bu sektörün dışa bağımlı olmaktan kurtarılması şarttır" diye konuştu.

Kur Farkı Ekstra Maliyet

Kurda yaşanan inişin fiyatlarını eski haline getirmediğini söyleyen Demirbilek, bunun uzun bir süreci kapsadığını ifade etti. Kâğıtta yaşanan yüksek fiyat artışının sadece kurla ilgili olmadığını değinen Demirbilek, "Sadece kur artışıyla alakalı değil bu durum. Zaten bir zam gelecekti, ama bu zammın üzerine bir de kur artışı eklenmiş oldu."

Mesela yüzde 50 zam gelecekti, bunun üzerine kuru da eklediler ve biz de o şekilde almaya devam ettik. O yüzden bizim için ekstra bir maliyet olmuş oldu” dedi.

‘Fiyatları Biz Artırmıyoruz’

Müşterilerinin bu durumdan hiç memnun olmadığını, bu zamların sadece basımcıların elinde olduğunu düşünülüğünü belirten Demirebilek, “Bizim fiyatları kendi isteğimize göre arttırdığımızı düşünüyorlar. Ama ne yazık ki biz öyle yapamıyoruz, yapmıyoruz da. Fırsatçılık asla yapmıyoruz çünkü bizim maliyetimiz belli. Sadece kâğıt değil, toner maliyeti de var. Bunlar tamamen döviz bazında aldığımız malzemeler. Bunların artması bizim yaptığımız malzemenin de fiyatını arttırıyor. Bu şekilde müşterilerimizden her gün ‘Neden bu kadar artıyor, her gün fiyat mı değişir’ gibi tepkiler alıyoruz, ama bu bizim elimizde olan bir şey değil” ifadelerini kullandı.

BİR TIRIN AKARYAKIT VE GEÇİŞ ÜCRETİNDEN DOĞAN MALİYETLERİNDEKİ ARTIŞ SON BİR AYDA YÜZDE 33,2

Artan akaryakıt fiyatları nedeniyle maliyetleri de artan ve iş yapamaz hale gelen taşımacılık sektörü zor durumda. Mazot, vergiler, Bağ-Kur primi, lastik fiyatları ve bakım ücretlerine art arda gelen zamlar ile köprü ve otoyol ücretlerine yapılan zamlar nedeniyle kar edemeyen taşımacılık sektörü temsilcileri dövizdeki düşüşün akaryakıt fiyatlarına yansıtılmamasına da tepkili. Son 1 ayda taşımacılık sektörünü olumsuz etkileyen zamların İstanbul’dan İzmir’e yaptığı tek seferin maliyetindeki artışı gözler önüne seren hesap şu şekilde gerçekleşmiştir.

2021 aralık ayından 2022 ocak ayına

- İstanbul’dan (Kınıalı’ndan) İzmir’e taşımacılık yapan bir TIR’ın (5.sınıf araç) köprü ve otoyol masrafı bir ayda masrafı **yüzde 19** oranında artmıştır. Buna göre, 5. Sınıf araçların köprü ve otoyol masrafları toplamı Bin 988,50 TL’den 2 bin 367 TL’ye yükselmiştir.
- Aynı aracın aynı güzergah üzerindeki akaryakıt maliyeti de bir ayda **yüzde 48** oranında artmıştır. Buna göre; 5. Sınıf aracın Kınıalı – İzmir arası sarf edilen mazot fiyatı Bin 890 TL’den 2 bin 801 TL’ye çıkmıştır.

Bu durumda, Kınıalı – İzmir arasında taşımacılık yapan bir tırın toplam köprü, otoyol ve mazot masrafları 3 bin 878,50 TL’den 5 bin 168 TL’ye çıkmıştır. Bu göre; yüzde 33,2 oranında aylık bir artış olmuştur.

Yap –İşlet – Devret modeli ile yapılan köprü ve otoyol ücretlerinin aşırı yükselerek fahiş fiyatlara ulaşması nedeniyle taşımacılık yapan araçlar alternatif yol arayışlarına girmektedirler.

Kınıalı’dan hareket eden bir tır köprü ve otoyolları kullanmak yerine Ambarlı limanına yönelmekte ve oradan feribotla Bandırma’ya geçerek İzmir’e ulaşmaktadır. Bu yolu izleyen bir TIR (5.sınıf araç) 500 TL civarında daha az masraf etmektedir ancak İstanbul’dan İzmir’e ulaşım süresi daha da uzamaktadır. Bu şekilde köprü ve otoyol kullanmayan bir tır Kınıalı- Ambarlı arası 44 km yol yaptıktan sonra Ambarlı Limanından Bandırma’ya feribot ile geçiş için 2021 yılında 980 TL ödüyor iken 2022 yılında bin 890 TL ödemektedir.

Benzer bir seferin 4 yıl önce ki maliyeti ise (2018 yılı ocak ayında) 580 kilometrede akaryakıt masrafı bin 276 TL’di. Ocak 2018’den Ocak 2022’ye kadar geçen sürede 580 kilometrelik yolun akaryakıt maliyeti yüzde 120 oranında artmıştır.

ÖRTÜLÜ ÖDENEKTEN 5 YILDA 10.5 MİLYAR TL HARCANDI

Örtülü ödenek olarak da bilinen bütçedeki gizli hizmet giderlerinde 2021’de rekor artış yaşandı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2021 yılı aralık ayı ve ocak-aralık dönemi bütçe uygulama sonuçlarını açıkladı.

Buna göre, kullanım yetkisi Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’a ait olan bütçedeki gizli hizmet kaleminden 427 milyon lirası geçtiğimiz Aralık ayında olmak üzere 2021 yılında toplam 2 milyar 714 milyon lira harcandı.

Bu tutar, bugüne kadar yıllık bazda yapılan en büyük harcamayı ifade ediyor. Örtülü ödenekten geride kalan son 5 yıllık dönemde yapılan harcama ise 10 milyar 484 milyon liraya ulaştı.

5 yıllık dönemde ikinci en yüksek ödenek kullanımı 2 milyar 73 milyon liralık harcamayla 2019 yılında yaşanmıştı.

2017: 1 milyar 977 milyon lira

2018: 1 milyar 714 milyon lira

2019: 2 milyar 73 milyon lira

2020: 2 milyar 6 milyon lira

2021: 2 milyar 714 milyon lira

Toplam 10 milyar 484 milyon lira

GIDADA TÜM VERGİLER SIFIRLANSIN, ELEKTRİK-DOĞALGAZ ZAMLARI GERİ ALINSIN

İktidar-muhalefet iş birliğiyle toplumsal yaşama destek ve sosyal önlemler paketi hayata geçirilmelidir

Hayat pahalılığı dayanılmaz boyutlara ulaştı. İktidar, acilen kapsamlı bir ‘toplumsal yaşama destek ve sosyal önlemler’ paketini hayata geçirmelidir. Giderek derinleşen yoksullaşmaya karşı şimdi harekete geçilmezse çok geç olacaktır.

Hazine ve Maliye Bakanı, ocak ayında enflasyonun pik noktaya ulaşacağını ancak 2023 ortalarında tek haneye ineceğini söylüyor. Merkez Bankası’nın ocak ayı beklenti anketinde ise tam aksine yılsonunda yaklaşık yüzde 30, 2023 Ocak ayında yüzde 25, 2024 Ocak ayında yüzde 15,54 ile gelecek iki yıl boyunca çift haneli enflasyon beklentisi öne çıkıyor. Cumhurbaşkanı, enflasyonun köpüğünü alacaklarını iddia ederken 6 ay sonra asgari ücrette enflasyona göre yeni artış yapabileceklerini belirterek, aksine enflasyon artışının süreceğini itiraf ediyor. Hazine ve Maliye Bakanı KDV oranlarının gözden geçirileceğini söylüyor. Bunlar göz boyama amaçlı pansumanlar. Halkın mutfağına yansımıyor, vatandaşın cebini doldurmuyor. Yap-boz misali her gün ‘insansız’ yeni bir ekonomi modeli deniyor.

Oysa geline noktada artık en geniş toplumsal kesimlerin içine düşürüldüğü sosyal ve ekonomik sorunlar altından kalkılamaz boyutlara ulaştı. Maaş zamları eridi, gitti. Bu nedenle gerekirse TBMM’de iktidar-muhalefet iş birliğiyle Toplumsal Yaşama Destek ve Sosyal Önlemler Paketi’nin ivedi şekilde hayata geçirilmesi için çağrıda bulunuyorum. Başta ekmek, süt, et, un, şeker, sebze-meyve vb. temel gıdalar olmak üzere, temel ihtiyaç ve tüketim maddeleri, hijyen ve temizlik malzemeleri üzerindeki KDV dahil tüm vergiler sıfırlanmalıdır. Elektrik, akaryakıt, doğalgaz ve kullanma suyundan alınan vergiler sıfırlanmalı veya %1’e indirilmelidir.

Uyarılarımız üzerine Toprak Mahsulleri Ofisi’nin ekmeklik buğdayda ve besicilikte, et ve süt üretiminde kullanılan arpa-mısıra yaptığı zamları geri çektiği gibi, yılbaşında yürürlüğe konulan elektrik, doğalgaz, akaryakıt, iletişim, ulaşım zamları da hemen geri çekilmelidir. Aksi halde zincirleme zamlar durdurulamayacak, sadece ocak ayında aylık enflasyon yüzde 15’i aşacaktır. Elektrik ve doğalgazda meskenlerde kademeli tarifelerin çözüm olmadığı açıktır. Gelen faturalar milyonlarca çalışan, işçi, memur, emeklinin, küçük esnafın ve işletmelerin ödeme gücünün çok üzerindedir.

Tarımsal üretimde ve gıda taşımacılığı amaçlı TIR, kamyon ve kamyonetlerde kullanılan her türlü akaryakıtın KDV-ÖTV’si yılsonuna kadar sıfırlanmalıdır. Şehirlerarası gıda taşımacılığı güzergahındaki tüm paralı otoyol-köprü-tünel vb. geçiş ücretlerinde en az yüzde 50 ve üzerinde indirim yapılmalı, oluşacak fark yıl sonuna kadar işletmeci müteahhitlere verilen döviz garantilerinin kur artışlarından mahsup edilerek hazineye gelecek yük bertaraf edilmelidir.

Sıraladığım adımların bazıları Cumhurbaşkanı kararlarıyla süratle devreye sokulabilir. Yasa değişikliği gerektiren konularda ise ortaklaşa hazırlanacak ya da iktidar tarafından bu çerçevede meclise getirilecek düzenlemelerin hızla yasalaştırılmasına her türlü desteği vermeye hazır olduğumuzun bilinmesini isterim. Halkımız çaresizlik içindedir. Acilen yaralarının sarılmasını, mutfağındaki yangının söndürülmesini, çocuklarının yatağa aç girmesinin önlenmesi için sesinin, feryatlarının duyulmasını beklemektedir.

KANAL İSTANBUL PARA YUTUYOR

Çevre katliamına yol açacağı belirtilen ve bir rant aracı haline gelen Kanal İstanbul projesi kapsamında yapılacak 150 kilometrelik bağlantı yollarının maliyeti bir yılda 7,8 milyar TL’den 9,7 milyar TL’ye fırladı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın tüm tepkilere karşın, “Hayalim” diyerek yapılacağını açıkladığı Kanal İstanbul için 2022 Yatırım Programı’na ödenek konulmadı. 2021 yılında 7,8 milyar TL olarak hesaplanan, “Kanal İstanbul Bağlantı Yolları Etüt Proje ve Yapımı” projesinin toplam maliyeti ise 2022 itibarıyla 9,7 milyar TL’ye çıktı.

Çevre katliamına yol açacağı ve rant aracı haline geleceği gerekçesiyle eleştirilen Kanal İstanbul Projesi kapsamında yapılacak bağlantı yollarının proje ve inşaat maliyetleri belli oldu. 2021 yılında 7,8 milyar TL olarak hesaplanan 150 kilometrelik bağlantı yollarının maliyeti 2022 itibarıyla 9,7 milyar TL’ye fırladı.

150 Km'lik Yol Yapılacak

Cumhurbaşkanlığı 2022 Yılı Yatırım Programı'na göre, toplam maliyeti 75 milyar TL olarak hesaplanan Kanal İstanbul Projesi için 9,7 milyar TL harcanarak bölünmüş yol yapılacak. Öngörülen uzunluğu 150 kilometre olan yolun inşasının tamamlanması için 2025 yılı hedef alındı. Proje kapsamında 2021 yılında harcanan para da yatırım programına kaydedildi. Projenin, "Bağlantı Yolları Etüt Proje ve Yapımı" kapsamındaki çalışmalar için 2021 yılında 11 milyon 89 bin TL harcandığı bildirildi.

2022 yılı için ise projeye sembolik miktarda kaynak ayrılması dikkati çekti. Ekonomik konjonktür itibarıyla veya ilgili projede yaşanan gelişmeler nedeniyle durdurulmasına karar verilen ancak yatırım programında korunmasında yarar görülen projelere tahsis edilen, "İz ödenek" olarak ifade edilen ödenek çerçevesinde projeye 2022 yılı için yalnızca 11 bin TL kaynak ayrıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "hayalim" ve Cumhuriyet tarihinin en önemli projelerinden biri" olarak nitelendirdiği bu projenin "iklim dostu bir şehircilik örneği olacağını" öne sürüyor.

Bu Proje Cinayettir

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu ise Kanal İstanbul için "cinayet projesi" ifadesini kullanıyor. İmamoğlu, 'Ya Kanal, Ya İstanbul' ifadelerini kullanarak, Kanal İstanbul İşbirliği protokolünden çekilmişti.

SARAY REJİMİNE TASARRUF UĞRAMADI.

Hiçbir masraftan kaçınmadılar

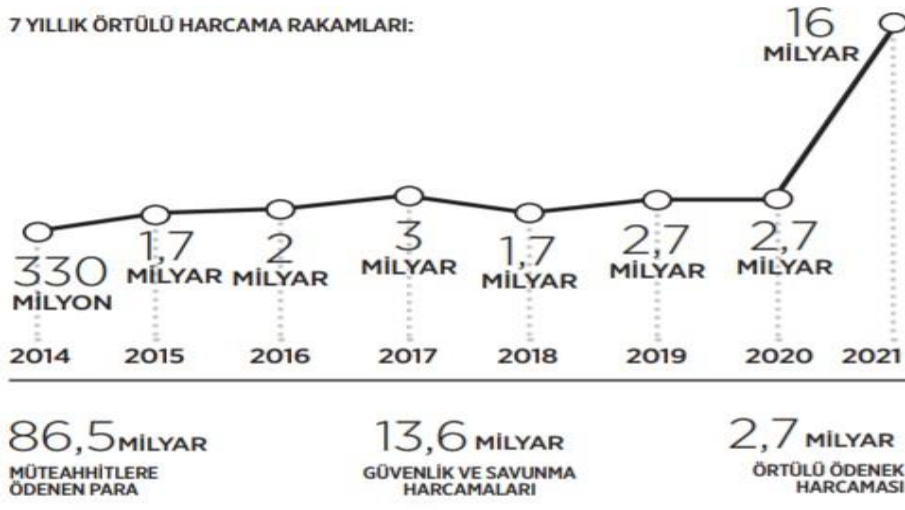
Pandemiyle geçen ve döviz kuru ile enflasyonunun çığırından çıktığı 2021'de Saray rejimine tasarruf uğramadı. Sadece müteahhitlere 86,5 milyar TL ödendi. Bu tutar 30 milyon kişinin asgari ücretine denk.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, merkezi yönetim bütçe istatistiklerini yayımladı. 2021 yılında gerçekleştirilen toplam harcamaların yer aldığı istatistiklerde, AKP'nin yaptığı israf ortaya çıktı.

Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan harcama rakamlarına göre, sadece müteahhitler için 2021 yılında devletin kasasından 30 milyondan daha fazla asgari ücretin karşılığı olan 86.5 milyar TL çıktı. Müteahhitlere, yılın en yüksek ödenek aktarımı 24.2 milyar TL ile Aralık ayında yapıldı.

Örtülü Harcama Hız Kesmedi

Cumhurbaşkanı'na "kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, devletin milli güvenliği ve yüksek menfaatleri" gibi alanlarda kullanılmak üzere tahsis edilen ancak Recep Tayyip Erdoğan döneminde görülmemiş büyüklüğe ulaşan örtülü ödenekte de yeni bir rekor kırıldı. Erdoğan, gizli hizmet gideri adı altında yıl boyu 2.7 milyar TL harcadı.

Tasarrufu Kendileri Yapmadı

Hazine'nin verileri, iktidarın güvenlikçi politikalarının mali sonuçlarını da ortaya koydu. 2021'de güvenlik ve savunma harcamalarının toplamı, 13.6 milyar TL oldu. İktidar 5.4 milyar TL'lik teçhizat, 1.8 milyar TL'lik de mühimmat alımı yaptı. Aralık ayı, 3.5 milyar TL'lik güvenlik harcaması ile yıl rekoru kırılan ay oldu.

Tasarruf genelgesi yayımlanan yıl olan 2021'de iktidarın israf harcamalarının hızı kesilmedi.

Araç, bina, uçak, deniz aracı kiralamalarına yapılan ödemeler dev boyutlara ulaştı. Rakamlara göre, tüm kamunun yıllık kira gideri 13 milyar TL'ye ulaştı. Taşıt kiralama ödenen miktar 900 milyon TL'yi buldu.

SARAYLAR İÇİN 2022'DE DE MİLYONLARCA LİRA HARCANACAK

Cumhurbaşkanlığı tarafından inşa ettirilen Muğla'daki yazlık saray, Bitlis'teki kışlık saray ve Ankara'daki 'külliye' için 2022 yılında da kesenin ağzı açılacak.

Kamu kurum ve kuruluşlarının yapacağı yatırımlara ödenek izni veren '2022 Yılı Yatırım Programı' açıklandı.

Programa göre Cumhurbaşkanlığı, Ankara, Muğla ve Bitlis'teki sarayların bakım onarımı, donanım ve makine teçhizatı için 2022 ve sonrasında toplam 470 milyon lira daha harcanacak.

Böylece söz konusu yapılar için harcanan toplam miktar 4 milyar 490 milyon liraya ulaşacak.

'Külliye'

Ankara'da inşa edilen ve iktidarın 'külliye' olarak nitelendirdiği Cumhurbaşkanlığı Sarayı için bugüne kadar 3 milyar 83 milyon liralık harcama yapılmıştı. Ek hizmet binası ve donanım için 2022 yılında 9 milyon 600 bin lira daha ödenek ayrıldı.

Ayrıca, sarayın bilgi sistemlerinin bakım ve onarımı için 2022 yılında 15 milyon lira daha harcama yapılacak. Saray'ın en büyük gider kalemi ise 196 milyon 200 bin lira ile bu yıl basılı yayın alımı, bina tefrişatı, araç alımı, makine teçhizat bakım ve onarımı gibi işler için olacak.

Yazlık Saray

Bugüne kadar 648 milyon 300 bin lira harcanan ve yazlık saray olarak bilinen Marmaris Okluk Devlet Konukevi için 2022 yılında 37 milyon 200 bin lira daha harcama yapılacak.

Kışlık Saray

Bitlis'teki Ahlat Köşkü'ne ise 2022 yılı sonrası için 151 milyon lira daha ödenek ayrıldı. Ahlat'ın toplam yatırımı ise 290 milyon lira olacak. Kışlık saray olarak bilinen yapı 5 bin 631 metrekare sosyal tesis ve 52 bin 949 metrekare peyzaj alanından oluşuyor.

Cumhurbaşkanlığına ait Ankara, Bitlis, İstanbul ve Muğla'daki binaların bakımı için ise 2022 yılı sonrasında 61 milyon 200 bin lira harcanacak.

YOL YAPARAK YOLUNU BULDU

Karayolları Genel Müdürlüğü, eski AKP Trabzon İl Başkan Yardımcısı İsmail Keleş'in şirketine 104 milyon TL'lik ihale verdi. AKP'li Keleş'in şirketi Marmaris Okluk Koyu'na inşa edilen yazlık sarayın da yollarını yapmıştı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı Karayolları Genel Müdürlüğü yandaş inşaat şirketlerine milyonlarca liralık ihaleler dağıtmaya devam ediyor.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Karayolları Genel Müdürlüğü, 9 Aralık 2021 tarihinde "Fatsa Organize Sanayi Bağlantı Köprüsü ve Fatsa-Çatalpınar İl Yolu Heyelan Islahı, Toprak Tesviye, Sanat Yapıları, Köprü ve Üstyapı İşlerinin Yapılması İşİ" adı altında bir ihale düzenledi. İhalenin tam 104 milyon 477 milyon TL'ye Sariosmanoğlu İnşaat Şirketi'ne verildiği açıklandı. Karayolları ile şirket arasında 5 aylık bir sözleşme imzalandı.

Milyonlarca liralık ihale, Kamu İhale Kanunu'nun "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların" ortaya çıkması durumunda kullanılması gereken tartışmalı 21/B maddesinde düzenlenen pazarlık usulüyle yapıldı. Bu ihale maddesi uzun yıllardır işi isteğin firmaya verme ihalesi olarak da yorumlanıyor.

İl Başkan Yardımcısıydı

Sariosmanoğlu İnşaat Şirketi'nin en büyük ortağı İsmail Keleş. Aynı zamanda AKP'nin eski Trabzon İl Başkan Yardımcısı ve genel meclisi üyesi de olan İsmail Keleş, 24 Haziran 2018 seçimlerinde Trabzon'da AKP'li yöneticilerle birlikte sokakları gezerek Erdoğan için oy istemişti.

Yazlık Saraya Yol Yaptı

AKP'li Keleş'in şirketi, Marmaris Okluk Koyu'na inşa edilen AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yazlık sarayının da yollarını yapmıştı. Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 2017 yılında Okluk Koyu yol yapımı ihalesini 32 milyon TL'ye alan Sariosmanoğlu İnşaat, 16 kilometre yol yaptı ve yol inşaatı için bir de Ula ilçesine bağlı Gökçe Mahallesi'nde 16 bin 272 metrekaarelik "ormanlık alanda" asfalt tesisi kurdu.

Sariosmanoğlu İnşaat AKP döneminde kamudan aldığı ihalelerle hızla büyüdü. Şirkete, kamudan 2017 ile 2021 yıllarını kapsayan son beş yılda 930 milyon 633 bin TL değerinde tam 11 ayrı ihale verildi. Şirket, bu 10 ihalenin yedisini tek başına, üçünü ise iş ortaklığı kurarak aldı.

İLETİŞİM BAŞKANLIĞI 25 KATLI BİNAYA SIĞAMADI

Muhalefetin, "İktidar adına kamuoyundaki algıyı yönetiyor" gerekçesiyle çalışmalarını eleştirdiği İletişim Başkanlığı, 25 katlı mevcut binasına sığamadı. 2021 yılında toplam 816 personeli bulunan başkanlık, hizmet binasının fiziki kapasitesinin artırılması için 2022 Yılı Yatırım Programı'ndan 30 milyon TL ödenek aldı.

Melih Gökçek'in Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı döneminde, firari Akın İpek'e ait Atlantik A.Ş'ye verilen ve yurt olarak konulan Ankara Çukurambar'daki binaya 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin ardından el konuldu. El konulan binanın mülkiyeti Hazine'ye geçti. Binanın kullanımı İletişim Başkanlığı'na verilirken Temmuz 2020'de binaya İletişim Başkanlığı'nın logosu yerleştirildi.

25 katlı binanın fiziki kapasitesinin artırılması için Cumhurbaşkanlığı 2022 Yılı Yatırım Programı'na, İletişim Başkanlığı için toplam 40 milyon TL ödenek yazıldı. Başkanlığın, 10 milyon TL'yi 19 ildeki taşınmazlarının bakım ve onarımı ile teçhizat alımı için kullanacağı, 30 milyon TL'yi ise "Hizmet binasının fiziki kapasitesini artırmak" amacıyla harcayacağı ifade edildi.

İletişim Başkanlığı'nın kullanımına verilen binanın bulunduğu alan, daha önce de tartışma konusu oldu. ABB Başkanı Mansur Yavaş, 2016 yılında İçişleri Bakanlığı'na yaptığı başvuru ile Gökçek'in söz konusu alan için yaptığı tahsisin soruşturmasını talep etse de bakanlık Yavaş'ın iddialarını işleme koymadı.

YENİ RANT ALANLARI

Sanatoryum genel hastane oluyor: Amaç yeni rant alanları

Ülkede sayısız hastaya şifa veren Ankara Sanatoryum Hastanesi'nin Keçiören Eğitim Araştırma Hastanesi ile birleştirilmesine yönelik tepkiler sürüyor. İki hastanenin birleştirilmesini Ankara Tabip Odası (ATO) Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ayşe Uğurlu, Sanatoryum Hastanesi'nin 68 yıldır göğüs hastalıkları üzerinde çalışma yürüten bir hastane olduğunu söyledi:

“Bu hastane sadece Ankara’ya değil tüm Türkiye’ye hizmet veriyordu. Akciğer, tüberküloz hastalıklarının tanı ve tedavisinde çok yetkin, donanımlı bir dal hastanesiydi. Bir kamu hastanesi olması nedeniyle, yoksul hastaların da tedavi şansı bulabilmesi anlamında sosyal devlet anlayışının vücut bulmuş örneklerinden bir tanesiydi. Ayrıca tarihi bir binaya sahip olması nedeniyle de kent hafızasını oluşturma konusunda çok değerliydi.”

Hastalar Özele Başvuracak

“Özellikli, paha biçilemez tarihi değeri ve kent hafızasının bir parçası olan kamu hastaneleri birer birer kapatılıyor” diyen Dr. Uğurlu, şunları kaydetti:

“Bundan sonra bu hastaneler üzerinden sağlığa erişim azalacak, devasa şehir hastanelerine ulaşamayanlar özel hastanelere başvurmak zorunda kalacaktır. Şehir hastaneleri projesi devletin kamu hizmetinden çekilme projesi yani bir çeşit özelleştirme. Şehir hastaneleri, hazine arazileri üzerine özel firmalara bedelsiz olarak tahsis edilen ve kamu kaynaklarının şirketlere peşkeş çekildiği bir sistemdir. Bu uygulamaların nedeni kamu hastanelerinin tasfiyesiyle şehir hastaneleri ve özel hastaneler üzerinden sermayeye yeni rant alanları açmaktır. Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi, bulunduğu bölge itibarıyla yoksul insanlara genel sağlık hizmeti sunan, donanımlı bir üçüncü basamak hastaneydi. Kendi alanlarında iyi olan bu iki hastanenin birleştirilmesi, her iki hastanenin de sunduğu hizmetin daralacağı anlamına geliyor. Böylelikle iki hastanenin de eski vasıfları ortadan kaldırılmış oluyor. Bu iki hastanenin de kendi kimliğinden ve işlevinden koparılması ‘vazgeçilmez olma’ özellikleri ortadan kaldırılarak Etlik Şehir Hastanesi’ne alan açılıyor.”

EŞ DOST AKRABA...

Ayasofya’nın ihalesi de AKP’linin çocuklarına

Camiye dönüştürülen Ayasofya’nın güvenlik kamerası ihalesi eski AKP İstanbul İl Başkan Yardımcısı Murat Hazıroğlu’nun çocuklarının şirketine verildi. Kamunun kasasından Hazıroğlu’nun çocuklarına 850 bin TL ödendi.

Tam 86 yıl boyunca müze olarak hizmet verdikten sonra AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın kararıyla 24 Temmuz 2020 tarihinde camiye dönüştürülen Ayasofya için düzenlenen ihale de yabancıya gitmedi.

Kamu İhale Bülteni’nde yer alan bilgilere göre, Vakıflar Genel Müdürlüğü 14 Ekim 2021 tarihinde “İstanbul-Fatih Ayasofya-i Kebir Cami Şerifi-Kamera Sistemleri Revizyon İşi” başlığıyla bir ihale düzenledi. Pazarlık usulüyle düzenlenen ihalenin 850 bin TL teklif veren DMS Dizayn Mağazacılık Satış ve Pazarlama Ticaret Limited Şirketi’ne verildiği açıklandı.

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde yer alan bilgilere göre, yüz binlerce liralık ihaleyi alan şirket, Didem Nur Hazıroğlu ile Mehmet Emin Hazıroğlu ortaklığında 2018 yılında kuruldu. Didem Nur ve Mehmet Emin Hazıroğlu aynı zamanda da eski AKP İstanbul İl Başkan Yardımcısı ve eski İBB Meclis Üyesi olan Murat Hazıroğlu’nun çocukları.

İki Yılda 4,2 Milyon TL

Şirket ortağı Didem Nur Hazıroğlu, Ayasofya’nın güvenlik kamerası ihalesini aldığını ve eski AKP İstanbul İl Başkan Yardımcısı Murat Hazıroğlu’nun kızı olduğu doğruladı. Didem Nur Hazıroğlu, "Bu sizi ilgilendiren bir durum değil" ifadelerini kullanarak bir açıklama yapmayacağını söyledi.

Ayasofya’nın ihalesini alan DMS Dizayn Mağazacılık Satış ve Pazarlama Ticaret Limited Şirketi kamudan 2020 ile 2021 yıllarında toplam 4 milyon 270 bin TL değerinde dört ayrı ihale aldı. Şirket, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’ndan 2 milyon 915 bin TL ihale alırken AKP’li Üsküdar Belediyesi’nden ise toplam 505 bin TL değerinde “Çoklu şarj kablosu ile usb bellek alımı” ihalesi aldı.

Babaları İhale Zengini

Şirketin ortakları Didem Nur ve Mehmet Emin Hazıroğlu’nun babası olan eski AKP İstanbul İl Başkan Yardımcısı Murat Hazıroğlu da ihale zengini çıktı. Murat Hazıroğlu’nun yöneticisi olduğu Kent Teknoloji Yazılım Şirketi, AKP’li ilçe belediyelerinin milyonlarca liralık ihaleler topladı. Kent Teknoloji Yazılım Şirketi, 2013 ile 2021 yılları arasında kamu kurumları ile AKP’li ilçe belediyelerinden toplam 60 ayrı ihale aldı. Bu ihalelerin toplam bedeli ise 17 milyon 302 bin TL’yi buluyor. Şirketin en fazla ihale aldığı kurumların listesinin başında ise İstanbul’daki AKP’li Bayrampaşa Belediyesi, AKP’li Esenler Belediyesi, AKP’li Bağcılar Belediyesi ile AKP’li Gaziosmanpaşa Belediyesi geliyor.

Meclis Üyeliği Yaptı

Siyasete 2003 yılında AKP Kağıthane İlçe Yönetim Kurulu Üyesi olarak başlayan Murat Hazıroğlu, 2004-2009 döneminde AKP'den İBB meclis üyeliği yaptı. 2007-2012 yılları arasında AKP İstanbul İl Yönetim Kurulu Üyesi, il başkan yardımcısı, İstanbul Seçim Koordinasyon Merkezi Başkan Yardımcısı olarak çalıştı. Ar-Ge'den Sorumlu İl Başkan Yardımcılığı döneminde, yeni üye kayıtlarının yapılması ve teşkilat bilgilerinin depolanmasını sağlayan "e-akparti" sistemini geliştirdi.

2009 yerel seçimleri öncesinde "Seçim Sonuç Sistemi" uygulamasını gerçekleştirdi. Hazıroğlu'nun AKP bünyesinde geliştirdiği program, sistem ve uygulamalar sonraki tüm seçimlerde kullanıldı.

AKP'liler Akın Etti

Didem Nur Hazıroğlu'nun geçen yılki nikahına da birçok AKP'li isim katılmıştı. Nikâh törenine, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, AKP Milletvekili Özlem Zengin, Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Esenler Belediyesi'nin AKP'li Başkanı Tevfik Göksu ve TBMM Başkanı Mustafa Şentop katılmıştı.

ESKİ AKP'Lİ VEKİLİN ŞANSLI DAMADI!

Eski AKP Milletvekili Mustafa Baş'ın damadı Fatih Bolcan'ın şirketi AKP'li Kağıthane Belediyesi'nden 7 milyon 189 bin TL değerinde ihale aldı. Bolcan, aynı zamanda Sadakataşı Uluslararası Yardım Derneği'nin de yöneticisi.

Kamu ihale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, İstanbul'daki AKP'li Kağıthane Belediyesi'ne bağlı Kültür ve Sosyal Kültür İşler Müdürlüğü, 22 Kasım 2021'de "2022 yılı Kültür, Bilim ve Uzay Evi, Gençlik Merkezleri ile Yaşam Beceri Atölyeleri Organizasyonu Hizmet Alımı" adı altında ihaleye çıktı. 10 Ocak 2022'de açıklanan sonuç ilanına göre ihaleyi 7 milyon 189 bin TL'ye A-Z Reklam Basım Şirketi aldı.

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre şirketin sahibi bir dönem Eminönü Belediyesi'nde Özel Kalem Müdürlüğü yapan Fatih Bolcan.

Bolcan aynı zamanda eski AKP İstanbul Milletvekili Mustafa Baş'ın da damadı.

AKP'li belediyelerin vazgeçilmezi

A-Z Reklam, 2006 yılında Yusuf Harmanşa ve Adnan Kılıç tarafından kuruldu. Bolcan, 2008 yılında şirkete ortak oldu. Bolcan, İstanbul Ticaret Odası kayıtlarına göre şirketin yüzde 50 ortağı. Bir dönem Eminönü Belediyesi'nde Özel Kalem Müdürlüğü yapan AKP İstanbul 5'inci Dönem İl Yönetim Kurulu Üyesi Fatih Bolcan, dönemin AKP İstanbul Milletvekili Mustafa Baş'ın kızıyla evlenmişti. Fatih, Beykoz, Kağıthane, Zeytinburnu, Sultangazi, Ümraniye, Küçükçekmece, Güngören olmak üzere AKP'li Belediyelerden milyonlarca değerinde ihaleler alan Bolca'nın şirketi 2011 yılından bu yana kamudan toplam 117 milyon 939 bin TL değerinde 71 ayrı ihale aldı. Fatih Bolcan, Sadakataşı Uluslararası Yardım Derneği'nin de genel sekreteri. Dernek, 30 Temmuz 2021'de AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan onayıyla "Kamu Yararına çalışan dernek" statüsü almıştı. Derneğin sayfasında 40'ın üzerinde ülkeye gıda, barınma, acil yardım, eğitim, sağlık, su kuyuları, kalkınma projeleri yaptığı yazılıyor.

Afrika ülkelerine su kuyusu açmak için bağış toplayan derneğin internet sitesinde Nijer, Nepal, Togo, Soma, Sri Lanka, Kenya, Bangladeş, Burkina Faso, Mali gibi ülkeler sıralanarak "Afrika ve Asya olmak üzere dünyanın birçok bölgesinde su kuyuları açarak kardeşlerimizin hayatlarını kolaylaştırıyoruz" deniyor. Bolcan'ın kendisini ait internet sitesinde 1989-1995 yılları arasında Milli Gençlik Vakfı çalışmalarında bulunduğu yazıyor. 1995-1999 yılları arasında Fazilet Partisi Gaziosmanpaşa Gençlik Kolları ve İstanbul İl Gençlik Kolları Başkan Yardımcılığı görevlerini almış.

DİYANET'İN İKİ BİNASINA YÜZ MİLYONLAR AKTI

Yurttaş, ucuz sebze için akşam saatlerinde pazara gitmelerini tavsiye eden Diyanet'in, Elazığ'da yapımı devam eden ve İzmir'de yapımına başlanacak olan tesislerinin toplam maliyeti dudak uçuklattı. AKP Elazığ Milletvekili Metin Bulut'un, "Tasarruf tedbirlerinden dolayı bazı tesislere başlamama durumu söz konusuydu. Ama biz bunun Elazığ açısından ne kadar önemli olduğunu anlatınca bakanlığımız da bizi kırmadı" dediği Harput Diyanet Külliyesi'nin maliyeti yıllar itibarıyla katlanarak arttı.

Elazığ'daki Harput Diyanet Eğitim Merkezi binasının yerine yapılan ve "İslam dünyasının en büyük külliyelerinden" biri olacağı bildirilen Uluslararası Harput Diyanet Külliyesi için Elazığ İl Özel İdaresi'nce duyurulan maliyet de aşıldı. 2018 yılından 2021 yılının sonuna kadar 89 milyon 249 bin TL harcanan külliye için

2022 yılında 3 milyon TL ek kaynak daha ayrıldı. 2023 yılında tamamlanması planlanan tesis için harcanacak toplam para 103 milyon 249 bin TL olarak hesaplandı.

Yüz Milyonlarca Lira Kaynak

Diyanet'in İzmir'de yapımına başlanacak İzmir Dini Yüksek İhtisas Merkezi için de kesenin ağzı açıldı. 2025 yılında tamamlanması planlanan ihtisas merkezinin proje tutarı kayıtlara 123 milyon 900 bin TL olarak geçti. Proje kapsamında 2022 yılında harcanması düşünülen para 18 milyon TL olarak ifade edildi. İhtisas merkezinin inşa edileceği alanın toplam büyüklüğünün ise 23 bin metrekare olduğu belirtildi.

Bakanlıklardan Fazla Bütçesi Var

Türkiye'de yaşanan ekonomik kriz Diyanet'i etkilemedi. Diyanet İşleri Başkanlığı'na 2022 için 2021'e oranla yüzde 24 artışla 16 milyar 98 milyon 580 bin lira bütçe ayrıldı. Diyanet bu bütçeyle içişleri, dışişleri, turizm, çevre ve ticaret bakanlıkları dahil, çok sayıda bakanlığın bütçesini geride bıraktı. 2021 yılı bütçesinden, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın "temsil ve tanıtma giderleri" için 769 bin lira ayrılmıştı. Bu kalem için 2022 yılı bütçesinden 1 milyon 961 bin lira ayrılacak. Diyanet'in temsil ve tanıtma giderleri bütçesi de yüzde 155 oranında artacak. Halk yoksullukla boğuşurken, ucuz ekmeğ almak için uzun sıralar oluştururken Diyanet İşleri Ali Erbaş da, lüks makam aracının 11 yıllık olduğunu ifade ederek, "Korkumuzdan yeni araba alamıyoruz" tepki çekmişti.

3,4 MİLYON TL'LİK SAAT KULESİ!

Yurttaşlar ekonomik krizle ve yoksullukla boğuşurken AKP'li Rize Belediyesi ise milyonlarca liraya saat kulesi yaptırmak için bir ihale düzenledi.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Rize Belediyesi'ne bağlı Fen İşleri Müdürlüğü, 6 Ocak tarihinde "Saat Kulesi, Kurtuluş Temalı Rölyeflerinin Alımı ve Montajı" adı altında bir ihale düzenledi. İhale 3 milyon 400 bin TL'ye belediye iştiraki Ribelkent Yapı İnşaat Taahhüt Turizm Ulaşım Enerji Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne verildi.

İhale dosyasında 12 metre yükseklikte olacağı belirtilen saat kulesinde rölyefler de yer alacağı ifade edildi. Kulede, çay bitkisinin yöre açısından önemini anlatan bir kompozisyon ile balıkçılık ve yöreye ait sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamı anlatan kompozisyonlara da yer verilecek. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı kavramını ilgili simgelerle anlatan bir kompozisyonun da saat kulesinde yer alacağı belirtildi.

DİYANET, ÖDENEĞİ AŞAN BAKANLIKLARI DA GERİDE BIRAKTI

Hazine ve Maliye Bakanlığı dışındaki tüm bakanlıklar ayrılan ödeneği aştı. Huttbelerinde yoksulluk ve açlığın bir sınav olduğunu belirten Diyanet İşleri Başkanlığı, 2021 yılında 13.1 milyar lira harcadı. Diyanet'in harcamaları dört ayrı bakanlığın bütçesini geride bıraktı.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu ile TBMM Genel Kurulu'ndaki bütçe görüşmeleri de bu ödenekler üzerinden yürütülüyor. Yıl içerisinde iktidar kurumlara ek ödenek aktarıyor. Böylece kurumların ödenek toplamları artıyor. Her ne kadar yıl sonu harcamaları sonradan aktarılanlarla birlikte oluşan toplam ödeneklerin altında kalsa da birçok kurum Bütçe Yasası A Cevtveli'nde verilen bütçe başlangıç ödeneğinin üzerine çıkmış durumda. Harcamalar, sonradan aktarılan ödeneklerle oluşan toplam ödenekleri ise aşmadı.

Diyanet Bakanlıkları Solladı

Bakanlıklar, ayrılan bütçeleri aştı. Diyanet İşleri Başkanlığı ise, bazı bakanlıkların aştığı bu ödenekleri de geride bıraktı.

12.9 milyar TL'lik başlangıç ödeneğinin üzerine çıkan Diyanet, 13.1 milyar TL harcadı. Diyanet, toplam harcamasıyla dört ayrı bakanlığı geride bırakmış oldu. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na göre, 17 bakanlıktan 15'i 2021 Yılı Bütçe Yasası A Cevtveli'nde yer alan bütçe başlangıç ödeneğini aştı.

Bakanlıkların 2021 Yılı Bütçesi

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ise nisanda ikiye ayrıldığı için harcaması başlangıç ödeneğinin altında kaldı. İki bakanlık geçen yıl içerisinde ayrıldığı için de Çalışma Bakanlığı'nın zaten geçen yılın başında belirlenmiş bir başlangıç ödeneği de yoktu.

Bakanlıklar ile bütçe başlangıç ödenekleri ve yıl sonunda yaptıkları harcamalar şöyle:

Hazine ve Maliye Bakanlığı: Ödeneği 570.2 milyar TL'ydi. Harcaması 739.4 milyar TL oldu. Milli Eğitim Bakanlığı: Ödeneği 146.9 milyar TL'ydi. Harcaması 152.4 milyar TL oldu. Sağlık Bakanlığı: Ödeneği 77.6 milyar TL'ydi. Harcaması 95.8 milyar TL oldu. Milli Savunma Bakanlığı: Ödeneği 61.4 milyar TL, harcaması 71.2 milyar TL oldu. Adalet Bakanlığı: Ödeneği 23.9 milyar TL, harcaması 28.2 milyar TL oldu. İçişleri Bakanlığı: Ödeneği 10.6 milyar TL, harcaması 13.9 milyar TL oldu. Dışişleri Bakanlığı: Ödeneği 5.7 milyar TL, harcaması 6.2 milyar TL oldu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı: Ödeneği 3.3 milyar TL'ydi. 9.8 milyar TL harcamayla kapattı. Ticaret Bakanlığı: Ödeneği 6.5 milyar TL'ydi. Harcaması 14.1 milyar TL oldu. Gençlik ve Spor Bakanlığı: Ödeneği 22.8 milyar TL'ydi. Harcaması 25.8 milyar TL oldu. Tarım ve Orman Bakanlığı: Ödeneği 51.5 milyar TL'ydi. Harcaması 58.2 milyar TL oldu.

ÇİZGİ FİLM VURGUNU

AKP'li İBB İstanbul Muhafızları'na milyonlarca lira ödemiş

AKP döneminde İBB'nin eski AKP Milletvekili Süleyman Gündüz'ün oğluna tam 8,7 milyon TL ödediği ortaya çıktı. Milyonlarca liralık ödeme "İstanbul Muhafızları" adlı bir çizgi filmin hazırlanması için yapıldı.

İktidarın muhalefet belediyelerinin birçok projesini engellemesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) başta olmak üzere büyükşehir belediyelerinin metro yapımı ve otobüs alımı projelerini 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı'na almaması tepkilere neden oldu.

İktidarın muhalefet belediyelerini kısıpca almaması tartışılırken AKP döneminden İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) kasasından eski AKP Milletvekili Süleyman Gündüz'ün oğluna milyonlarca lira ödendiği açığa çıktı. İBB'ye bağlı İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Şirketi, Neher Reklam isimli bir şirkete AKP döneminde toplam 8 milyon 470 bin TL ödedi. Milyonlarca liralık ödeme "İstanbul Muhafızları" adlı bir çizgi film için yapıldı.

Sinema Filmi De Yaptılar

Şirkete İBB kasasından 2014 yılında, "İstanbul Muhafızları çizgi filminin 51 bölümlük kısmının yayına hazırlanması ve mali haklarının devralınması" için toplam 3 milyon 380 bin TL ödendi.

Çizgi film serisiyle yetinmeyen şirket bir de İBB animasyon filmi sattı. 2017 yılında İstanbul Muhafızları çizgi filminden uyarlanarak "İstanbul Muhafızları Ab - I Hayat Çeşmesi" adı altında bir animasyon film hazırlandı. İBB, bu film için de şirkete tam 5 milyon TL'lik ödeme yaptı. İBB'nin şirkete 6 farklı ödeme kalemiyle yapılan ödediği para ise 8 milyon TL'yi aştı.

Eski Vekilin Oğlu

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre, İBB'nin milyonlarca lira ödediği şirketin ortağı da eski AKP Milletvekili Süleyman Gündüz'ün oğlu Muhammed Ammar Gündüz. AKP'nin kurucuları arasında yer alan Süleyman Gündüz 2002 yılında AKP'den 22'nci dönem Sakarya milletvekili seçildi. Yandaş Yeni Şafak gazetesinde de uzun bir süre köşe yazarlığı yapan Gündüz, eski Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın özel danışmanlığını da yapmıştı.

Atatürk'e Hakaret

İBB'nin milyonlarca lira ödediği İstanbul Muhafızları adlı çizgi filminin 2018 yılında TRT Çocuk kanalında da yayımlanan bir bölümü tepkilere neden olmuştu. Çizgi filmde kötü adamın çocuklara yapacaklarının not alındığı listenin altına "Gazi Mustafa Kemal" imzası atılmıştı. TRT tepkiler üzerine çizgi filmin bu bölümünü Youtube'daki kanalından silmişti.

RTÜK ise hazırladığı raporda "Filmdeki saniyelik hatanın, yabancı uyruklu bir kişi tarafından, anlamı bilinmeden gerçekleştirildiği göz önüne alındığında, yanlışlığın sehven yapıldığı ve ihlal olmadığı değerlendirilmektedir" ifadelerini kullanarak bir ceza vermemiştir.

BU İHALE DE DUYURU BİLE YAPILMADI!

2.4 milyarlık ihale kimseye duyurulmadan yapıldı

AKP iktidarı dev bir ihaleyi daha istediği firmaya verdi. Zonguldak'taki 2 milyar 399 milyon liralık yol yapım ihalesi, hiçbir duyuru yapılmadan, özel olarak davet edilen iki firmaya verildi.

AKP iktidarının istediği ihaleyi istediği şirkete verme aracı olarak kullandığı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin b bendi bir büyük ihalede daha kullanıldı.

Rekabete imkan sağlayan açık usul yerine, kimseye duyurulmadan 26 Kasım 2021 tarihinde yapıldığı ortaya çıkan ihalenin sözleşmesinin de 30 Aralık'ta imzalandığı öğrenildi.

"Çaycuma-Bartın Ayrımı Hisarönü-Zonguldak Yolu 5-19 kilometre arası Yapım İşİ" ihalesi, kapalı kapılar ardında özel olarak davet edilen Demce Yapı ve İntekar Yapı İş Ortaklığı'na verildi.

14 Ocak'ta başlaması ve 14 Haziran'da tamamlanması öngörülen iş 2 milyar 399 milyon 913 bin TL'ye ihale edildi.

Aynı Güzergahta Gizli İhaleler Devam Ediyor

Aynı yol üzerinde bir başka ihale de 31 Ağustos'ta düzenlenmişti. "Çaycuma-Bartın Ayrımı-Hisarönü-Zonguldak Yolu 19-24 kilometre arası Yapım İşİ" ihalesi yine gizli kapaklı yapılmıştı. İhale özel olarak davet edilen Ö.D.F. Yılmazlar İnşaat'a 624 milyon TL'ye verilmişti.

AKP'Lİ BELEDİYEDEN KURUTAN PROJE

AKP'li Gölarmara Belediyesi'nin Kum Çayı üzerinde yapmak istediği kuvars kum ocağı projesi için onay verildi. Proje sahası ayrıca Sarıkız Kaynakları 2'nci derece koruma alanları içerisinde kalıyor.

Manisa'nın AKP'li Gölarmara Belediyesi'nin şirketi olan Gölmar Madencilik tarafından Marmara Gölü'nü besleyen kaynaklardan bir olan Kum Çayı üzerinde Kuvars-Kum Ocağı projesine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan onay çıktı.

Çevresel etki değerlendirme (ÇED) gerekli değildir kararı verilen proje için 16,28 hektarlık alanda yıllık 80 bin ton kapasitede üretim yapılması planlanıyor. Proje alanı, Sarıkız Kaynakları 2. Derece Koruma Alanları ve DSİ Genel Müdürlüğü kararı ile tahsise kapatılan Manisa Saruhanlı Alt Havzası Yeraltı Suyu İşletme Sahası içerisinde kalıyor. Ayrıca proje alanı içerisinde ve yakın çevresinden Gördes Çayı da geçiyor.

Marmara Gölü Kurudu

Manisa'nın Gölarmara ilçesinin güneyinde bir alüvyal set gölü olan ve 2017 yılında 'Ulusal Öne Haiz Sulak Alan' ilan edilen Marmara Gölü yaşanan kuraklık etkisiyle tamamen kurudu. Kuruyan Gölü ayrıca önemli kuş alanı olarak biliniyor. Kış aylarında bu gölde yaklaşık 65 bin su kuşu görülüyor. Nesli tehlike altına girmeye yakın olan tepeli pelikan türünün dünya nüfusunun kış aylarında yüzde 9'u Marmara Gölü'nde besleniyor. Salihli Çevre Derneği Başkanı avukat Seçil Ege Değerli, yaptığı açıklamada, "Marmara Gölü'nün kurumaması için uzun süredir mücadele ediyoruz. Çağrılarda bulunuyoruz. Ancak bugüne kadar hiçbir adım atılmadı. Belediye adını bu gölden almasına rağmen bu gölü korumuyor. Üstüne üslük bu gölü kurutmak için proje üretiyor. Bu anlayış, belediye hizmetlerin temel anlayışına uymayan ve ekolojik talanı güçlendirecek bir anlayış. Bunu kabul etmiyoruz. Merkezdeki siyasal anlayışın yerele nasıl yansıdığını görüyoruz. Tüm bölgeyi etkileyecek bu projeye karşı dava sürecini başlatacağız" diye konuştu.

AKP'Lİ BELEDİYE JAPONYA'DAN BORÇLANARAK TALİBAN'A YARDIM GÖNDERİYOR

Japonya'dan 3 milyar 500 milyon Yen (Yaklaşık 41 milyon 600 bin TL) borçlanma kararı alan AKP'li Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi, İHH üzerinden Taliban yönetimindeki Afganistan'a 600 bin TL yardım gönderilmesini kararlaştırdı.

Suriye savaşından sonra nüfusu hızla artan Şanlıurfa'nın toplu taşıma sorununun çözümü için İlbank A.Ş. ile yapılan çalışma sonucunda, ek kaynak aranmasına gidildi.

Bu kapsamda JICA'nın (Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı) sağladığı ilk 7 yıl ödemesiz, 25 yıl boyunca 0.95 faizle ödemesi olacak olan 3 milyar 500 milyon Japon Yeni'nin alınması için protokol imzalamak şartıyla Belediye Başkanı Zeynel Abidin Beyazgül'e yetki verilmesi yolunda görüş birliğine varıldı.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Meclisi'ne gelen bu karar, muhalefetin itirazlarına rağmen AKP oylarıyla kabul edildi.

Japonya'dan Kredi Al, Taliban'a Bağışla

Meclis toplantısında, İnsan Hak ve Hürriyetleri İnsani Yardım Derneği (İHH) Şanlıurfa Şubesi'nin Afganistan'a 180 bin TL aynı ve nakdi yardım talebinde bulunulmasıyla ilgili istemi de görüşüldü. Bu konuda da Muhtarlık İşleri Daire Başkanlığı'na yetki verilmesiyle ilgili teklif kabul edildi.

Karara göre, Muhtarlık İşleri Daire Başkanlığı'na İHH üzerinden Afganistan'a vermek üzere 600 Bin TL'ye kadar maddi yardımda bulunması AKP oylarıyla kararlaştırıldı.

Muhalefete mensup meclis üyeleri bu karara, "Japonya'dan yüksek faizle kredi alıp, Taliban'a yardım olarak göndermek mantık işi değil" diyerek şerh koydu.

Taşınmazlar Diyanet'e

Meclis toplantısında, Akabe Kavşağı Köprü Yapım işi ile Abide Kavşağı İlave Köprü yapım işi ve Bilim Merkezi yapım işi projelerinin hayata geçirilmesi konusunda Başkan Zeynel Abidin Beyazgül'e toplam 211 milyon 140 bin TL tutarında finansmanın temini için İLBANK A.Ş ile protokol ve sözleşme yapılması yetkisi verildi.

Görüşmelerde, Haliliye İlçesi'ne bağlı Dağeteği Mahallesi'nde bulunan 3 bin 951 metrekairelik taşınmazın Diyanet İşleri Başkanlığı'na bedelsiz devredilmesinin istenmesine ilişkin karar da AKP'li üyelerin oylarıyla Büyükşehir Belediye Meclisi'nden geçti.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bu arsaya, Haliliye İlçe Müftülüğü bünyesinde cami ve müstemilat yapacağı açıklandı.

MİLYONLUK İHALE YİNE TÜGVA'CIYA GİTTİ

İBB, 12 milyon 200 bin TL'lik çözüm merkezi ihalesini pazarlık usulüyle TÜGVA yöneticisi Mehmet Ünal'ın sahibi olduğu Efor Etkileşim Şirketi'ne verdi. Şirketin yöneticileri de AKP Ankara ve İstanbul il yönetiminde yer alıyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) geçen haftalarda TÜGVA yöneticisinin sahibi olduğu ve AKP yöneticilerinin de yönetiminde yer aldığı bir şirkete milyonlarca liralık ihale verdiği açığa çıktı.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, İBB'ye bağlı Halkla İlişkiler Müdürlüğü 24 Aralık 2021 tarihinde "Çözüm Merkezi İşletim Hizmet Alım İşisi" adı altında bir ihale düzenledi. İhaleye sadece Efor Etkileşim Merkezi Yönetim Sistemleri Anonim Şirketi'nin katıldığı ve 12 milyon 200 bin TL bedelle ihaleyi aldığı açıklandı. Şirket ile İBB arasında bir aylık sözleşme imzalandı.

Acil Durum Maddesi

Milyonlarca liralık ihale, Kamu İhale Kanunu'nun "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların" ortaya çıkması durumunda kullanılması gereken tartışmalı 21/B maddesinde düzenlenen pazarlık usulüyle yapıldı. Bu ihale maddesi uzun yıllardır işi isteğin firmaya verme ihalesi olarak da yorumlanıyor.

Ayrıca yine aynı şirketin 7 Aralık 2020 tarihinde de İBB'den tam 120 milyon 410 bin TL'lik bir ihale daha aldığı ortaya çıktı. "Çağrı Merkezi İşletim Hizmeti Alınacaktır" başlığıyla düzenlenen ihaleyle İBB ile şirket arasında bir yıllık sözleşme imzalanmıştı. İBB'nin milyonlarca liralık ihale verdiği Efor Etkileşim Merkezi Yönetim Sistemleri Şirketi'nin sahibi de tanıdık çıktı. Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre, şirketin sahibi Mehmet Ünal. Özel Güvenlik İşverenleri Sendikası'nın da Başkanı olan Ünal'ın sendikanın internet sitesinde yer alan özgeçmişinde oldukça dikkat çekici. İnternet sitesinde, Ünal'ın AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın Yüksek İstişare Kurulu üyesi olduğu Türkiye Gençlik Vakfı'nın (TÜGVA) yöneticisi olduğu ve ayrıca gerici Cihannüma Derneği ile Yedi Hilal Derneği'nde de yöneticilik yaptığı belirtiliyor.

AKP Yöneticileri

Şirketin Genel Müdür Yardımcısı Hakan Arol da aynı zamanda AKP Ankara İl Başkan Yardımcılığı görevini yürütüyor. Şirketin bir diğer yöneticisi Yahya Atıcı da AKP İstanbul İl Başkanlığı'nda Parti İçi Demokrasi ve Hakem Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görev yapıyor. Fatih İmam Hatip Lisesi Platformu Başkanlığı ve ÖNDER

İmam Hatipliler Derneği Disiplin Kurulu Başkanlığı görevlerine de devam eden AKP'li Atıcı, 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde de AKP'den Fatih Belediye Başkan aday adayı olmuş ancak aday gösterilmemişti.

Kamudan ihale yağmış

Efor Etkileşim Merkezi Yönetim Sistemleri A.Ş.'nin kamudan aldığı çok sayıda ihalenin bedeli ise milyonlarca lirayı buluyor. Şirket kamudan son üç yılda tam 14 ayrı ihale aldı. Bu ihalelerin toplam bedeli ise 566 milyon TL'yi geçiyor. Şirketin ihale aldığı kamu kuruluşları arasında, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve AKP'li Üsküdar Belediyesi de yer alıyor.

'BANK ASYA'CILARA KORUMA KALKANI

FETÖ'nün kurduğu Bank Asya'dan aldıkları teminat mektupları ile EXİMBANK'tan kredi alan şirketlerle ilgili bankanın faaliyetlerinin durdurulmasından sonra önlem alınmadı. Milyonluk 'dev fatura' halka kaldı.

AKP iktidarının FETÖ yapılanması ile ortaklığı bozulmadan önce "en itibarlı" finans kuruluşlarından olan Bank Asya'nın teminat mektuplarıyla kamu bankalarından bazı şirketlerin aldığı kredilerin büyük bölümünün tahsilatı hâlâ yapılmadı.

Bank Asya'nın faaliyetleri durdurulduktan sonra bu kredilerin geri alınabilmesi için Türkiye İhracat Kredi Bankası (TÜRK EXİMBANK) üst yönetimi ve çalışanlarının gerekli işlemleri ya yapmadığı ya da gecikmeli yaptığı ortaya çıktı. Sayıştay bu kişiler hakkında işlem yapılmasını önerdi.

TÜRK EXİMBANK'ta gerçekleştirilen denetimler iktidar eliyle kamu kaynaklarının yağmalatıldığı FETÖ yapılanmasının yarattığı ekonomik tahribatın aradan geçen yıllara karşı giderilemediğini ortaya koydu.

O dönemde çok sayıda şirkete Bank Asya referansı ile kredi veren kamu bankasının denetim raporunda, bugüne yansıyanlar "Bazı Firmalara Kullanılan Kredilerin Takip, Tahsil ve Tasfiye İşlemlerinde Sorun Yaşanması" başlığı altında anlatıldı.

İsimleri açıklanmayan şirketler ile ilgili iflas erteleme taleplerine ve iflas kararlarına, Bank Asya'nın faaliyetlerinin durdurulmasına karşı kredi hesaplarının durdurulması ve ödenmesi için yasal işlemlere başlanmasında çok geç kalındığı, teminat mektuplarının nakde çevrilmediği tespit edildi. Banka, ayrıca Bank Asya'nın faaliyet izninin 22 Temmuz 2016'da kaldırılmasına karşı bu şirketlerden teminat mektubu değiştirilmesi ya da ek teminat göstermelerini de istemedi. Banka üst yönetimi de teminat mektuplarının tazmini yerine vadelerinde ödenemeyerek temerrüde giren tutarların tazmini yöntemini benimsediği bildirildi.

Sorumlular Bulunsun

Kredi kullandırımından sonra firmaların takibini dikkatli yapmayan, zamanında gerekli tedbiri almayan yetkililerin mali sorumluluğunun aranması istenilen kredi işlemlerinden bazıları şöyle:

Banka seyretti: 22753 Müşteri No'lu tekstil ürünleri imalatı ve satışı konusunda Denizli'de faaliyet gösteren firmaya toplam 9 milyon 471 bin avro, 19 milyon 630 bin dolar ve 31 milyon 350 bin TL kredi kullanıldı. Firma 8 Nisan 2016 tarihinde iflas erteleme talebinde bulundu. Ancak kredi hesapları ile ilgili işlemler 10 Ağustos 2016 tarihinde yapıldı. Raporda, "Bankanın firma kredi hesaplarını firmanın iflas erteleme başvurusunda bulunduktan dört ay sonra ve iflas kararından iki ay önce kat etmesi kredi verilen müşterilerin ödeme süresi içindeki faaliyetlerinin yakinen takibinde zafiyet yaşandığını ortaya koymaktadır" denildi.

9 ay gecikti: 24956 müşteri numaralı, otomobil, kamyon ve traktör yedek parça üretimi yapmak amacıyla kurulan ve halen iflas erteleme davası devam eden firmadan olan kredi alacaklarına ilişkin işlemler, iflas erteleme davasına Banka tarafından müdahil olunduktan yaklaşık 9 ay sonra yapıldı. Banka teminat mektubunu nakde dönüştürme imkanı olmasına karşı bu işlemi zamanında yapmadı.

Üst yönetimin kararı: 23897 Müşteri No'lu blok mermer üretimi ve ticareti konusunda faaliyet gösteren firmaya, 8 milyon 300 bin ve 7 milyon 800 bin dolar kredi kullanıldı. Kayyum atanan ve iflas ertelemeye başvuran şirketin Bank Asya teminat mektuplarının tümünden tazmin edilebilmesi için firmanın kredi hesaplarının dondurularak takip hesaplarına atılması ve tüm banka teminat mektuplarının da tazmin edilmesi gerektiği raporda yer aldı. Ancak Banka üst yönetiminin, bunun yerine vadelerinde ödenemeyerek temerrüde giren tutarların teminat mektuplarından tazmini yöntemini benimsediği bildirildi.

Firmanın iflas erteleme sürecine girdiği bu dönemde firmanın ve finansal durumunun yakından takip edilerek gerekli adımların zamanında atılması gerektiği ifade edildi. Ancak firmanın iflas ertelemeye başvurmasından beş ay, firma hakkında iflas kararı verilmesinden bir ay sonra kredi hesabının durdurularak işlem yapılmasının bankanın zafiyetini gösterdiği vurgulandı.

Şirket ortağı tutuklandı: 4065 Müşteri No'lu tekstil alanında faaliyet gösteren şirket, 1992-2015 tarihleri arasında 207 bin Alman Markı, 1,8 milyon avro, 57,5 milyon dolar ve 18,8 milyon TL kredi kullandı. Şirketin ortaklarından biri "Paralel Yapı" soruşturması sonucunda 22 Kasım 2015'te tutuklandı, 23 Aralık'ta da şirkete kayyum atandı. Ancak banka 10 Ağustos 2016'da ihtarname gönderdi, yasal takip işlemlerine de bu tarihten yaklaşık bir yıl sonra başladığı için teminat mektupları nakde çevrilemedi.

AKP'DEN PATRONA BİR GÜNDE İKİ KIYAK

TOKİ'yle iş yapan firmaların sözleşmelerinde sınırsız değişiklik yetkisi için önerge sunan AKP, şirketlerin kur korumalı mevduat hesabından kazanacaklarına karşılık ödemeleri gereken kurumlar vergisini kaldırıyor.

Vatandaşların kötü ekonomik gidişata karşı yaşam koşullarının iyileştirilmesi taleplerini karşılamayan iktidar, buna karşılık sermayeye cömert davranmayı sürdürüyor.

Kur korumalı TL mevduat hesabı, memurlara ek zam, Bireysel Emeklilik Sistemi'nde değişiklik gibi çok sayıda düzenlemeyi içeren torba teklife, TOKİ ihaleleri ile ilgili önemli bir düzenleme eklenmek isteniyor. AKP ve MHP'li milletvekillerinin TBMM Başkanlığı'na sunulan önergede TOKİ'ye iş yapan firmaların imzaladıkları sözleşmelerde, sınırlama olmaksızın her türlü düzenleme yapabilme ve süre uzatımı dahil Cumhurbaşkanına yetki verilmek isteniyor. Önergenin teklife eklenmesi durumunda, Cumhurbaşkanı, TOKİ taşeronu şirketlerin ek taleplerini sınırlama olmaksızın karşılayabilecek, süresinde yetiştirilemeyen projeler sonucu ceza ödemek zorunda olan şirketlerin cezalarını ortadan kaldırabilecek.

Cumhurbaşkanı'na sınırları çizilmeden verilmek istenen yetkiye, muhalefet partileri tepki gösterdi. CHP, İYİ Parti ve HDP'nin itirazlarının ardından görüşmeler yarım kaldı. TBMM Genel Kurulu çalışmalarına ara verdi.

Düzenlemenin TOKİ ile iş yapan ve sözleşme gerekliliklerini yerine getiremeyen şirketlere yönelik "kolaylık" amacı taşıdığını ifade eden TBMM KİT Komisyonu Üyesi, CHP Milletvekili Kemal Zeybek, "Cumhurbaşkanı, KHK'ler ve CB Kararları ile yıllardır Meclis'in çok üstünde yetki kullanımı yapmıştır. Aldığı onlarca yetki ile yetinmeyen Saray, şimdi de TOKİ ihalelerinde sınırsız yetkilere kavuşmak istiyor. Mızrak çuvala sığmıyor. İktidar artık daha fazlasını istiyor" dedi.

Hiç Kimseye Verilmemeli

AKP'nin, "Devletin varlıklarını nasıl daha fazla yok ederiz" düşüncesi ile hareket ettiğini, Cumhurbaşkanı'na verilmek istenen yetkinin de bunun bir sonucu olduğunu kaydeden Zeybek, "Tek adam rejiminin geldiği son nokta, Meclis'ten böylesine bir yetki çıkarılmak istenmesidir. Çerçevesi belirlenmeyen bu yetkiyi kesinlikle reddediyoruz. Sadece Tayyip Erdoğan'a için değil, böyle bir yetki kimseye verilmemeli. İnsan hayatının ucuz görüldüğü, yaşam koşullarının ağırlaştığı, enflasyonun artık yüzde 50'lere dayandığı günlerde böyle değişikliklerin düşünülmesi ve yapılması kabul edilebilir değildir" dedi.

Müteahhitlerini Kurtaracaklar

TBMM KİT Komisyonu'nun İYİ Partili üyesi Yasin Öztürk de düzenlemeye karşı çıktı. TOKİ'ye iş yapan firmalara, sınırlama olmaksızın her türlü düzenleme yapabilmesi için Cumhurbaşkanı'na yetki verildiğini, bunun başta haksız rekabet olmak üzere birçok ticari ilkeye de aykırı olduğunu ifade eden Öztürk, "Son dönemde lüks konutlar yapmaya başlayan, bunları da vaktinde yetiştiremeyen TOKİ taşeronlarını bu yolla kurtaracaklar. İYİ Parti olarak düzenlemeye sonuna kadar karşı çıkacağız" dedi.

Kur Hesabından Vergi Kalkıyor

AKP'nin imza attığı bir diğer düzenleme, kur korumalı TL mevduat hesaplarından yararlanacak şirketlere yönelik oldu. TBMM Başkanlığı'na iki maddelik bir teklif sunan AKP, kur korumalı TL mevduat hesabından kazanılacak paralara karşılık, ödenmesi gereken kurumlar vergisini kaldırarak. Kurumlar, stopajlardan da muaf tutulacak.

HALKA HİZMETTE SARAY'DAN ENGEL

Saray iktidarının hazırladığı Cumhurbaşkanlığı 2022 Yılı Yatırım Programı'nda İstanbul, İzmir, Muğla ve Adana'da yapılması planlanan metro ve altyapı programlarına yer verilmedi.

AKP iktidarı, muhalif belediyelerin halka hizmet götürmesini engellemeye devam ediyor. 184,3 milyar liralık Cumhurbaşkanlığı 2022 Yılı Yatırım Programı'nda İstanbul, Adana, Muğla, İzmir gibi belediyelerde yapılması planlanan projelere yatırım çıkmadı. İstanbul'da İncirli-Sefaköy-Beylikdüzü metrosu; projesi, yatırımcısı, finansmanı hazır olmasına rağmen Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanmadığı için yapılmaya başlanamadı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, projenin AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından onaylanmamasına "Milyonlarca vatandaşın kullanacağı İncirli-Sefaköy-Beylikdüzü metrosunun yapımını kimse engelleyemeyecek. Projeler hazır, yatırımcılar hazır, finansmanı hazır. Ama bir imza eksik. NEDEN?" diyerek tepki gösterdi. Şehrin batı yakasındaki 3,5 milyon kişiye hizmet vermesi planlanan 18 kilometrelik metro 1 yıla yakındır Cumhurbaşkanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'ndan onay bekliyor. Metrobüs hattını ve E-5 trafiğini rahatlatacak metronun proje ve fizibilite çalışmaları, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nden (AYGM) gelen talep üzerine revize edildi. Mart 2021'de yeniden bakanlığa gönderildi.

Projenin finansmanı da Mayıs 2021'de Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile İBB arasında Yeşil Şehir Aksiyon Planı mutabakatı ile sağlandı. Yatırım bütçesi de hazır hale getirildi. İBB Yönetimi, AYGM'den cevap gelmemesi nedeniyle, Kasım 2021'de Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile görüşmelerde bulundu. Ancak Cumhurbaşkanlığı; AYGM onayı olmadan inceleme ve onay sürecinin başlatılamayacağı bilgisini verdi. Bu nedenle, tüm proje ve fizibilite çalışmaları hazır olan Sefaköy-Beylikdüzü-Tüyap Metroyu, 15 Ocak'ta açıklanan kamu yatırım programına dahil edilemedi.

Ambulanslara Bile Onay Yok

Saray iktidarı İzmir'de de belediyenin çalışmalarına sekte vurmaya sürdürdü. Kentteki 4,5 kilometrelik Halkapınar-Otogar Raylı Sistem Hattı projesi yatırım programında yer aldı. Ancak proje için sadece 3 bin TL ayrılması dikkat çekti. İzmir'de AKP hükümetinin engellediği birçok proje bulunuyor. O projelerden bazıları şöyle:

- ▶ Belediye, kentteki Elektrik Fabrikası'nı kültür merkezi olarak kente kazandırmak için Özelleştirme İdaresi'nin açtığı ihaleyi 35 milyon lira bedelle ihalesini kazandı. Ancak ihale iptal edildi.
- ▶ 30 Ekim 2020'de yaşanan deprem sonrası hasar gören binaların dönüşümü ve 2 Şubat 2021'deki sel felaketinde oluşan altyapı hasarlarının giderilmesi için Dünya Bankası'ndan alınacak 340 milyon dolarlık "Acil İyileştirme Kredisi" için Cumhurbaşkanlığı 2022 Yılı Yatırım Programı'na alınması işlemlerinin başlatılması yaklaşık 1 yıldır bekleniyor.
- ▶ Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan kiralanan, İzmirli'lere günübirlik ekonomik tatil imkânı sunulan Urla'daki Yassıcaada Tesisleri'nin biten kira sözleşmesini yenileme talebine Bakanlık'tan 3 yıldır yanıt gelmedi.
- ▶ Deniz ulaşımını güçlendirmek amacıyla Urla Balıkçı Barınağı'na vapur iskelesi yapmak için yapılan müracaat da 2016'dan bu yana Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda bekletiliyor.
- ▶ İzmirli'lere denizle buluşturmak için Konak'ta yapılması planlanan 1 adet ahşap iskele için gerekli izinler 2 yıldır Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda bekliyor.

Kentin artan mezarlık ihtiyacını karşılamak için 7 ilçede planlanan 12 mezarlık alanı için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan onay bekliyor. Aralarında 5 yıldır bekleyen tahsisler bulunuyor.

▶ Kentteki 6 ilçenin evsel katı atıklarını geri dönüştürmek ve atıklardan elektrik üretmek amacıyla Menderes'te yapılacak entegre atık bertaraf tesisi, fizibilite raporu ve uygun kurum görüşlerine rağmen Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan 2 yıldır ÇED onayı beklediği için kurulamıyor.

▶ Akıllı Trafik Sistemi projesi kapsamında 100 adet ambulansa sinyalizasyon kavşaklarda öncelik sistemi kurulması için İzmir İl Sağlık Müdürlüğü'nden istenilen izin gelmedi.

▶ İskelelerin İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne devrine ilişkin talep Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 7 yıldır cevaplanmadı.

Bulunan Krediyeye İmza Çıkmadı

Muğla Büyükşehir Belediyesi de iktidarın engellemeleri ile karşı karşıya kaldı. Cumhurbaşkanlığı 2022 Yılı Yatırım Programı kapsamında Muğla Büyükşehir Belediyesi'nin beklediği kredi kullanma onayı çıkmadı. Fitch Ratings tarafından kredi notu AAA olarak verilen belediye, il genelindeki su kayıp ve kaçaklarının en aza indirilmesi, yeni içme suyu hatlarının yapılması ve yenilenebilir enerji sistemlerinin kurulması için projeler hazırladı. Hazırlanan projeler için yurtiçi finansman kurumlarından gerekli kaynak sağlanamayınca yurtdışı kredi kuruluşlarıyla görüşmeler yapıldı. Görüşmeler kapsamında Fransa Kalkınma Ajansı'ndan 63,5 milyon avro'luk bir kredi onayı çıktı. Projelerin hayata geçmesi için Cumhurbaşkanlığı onayı gerekiyordu. Ancak 1 yıldır onay gelmedi. Belediye, projelerin Cumhurbaşkanlığı 2022 Yılı Yatırım Programı'nda olmasını umut ediyordu. Ancak programda projeler yer verilmedi.

Talep Yeniden Değerlendirilsin

Adana Büyükşehir Belediyesi Başkanı Zeydan Karalar da projelerinin engellenmesine tepki gösterdi. Adana'da metronun 2. etabı için belediye ekibi ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine bürokratlarıyla birlikte çalıştı. Edinilen bilgiye göre ilgili proje için kurumların şifahi onayı alındı. Ancak Adana 2. Etap Hafif Raylı Sistem projesi, yatırım programında yer almadı. Karalar, söz konusu kararlar ilgili tepkisini şöyle dile getirdi: "Adana'da trafik sorunu metrosuz çözülmez. Sayın Cumhurbaşkanımızın 2. etabı onaylamasını bekliyorduk ama onaylamadı. Niye onaylamadığını bilmiyoruz. Bu benim meselem değil, bütün Adana'nın ve Adanalılar'ın meselesi. Yeniden değerlendirilerek onaylanmasını bekliyoruz."

'Belge eksik' savunması

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nden, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin "Sefaköy-Beylikdüzü-TÜYAP Metrosu 1 yıla yakındır sadece imza bekliyor" iddiası ile ilgili açıklama yapıldı. Açıklamada, projede bazı belgelerin eksik olduğu belirtilerek, "İlave dokümanlarda da hala asal eksikliklerin mevcut olduğu tespit edildi. Sondaja dayalı zemin etüt raporu, jeolojik plan ve kesit kesin projeleri, deprem etüt raporu, mimari kesin projeler, tünel ve istasyon kazı-destek sistemleri başta olmak üzere onayımıza esas olmazsa olmaz projeler, hâlihazırda sunulmamış bulunuyor. Detaylı eksik listesinin 'kesin proje' çalışmasının ilgili mevzuat gereği sunulması ve Sefaköy-Beylikdüzü kesimine ait fizibilite etüdünün iletilmesi ile teknik incelememiz nihai hale getirilerek, Genel Müdürlüğü'müz görüşü verilebilecektir. İBB iş yapmak istiyorsa; enerjisini Mahmutbey-Esenyurt hattı için kullanabilir" denildi.

HALKI CEZALANDIRIYORLAR

AKP, CHP'li 6 ilçenin tam göbeğinden geçen ve 5 milyon kişinin yararlanacağı Sefaköy-Beylikdüzü-TÜYAP hattına onay vermeyerek vatandaşı mağdur ediyor.

İstanbul'un bugüne dek hiçbir metro yatırımı yapılmamış batı kesimi için İBB tarafından proje ve finansı hazırlanan, 3.5 milyon kişiye hizmet verecek 18.4 km'lik Sefaköy-Beylikdüzü-TÜYAP Metrosu, Cumhurbaşkanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'ndan 1 yıldır imza bekliyor.

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu 16 Ocak'ta sosyal medya hesabından "Milyonlarca vatandaşın kullanacağı İncirli-Sefaköy-Beylikdüzü metrosunun yapımını kimse engelleyemeyecek. Projeler hazır, yatırımcılar hazır, finansmanı hazır. Ama bir imza eksik. Neden?" diye sordu. İBB, metrobüs hattını ve E-5 trafiğini rahatlatacak metronun proje ve fizibilite çalışmalarının Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nden (AYGM) gelen talep üzerine revize edildiğini açıkladı.

Yatırım Bütçesi Hazır

Revize projenin Mart 2021'de yeniden bakanlığa gönderildiği, finansmanın da Mayıs 2021'de Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile İBB arasında Yeşil Şehir Aksiyon Planı mutabakatı ile sağlanarak yatırım bütçesinin hazır hale getirildiği belirtildi.

İBB yönetiminin, AYGM'den cevap gelmemesi nedeniyle Kasım 2021'de Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile görüşmelerde bulunduğu, AYGM onayı olmadan inceleme ve onay sürecinin başlatılamayacağı bilgisinin verildiği aktarıldı. Bu nedenle, metronun 15 Ocak'ta açıklanan kamu yatırım programına dahil edilemediği belirtildi.

23 Haziran 2019'daki Seçim Sonuçlarına Göre Hazırlanmıştır

İBB'nin, nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu bu 6 ilçeyi içine alan metro projesi, 18.4 km'lik çok hayati güzergahta trafik çilesini bitirecekti. Ancak iktidar, CHP'ye puan yazmaması için projeye onay vermiyor, kendi seçmenini de cezalandırıyor.

Metro hattının geçtiği 6 ilçe CHP tarafından yönetiliyor

Onay alınamayan metro hattı; Bakırköy, Küçükçekmece, Avcılar, Beylikdüzü ve sınırındaki Büyükçekmece ilçelerini yakından ilgilendiriyor. Bu hattan Esenyurt'a da bir bağlantı hattının yapılması planlanıyor. Hattın geçtiği 6 ilçenin de CHP tarafından yönetiliyor olması dikkat çekiyor.

Beylikdüzü-Çobançeşme arasında doğrudan metrobüs aksını takip edecek 18.43 km ve 10 istasyonlu Sefaköy-Beylikdüzü-TÜYAP Metrosu, bu akstaki metrobüs yolculuğu talebini önemli ölçüde azaltacak. Hattın, İstanbul'un doğu-batı aksında önemli yolculuk talebini karşılayan Yenikapı-Atatürk Havalimanı Hafif Metro Hattı ile entegre olmasıyla da Tarihi Yarımada'dan Büyükçekmece ve Beylikdüzü'ne kadar raylı sistem ulaşımı sağlayacak.

Böylece, E5 üzerindeki araç trafiği önemli ölçüde azalacak. Yine hattın Esenyurt-Saadetdere uzatmasıyla, Kabataş-Mecidiyeköy-Mahmutbey-Esenyurt Metrosu'na entegrasyon sağlanacak. Bu bölüm de TEM üzerindeki araç yolculuklarını hafifletecek.

CHP'Lİ BELEDİYELERİN KARA KIŞ FONU DESTEKLERİ

CHP'li belediyelerden 2,7 milyon aileye, 1 milyar 57 milyon TL yardım

CHP Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun, partili belediyelerin Kara Kış Fonu kapsamında vatandaşa verdiği destekleri açıkladı. Torun, CHP'li belediyelerin 3 Kasım 2021 tarihinden bu yana 2,7 milyon aileye toplamda 1 milyar 57 milyon TL tutarında destek verdiğini belirterek, "Onlar zam yapar biz destek oluruz, farkımız budur" dedi.

Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun yazılı açıklamasında, CHP'li belediyelerin Kara Kış Fonu desteklerine ilişkin olarak, şu bilgileri verdi:

"2,7 Milyon Aileye Destek"

"Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu, kış ayları öncesinde, siyasi iktidara, ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız için Kara Kış Fonu kurulması çağrısında bulundu. Ancak vatandaşın değil küçük bir azınlığın çıkarlarına hizmet eden iktidar, bu öneriyi dikkate almadı. Cumhuriyet Halk Partisi ise vatandaşlarımızı yalnız bırakmadı. Kara Kış Fonu belediyelerimizde hayata geçirildi. Bu kapsamda, 3 Kasım 2021 tarihinden bu yana; 187 bin 320 aileye nakdi yardım, 780 bin 154 aileye gıda yardımı, 767 bin 240 aileye ısınma yardımı, 475 bin 900 öğrenciye eğitim ve kırtasiye yardımı, 554 bin 410 kişiye ulaşım yardımında bulunuldu. Ayrıca faturalarını ödeyemeyen 29 bin 45 ailenin faturaları ödendi. Toplamda, 2 milyon 794 bin 69 aileye çeşitli alanlarda sosyal yardımda bulunuldu. Bu yardımların toplam tutarı 1 milyar 57 milyon 893 bin TL'ye ulaştı.

“Tarihi Bir Mücadele Veriyoruz”

Cumhuriyet Halk Partili belediyeler, siyasi iktidarın derin yoksulluğa mahkûm ettiği vatandaşlarımızın bir nebze de olsa rahat nefes alması için mücadele ediyor. Bu mücadele, tüm baskılara, tüm engelleme girişimlerine rağmen ortaya konulan tarihi bir mücadeledir. Sadece belediyelerin imkânlarıyla vatandaşlarımıza bu destekleri veren Cumhuriyet Halk Partisi, iktidar olduğunda tüm bu hizmetleri ülkemizin geneline yayacaktır.

“Onlar Zam Yapar, Biz Destek Oluruz”

Vatandaşlarımızın şunu bilmelidir: Onlar zam yapar, biz destek oluruz, farkımız budur. Vatandaşın gerçek gündemi derin yoksulluktur ve bizim belediyelerimiz bu zor günlerde halkımızı asla yalnız bırakmayacaktır.”

KENTİN KALBİNDE KİRLİLİĞE ONAY

Tüm ormanlık alanları talan edilen İstanbul’un merkezinde maden projesinin kapasite artışına onay verildi. Daha çok trafik ve kirliliğe neden olacak madenin kapasitesi böylece 5 kat artırılacak.

Hava kirliliği ve trafiğin yoğun olduğu İstanbul’da, ormanlık alan içerisine kurulu maden ocağının kapasite artışı Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylandı. Eyüpsultan’da bulunan, toz emisyon sınırları aşan silttaşı ocağının kapasitesi 5 kat artacak.

Muhammet Gümüştaş Çimento Hazır Beton A.Ş. tarafından İstanbul Eyüpsultan’da silttaşı ocağı ve kırma-eleme-yıkama tesisi kapasite artışı için çevresel etki değerlendirme (ÇED) olumlu kararı verildi. Bedeli 6 milyon 597 bin 320 TL olan proje kapsamında silttaşı ocağı ve kırma eleme tesisinin üretim kapasitesi 5 kattan fazla artırılarak yılda 4 milyon 320 bin tona çıkartılacak.

Tabiat Parkı Bulunuyor

Tamamı orman arazisi içerisinde yer alan ve 36 hektarlık alanı kapsayan maden ocağına en yakın yerleşim birimi sadece 360 metre uzaklıkta. Kemerburgaz-Cendere Yolu’na 90 metre uzaklıkta bulunan madenin 1600 metre uzaklığında ise Fatih Çeşmesi Tabiat Parkı bulunuyor. Nihai ÇED raporunda yer alan bilgilere göre patlama yapılacak madende taş savrulmasının azami mesafesi 82 metre. Yani azami mesafeyi 8 metre geçtiği takdirde yola taş düşebilir.

Dosyada toz emisyonuna ilişkin çarpıcı veriler yer aldı. Maden ocağının patlatma dışındaki faaliyetlerinde sınır değerini aştığı görüldü. Madende çıkan toz, sınır değerini en yakın konutta 7 defa, Kemerburgaz-Cendere yolunda ise 25 defa aşıyor. Madenin kapasite artımıyla birlikte, metropolün en büyük sorunlarından biri olan trafiği daha artıracak. Çıkan cevheri gerekli yerlere iletmek için kamyonlar kentin göbeğinde 92 sefer yapacak, işletmeden kaynaklı toplam, tüm araçların sefer sayısı günde 269. Ormanlık alan, mesire alanı ve tabiat parkıyla çevrili bölge adeta kuş cenneti. Faaliyet sahası ve yakın çevresinde 42 tür kuş türü bulunuyor. Ekolojik olarak önemli bir yere sahip olan bölgede ayrıca 21 bitki türü bulunuyor.

Derenin Yanında

Proje sahasının 140 metre güneybatısından Kağıthane (Cendere) Deresi geçiyor. ÇED dosyasında yer alan bilgilere göre derenin kirli olduğu ve madenden etkilenmeyeceği iddia edildi. Yine şirket dosyada taş tozu yıkama tesisinden dereyi kirletecek şekilde herhangi bir atık atılmayacağını öne sürdü.

YARDIM PARALARI LÜKS TAKIM ELBİSEYE GİTMİŞ

Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı’nın bütçesinden takım elbise, gömlek, ayakkabı ve mont gibi harcamalar yapıldığı ortaya çıktı. Vakfın Temmuz-Aralık 2021 döneminde de 28 bin TL’lik araç kiraladığı.

Darbe girişiminde yaşamını yitirenler ve yaralananlar için toplanan yardım paralarının teslim edildiği Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı’nın bütçesinden takım elbise, gömlek, ayakkabı ve mont gibi harcamalar yapıldığı ortaya çıktı. Vakfın Temmuz-Aralık 2021 döneminde 28 bin TL’lik araç kiraladığı, “Bankamatik memuru” olduğu iddia edilen K.İ. isimli kişiye ise 7 bin 136 TL’yi, “Personel maaşı” adı altında gönderdiği belirlendi.

15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe girişiminde yaşamını yitirenlerin yakınları ile yaralananlar için toplanan yardım paralarında 15 milyon TL’lik açık olduğunu öne süren CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, vakfın yaptığı harcamalara ulaştı. Harcamalar arasında vakfın faaliyetleri ile ilgisiz birçok kalem bulunurken lüks bir mağazadan takım elbise ile gömlek alınması dikkati çekti.

3 Bin 500 TL'lik Takım

CHP'li Emir'in aktardığına göre, bir tekstil firmasından vakfa, 17 Kasım 2021'de elektronik fatura kesildi. İndirim uygulanmış haliyle vakfa bin 600 TL ödeme çıkarılan elektronik faturada, "Siyah erkek ayakkabı, pantolon, gömlek, tişört" ve "Polar mont" gibi ürünler yer aldı. Vakfa, Türkiye çapında mağazaları bulunan lüks bir markadan da fatura kesildiği öğrenildi. Bu fatura ise "Slim gömlek" ile "Takım elbise" kalemlerinden oluştu. Takım elbisenin güncel fiyatı markanın internet sitesinde 3 bin 500 TL ile ifade edildi.

Araç Kirası 28 Bin TL

Edinilen bilgiye göre vakıf, 2021 yılının Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim ve Kasım aylarında araç kiraladı. Tamamı aynı şirketten kiralanana ancak sayısı öğrenilemeyen araçlar için her ay vakıftan şirkete, 5 bin 664 TL'lik ödeme yapıldı. Beş aylık araç kiralamanın vakfa toplam maliyeti ise 28 bin TL oldu. CHP Milletvekili Murat Emir, "Bankamatik memuru" olduğunu iddia ettiği bir isme ödenen maaşı da gündeme getirdi. Vakfın mali belgelerine göre, K.İ. isimli kişiye vakıftan Kasım ve Aralık ayları için toplam 7 bin 136 TL para aktarıldı. Aktarılan para, "Personel maaşı" adı altında K.İ'nin hesabına gönderilirken Emir, "Bu kişiyi vakıfta gören, bilen yok" dedi. "15 Temmuz şehit yakınları ile gazileri" için toplanan paraların halen hak sahiplerine verilmediğini ve yıllardır paraların akibetinin belirsiz olduğunu belirten Emir, "Şimdi de paraların emanet edildiği vakfın kasasından ilgisiz harcamalar yapıldığını tespit ettik. Bunlar sadece belirli bir dönem için ulaşabildiğimiz harcama kalemleri. Vakıf ve Aile Bakanlığı derhal kamuoyuna bu harcamalara ilişkin hesap vermelidir" ifadelerini kullandı.

YOKSULLUĞU YOK ETMEYİP, YOKSULLUKTAN NEMALANAN İKTİDAR!

Yaptığı fahiş zamlarla vatandaşa yeni yılı dar eden iktidar, zamları geri çekmek yerine halkın yoksulluğunu istismar etmeye yöneldi. İktidarın 20 Aralık gecesi 18 liralık dolar kuruna müdahale için 7 milyar dolar (126 milyar TL) satarak bir gecede birilerine akıttığı para, reklamını yaptığı 4 milyon haneye 3 milyarlık ısınma desteğinin 42 katıdır!

Doğalgaza, elektriğe, oduna, kömüre fahiş zamlar yaptıktan sonra 4 milyon haneye iki taksitte 450-1150 TL yardımını yapılacağını ilan eden iktidar, insanların yoksulluğuyla alay etmektedir. Bir gecede döviz kuruna müdahale için 7 milyar dolar satıp 126 milyar lirayı bir avuç dolar zenginine aktaran iktidarın, toplamı 3 milyarlık bu destekten yararlanacaklara, başvuruda bulunma ve yoksulluğunu belgeleyip tescilletme mecburiyeti getirmesi saygısızlık ve utanç vericidir!

Yılbaşında yaptığı fahiş zamlarla vatandaşa yeni yılı dar eden iktidar, zamları geri çekmek yerine halkın yoksulluğunu istismar etmeye yöneldi. Kış ortasında elektriğe yüzde 52-127 arası, doğalgaza yüzde 25, kömüre yüzde 72, oduna yüzde 32,6 zam yapıldıktan sonra çıkıp 4 milyon haneye 'ısınma desteği' verileceğini açıklamak, milyonlarca insanın çaresizliğiyle alay etmektir. Bakanın açıklamasına göre 4 milyon haneye iki taksitte yapılacak ısınma yardımının tutarı 450 TL ile 1150 TL arasında olacak. Destek tutarları arasındaki üç kata varan bu farkın gerekçesi nedir? Ortalama bir hanede beş kişinin yaşadığı düşünülürse 20 milyon kişi evinde kara kışta ısınmadan, üşüyerek yaşıyor. Kışın en şiddetli günleri yaşanırken, ısınma desteği için başvurular şubat ayında alınacak, ilk taksit mart ayında ödenecek. Sadece bu bile iş bilmezliğinin kanıtıdır. Yapılan zamlar sonrası bir ailenin aylık elektrik faturası 400-500 liraya, doğalgaz faturası 600-700 liraya yükselirken, kömürün tonu 3500 liraya, 25 kiloluk torba kömür 90 liraya çıkmış iken 6 ayda ve iki taksitte 450-1150 TL ısınma desteği, çaresiz milyonlara 'ne haliniz varsa görün' demektir.

Desteğin talebe göre kömür ya da doğalgaz faturası için verileceğini, başvuruların halk arasında 'Fakir-Fukara Fonu' olarak adlandırılan Sosyal Yardımlaşma-Dayanışma Vakıflarına yapılacağını, ödemelerin PTT üzerinden gerçekleştirileceğini belirten bakanın bu açıklamaları, vatandaşın kış günü ısınma desteği kuyruğuna girmeye mecbur edileceğini gözler önüne sermektedir.

İktidar halka yardım konusunda gerçekten samimi ve iyi niyetli ise önce ısınma-aydınlanma faturalarına, elektrik-doğalgaz-kömüre yaptığı fahiş zamları derhal geri çekmeli, ondan sonra destek ödemelerini tek seferde ve yaza kadar her ay aynı tutarda yapmalıdır. 4 milyon haneye, 20 milyon yurttaşın ısınma desteği olarak ödeneceği açıklanan toplam tutar 3 milyar TL'dir.

20 Aralık gecesi 18 liralık dolar kuruna müdahale için 7 milyar dolar (126 milyar TL) satarak, hazine ve Merkez Bankasının içini boşaltan, bir avuç hesap sahibinin servetini katlamasına olanak sağlayıp kur farkı ve faiz garantisi veren iktidarın bu operasyonla bir gecede birilerine akıttığı para, **4 milyon haneye destek için reklamını yaptığı 3 milyarlık ısınma desteğinin 42 katıdır!**

FEN EĞİTİMİNE 25 MİLYON TL, İMAM HATİBE 465 MİLYON TL

İmam hatip liseleri yatırımlardan da aslan payını aldı. Fen liselerinin devam eden inşaatları için Milli Eğitim Bakanlığı'na bu yıl sadece 25 milyon liralık ödenek harcama yetkisi verildi. Buna karşılık imam hatip liselerinin inşaatlarına kullanılacak yatırım ödeneği 465 milyon lira oldu.

Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan 2022 yılı yatırım programına göre Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bu yıl 970 milyon lirası Fırsatları Artırma, Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) için olmak üzere toplam 5 milyar 446 milyon liralık eğitim yatırımı harcaması yapacak. Okul inşaatlarının da yer aldığı yatırım harcamaları kapsamında bu yıl Anadolu liselerinin devam eden inşaatlarına 425 milyon lira, fen lisesi inşaatlarına 25 milyon lira, imam hatip liselerinin inşaatlarına ise 465 milyon lira harcama yetkisi verildi.

İnşaat Sayısı Arttı

Yatırım programıyla, imam hatip lisesi inşaatlarının sayısı da artırıldı. Geçen yılki programda bin 731 adet imam hatip lisesi yapılması öngörülürken bu yılki programda inşa edilecek imam hatip lisesi sayısı bin 846'ya çıkarıldı.

Ar-Ge çalışmalarına 8 milyon TL

MEB ayrıca imam hatip öğrencilerinin başarısının artırılmasına yönelik araştırma geliştirme (Ar-Ge) çalışmaları için bu yıl 4 milyon liralık harcama yapacak. 2020 yılından bu yana devam eden ve toplamda 21 milyon liralık harcama yapılması öngörülen Ar-Ge çalışması için bugüne kadar 8 milyon liralık ödenek kullanıldı. Bununla birlikte, MEB fen lisesi yatırımlarına ödenekleri kısırken TÜBİTAK bu yıl Kocaeli'nde fen lisesi ile meslek ve teknik Anadolu lisesi inşaatına başlayacak.

DEVLETİN OLMADIĞI BOŞLUKTA YEŞEREN DERNEK VE VAKIF YURTLARI...

Ülke genelinde derneklere ait 2701, vakıflara ait 454 yurt bulunmaktadır. Bu yurtların önemli bir kısmı yükseköğretim düzeyinde hizmet sağlamaktadır. Dernek ve vakıf yurtlarının çoğunun çeşitli tarikat ya da cemaatlere yakınlığı dikkat çekmektedir.

Bunun yanı sıra yükseköğretim düzeyinde 793 resmi yurt bulunmaktadır. Devlet ve vakıf üniversitelerinde 2020-2021 eğitim-öğretim yılında, örgün eğitim kapsamında 3 milyon 801 bin 294 öğrenci üniversitelerde eğitim görmüştür. Bu verilere göre, resmi yurtların kapasitesi öğrencilerin sadece yüzde 18,5'ine karşılık gelmektedir. Başka bir deyiş ile devlete ait yurtlar tam kapasite dolu olsa bile sadece 5 öğrenciden birine barınma imkanı sağlanabilmektedir.

Devlete ait yurtların sayısının ve kapasitesinin örgün eğitim kapsamındaki öğrencilerin taleplerini karşılamadığı ortadadır. Bu nedenle çeşitli tarikat ve cemaatler kurdukları dernek ve vakıflar aracılığı ile yurt sayılarını önemli ölçüde artırmışlardır. Bu yurtların denetiminin de sağlıklı yapılmadığı ortadadır. **Devletin yurt ihtiyacını karşılamaması ve kimi vakıf ve derneklere beslenme ve barınma desteği verilmesi öğrencileri TÜRGEV, TÜGVA, ENSAR, İLİM YAYMA CEMİYETİ gibi oluşumların yurtlarına yönlendirmiştir. Bu oluşumlar, öğrenci başına beslenme ve barınma yardımı da almaktadır!**

16/11/2016 tarihinde 351 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinde "...Vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan derneklere ait yükseköğretim yurtlarında barınan öğrencilere Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde beslenme ve barınma yardımı yapılabilir." şeklinde değişiklik yapılmıştır.

Bu değişikliğe dayalı olarak 08.11.2017 tarih ve 30234 Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulunca Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıf ve Kamu Yararına Çalışan Derneklere Ait Yükseköğretim Yurtlarında Barınan Öğrencilere Yapılacak Beslenme ve Barınma Yardımına Dair Yönetmelik ile vergi muafiyeti tanınan vakıf ve kamu yararına çalışan derneklere ait yurtlarda kalan öğrenci başına ayda yaklaşık 750 lira beslenme ve barınma yardımı yapılmaya başlanmıştır.

Yönetmelikte getirilen bin öğrenci şartı nedeniyle TÜRGEV, ENSAR, İLİM YAYMA, TUGVA gibi öğrenci yurdu ve öğrenci sayısı fazla olan vakıf ve dernekler barınma ve beslenme yardımından faydalanmaktadır.

Bu oluşumlar, ülke genelinde okul, yurt, kurs gibi binlerce merkez kurmuşlardır. Bu merkezlerin denetim altında olmadıkları tüm kamuoyu tarafından bilinmektedir. 4+4+4 olarak bilinen 6287 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile sistem tamamıyla yasa dışı dini oluşumların lehine evrilmiştir. Dini yapılara ait sibyan mektepleri, medreseler, yurt ve evlerle ilintili çocuk sayısının 2 milyona yaklaştığı tahmin edilmektedir.

Tarikat ve cemaatlerin eğitim kurumlarına girmelerine katkı yapan bazı düzenlemeler:

1. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) 7 Nisan 2012 tarihine kadar bu kuran kurslarının denetiminden sorumlu bir kurum iken, bu tarihte Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikle, **MEB'in denetim yetkisine son verilmiştir**. Denetim konusu da Diyanet'in uhdesine alınmıştır. Aynı düzenlemeyle kış Kuran kurslarında "ilköğretimi bitirmiş olma", yaz Kuran kurslarında da "ilköğretim 5. sınıfı tamamlamış olma" şartı da kaldırılmıştır. **Yaş sınırı kaldırıldığı için okulöncesi çağıdaki (3-6 yaş) çocuklarda Kur'an kurslarına alınmaya başlanmıştır**.
2. 11.04.2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İlköğretim Ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile **zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılmış, eğitim sistemi 4+4+4 şeklinde kademeli hale getirilmiştir**.
3. AKP vakıf ve derneklerin kaçak eğitim merkezi açmalarını kolaylaştırmak için iktidara geldiği günden bu yana bir takım çalışmalar yapmıştır. Bunlardan en önemlisi 2013 yılında Türk Ceza Kanununun 263.maddesini yürürlükten kaldırarak, Kanuna Aykırı Eğitim Kurumu açan, çalıştıran ve bu merkezlerde çalışanlara verilen 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezasını ortadan kaldırmıştır. **Cumhuriyet Halk Partisi TCK'nın 263.maddesinin yürürlükten kaldırılmasını Anayasa Mahkemesine götürmüştür. 4 karşı oya rağmen Anayasa Mahkemesi iptal kararı vermemiştir**.
4. 14.03.2014 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Temel Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun İle Müsteşar Hariç, **MEB'in merkez ve taşrada çalışan tüm yöneticileri görevden alınmıştır**.
5. 14.03.2014 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Temel Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile **özel okullara giden öğrencilere Eğitim ve Öğretim Desteği sağlanmıştır**.
6. Maliye Bakanlığınca hazırlanan Kamu Taşınmazları Üzerinde Eğitim ve Yurt Faaliyetleri İçin Üst Hakkı Tesis Edilmesine İlişkin Yönetmelik, 21.07.2017 tarihinde Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflardan öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunanlardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken **belirlenen şartları sağlayanlar lehine, kuruluş amaçlarına uygun kullanılmak üzere mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde 49 yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilmesi, devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde ise bunlar adına bedelsiz kullanma izni verilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlenmiştir**.

7. Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıf ve Kamu Yararına Çalışan Derneklere Ait Yükseköğrenim Yurtlarında Barınan Öğrencilere Yapılacak Beslenme ve Barınma Yardımına Dair Yönetmelik 8.11.2017 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. **Yönetmelik ile, vergi muafiyeti tanınan vakıf ve kamu yararına çalışan derneklere ait yurtlarda kalan öğrencilere, "barınma ve beslenme" yardımı yapılması sağlanmıştır**.

Vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan derneklere barınan öğrencilere beslenme ve barınma yardımı olarak; **2017 yılında 27.763, 2018 yılında 59.481 ve Haziran 2019 itibarıyla 68.004 öğrenci için ilgili vakıf ve derneklere, beslenme ve barınma yardımı olarak 168 milyon 979 bin lira ödeme yapılmıştır**

8. 11.09.2018 Kamu Taşınmazları Üzerinde Eğitim ve Yurt Faaliyetleri İçin Üst Hakkı Tesis Edilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile **Kamu yararına derneklere de okul, üniversite, Kuran kursu gibi eğitim faaliyetleri ve yurt için Hazine arazileri ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların 49 yıllığına bedava verilmesi düzenlenmiştir**. Bu derneklere, tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgeleri de eğitim ve yurt için bedelsiz kullandırılabilmesi sağlanmıştır.
9. 12/9/2019 tarihinde Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile sivil toplum kuruluşlarının "her tür ve seviyedeki resmî ve özel örgün ve yaygın eğitim kurumlarında" sosyal etkinlik yapmasının önü açılmıştır. Bu hamle, 4+4+4 süreci sonrası, eğitim alanında yaşanan en önemli girişimlerden birisi olmuştur. **Sivil Toplum Kuruluşu adı altında bahsi geçen tarikat ve cemaatler, okul öncesinden üniversiteye kadar tüm okullara, protokol yapmasına gerek kalmaksızın girmeye başlamışlardır**.

Ayrıca, okul öncesi düzeyde, Sibyan Mektepleri adı altında, tarikat ve cemaatlara bağlı vakıf-dernekler faaliyetlerine hız vermişlerdir.

Tüm bu düzenlemeler yasa dışı dini yapıların legalleşmiş uzantıları olan vakıf ve derneklerin eğitim kurumlarına girmeleri için gerekli olan zemini hazırlamıştır.

Yurtların envanterinin çıkarılması ve denetlenmesi çok önemlidir ve bir denetleme için devlet yurdu olması gerekmektedir; **ancak ülkemizde yurt açma görevi nedense ısrarla cemaate, vakıflara bırakılmaktadır!**

Vakıf ve dernek yurtlarına verilen yardımlar acilen kesilmelidir. Özel/ tüzel kişi/ kişiliklere verilmiş olan ortaokul-ortaöğretim düzeyinde yurt açma yetkisi iptal edilmelidir.

İKTİDARIN EĞİTİMİ DİNSELLEŞTİRME HAMLELERİ

Saray'ın kasası imam hatibe açık

İktidarın eğitimi dinselleştirme hamleleri sürüyor. 2022 Yılı Yatırım Programı'nda imam hatipler için 465 milyon TL, meslek liseleri için 880 milyon TL bütçe ayrılırken, fen liseleri için yalnızca 24 milyon TL ayrılabilirdi.

Orta Vadeli Program ve 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'na göre hazırlanan 2022 Yılı Yatırım Programı, eğitim politikalarının velilerin ve öğrencilerin talepleri yok sayılarak hazırlandığını ortaya koydu. Programın eğitim alanına yönelik yatırımları içeren bölümünde dini ve mesleki eğitim ağırlığı dikkat çekti.

2 Milyar TL'yi Aştı

Programa göre 2022 yılında, "İmam hatip lisesi ve uygulama atölyesi inşaatları" için 465 milyon TL harcama öngörüldü. 2021 yılında imam hatip inşaatları için 298 milyon TL harcanırken 2022 yılında bu para yüzde 56 artırıldı. İmam hatipler için 2013 ve 2024 yıllarını da kapsayan 11 yılda harcanması planlanan toplam para 2 milyar 329 milyon TL olarak hesaplanırken bir bölümü inşa edilen ya da yeni dönemde inşa edilmesi planlanan imam hatip dersliği sayısının bin 846 olduğu belirtildi.

İnşaatları için bir yılda 465 milyon TL harcanması planlanan imam hatipler için ayrılan paralar bununla da sınırlı kalmadı. İmam hatip okullarındaki öğrenci başarısının artırılmasına yönelik araştırma-geliştirme çalışmaları için de 2022 yılında 4 milyon TL harcanması planlandı.

Kasa Açıldı

İktidarın dini eğitim ile birlikte en çok payı ayırdığı mesleki ve teknik liseler için de kesenin ağzı açıldı. Eğitimcilerin, "Çocuklar, sermayenin ucuz işgücü olmak için hazırlanıyor" eleştirisi ile yaklaştığı politikaların hayata geçirdiği mesleki eğitim için 1 milyar TL'ye yakın para gözden çıkarıldı. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile Çok Programlı Anadolu Lisesi inşaatları için 2022 yılında harcanacak para programa, 880 milyon TL olarak yansdı. 2021 yılında meslek lisesi inşaatları için 365 milyon TL harcanırken yatırım ödeneğinde 2022 için yapılan artış yüzde 141 oldu. Mesleki eğitim okulu inşaatları için 2010-2024 döneminde harcanması planlanan toplam para ise kayıtlara, 5 milyar 612 milyon TL olarak geçti.

Mesleki ve dini eğitim için ayrılan para, velilerin ve öğrencilerin büyük oranda tercih ettiği Anadolu liseleri ile fen liseleri için ayrılan parayı geride bıraktı. Anadolu lisesi inşaatları için 425 milyon TL ayrılırken fen liseleri inşaatları için yalnızca 25 milyon TL ayrılabilirdi. 2016-2024 döneminde fen liseleri için ayrılan toplam para ise 294 milyon TL ile ifade edildi.

Karadeliğe Atıldı

Yatırım programı, milyarlarca lira yutan ve eğitim bütçesinde karadeliğe dönüşen FATİH Projesi'ndeki ısrarı da gün yüzüne çıkardı. 2021 yılında toplam 4,3 milyar TL harcanan proje için 2022 yılına 970 milyon TL ödenek yazıldı. Proje kapsamında bugüne kadar harcanan paranın 7 milyar TL olduğu bildirildi.

Sayıları katlanarak arttı

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ndeki çalışmaları ile iktidarın, "Dindar nesil" projesi için kilit rol oynayan Nazif Yılmaz, kısa bir süre önce Milli Eğitim Bakan Yardımcılığı'na getirilmişti. 2014 yılında Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne getirilen Yılmaz ile birlikte dini eğitime yönelik harcamalardaki artış dikkat çekiciydi. 2014 yılında 2,7 milyar TL harcayan Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün 2020 yılında yaptığı harcamaların toplamı 9,9 milyar TL'ye ulaştı. Müdürlüğün 2020 yılı harcamasında 2014 yılına göre yaşanan artış kayıtlara, yüzde 262 olarak geçti. Yılmaz'ın göreve getirildiği 2014 yılında 52 bin personelin bağlı olduğu genel müdürlüğün kadrosu 2021 itibarıyla 102 bin 155'e fırladı. Yılmaz'ın göreve geldiği günlerde imam hatip ortaokulu sayısı 1361'di. Bu sayı

bugün katlanarak 3 bin 427'ye yükseldi. Öğrenci sayısı ise 240 bin 15'ken 714 bin 297'yi buldu. İmam hatip liselerinin sayısı aynı dönemde 854'ten 1673'çikti. Öğrenci sayısı ise 474 bin 96'dan 666 bin 963'e yükseldi.

ÖĞRENCİLER AÇ AMA REHBER VAR

Yurtlardaki maddi sorunlara 'manevi' çözüm

Kapasite yetersizliğinin yanı sıra hijyen sorunuyla gündeme gelen KYK yurtlarındaki öğrenciler, çığ yemekler ve yetersiz beslenmeden yakındı.

Hijyen sorunları ve kötü yemeklerin yanı sıra fiziki yetersizliklerle de gündeme gelen öğrenci yurtlarındaki manevi rehber sayısı iki yılda yüzde 39 artarak 855'e ulaştı. Manevi rehber sayısının katlanarak arttığı dönemde yurtların kapasitesi azaltılırken BirGün'e konuşan öğrenciler, "Yemekler ve temizlik yetersiz" dedi.

Yükseköğretimdeki hemen her kayıt döneminde kapasite sorunları ile gündeme gelen öğrenci yurtlarının kapısı manevi rehberlere ardına kadar açıldı. KYK yurtlarında 2018 yılında 615 olan manevi rehber sayısı, 2021 itibarıyla 855'e çıktı. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın verileri, bakanlığın mevcut sorunları çözmekteki yetersizliğini ortaya koydu. Kahvaltı ve akşam yemekleri için günlük sadece 19 TL yemek yardımı verilen yurtlarda öğrenciler çdğu zaman tek bir yemek alabiliyor. Akşamları sadece 13 TL yemek yardımı yapılırken etli yemeklerin fiyatı ise 12 TL. İkinci yemeği almak isteyen öğrenciler masrafı kendi cebinden karşılıyor.

Kapasite Yetersizliği

Yüksek ev kiralaları ve fahiş fiyatlı özel yurtlar nedeniyle barınma sorunu yaşayan öğrencilere kapasitelerinin yetersizliği nedeniyle KYK yurtlarının kapıları da açılmıyor. Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2021 yılına 698 bin 289 yatak ile giren KYK yurtlarının kapasitesini Temmuz 2021 itibarıyla 696 bin 966'ye düşürdü. Yurt sayısı ise 773'e düştü. Yedi ayda toplam 20 yurdun kapısına kilit vurulurken mevcut yurtlardaki fiziki sorunlar ise Sayıştay denetçilerinin ısrarlı takibine karşın bir türlü çözülemedi. Türkiye genelinde 2 bin 894 özel yurt bulunuyor. Bu yurtların toplam kapasitesi ise 442 bin.

Öğrenci yurdu olarak kullanıma elverişli olmayan binaların yurt olarak kullanıldığı tespit edildi. Sayıştay denetçileri deprem, yangın ve imar mevzuatlarının gerektirdiği teknik asgari koşulları sağlayamayan yurt binalarının olduğunu belirlerken, "Bu yurtlarda öğrenci barındırılması telafi edilemeyecek zararlara yol açabilir" uyarısında bulundu. Yurtlara yönelik denetimler ile açığa çıkarılan olumsuzluklar bunlarla da sınırlı kalmadı. Öğrenci yurtlarında faaliyet gösteren küçük işletmelerin hizmet kalitesini güvence altına alacak önlemlerin etkili şekilde uygulanmaması da denetimlere takıldı. Yurtlardaki bazı küçük işletmelerin taahhüt ettiği sayıda personel çalıştırmadığı öğrenilirken bazı yurt müdürlüklerindeki lokanta-kantin işletmelerinde satılan malların üzerine etiketlerin konulmadığı, hijyen eğitim belgesi olmayan personelin çalıştırıldığı belirlendi.

Manevi Rehberler

KYK yurtlarında, denetimler ile ortaya konulan çok sayıda sorunun çözümü için yeterli çaba sarf edilmezken Diyanet İşleri Başkanlığı, öğrenci yurtlarına adeta çıkartma yaptı. Diyanet İşleri Başkanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında 2018 yılında imzalanan protokol kapsamında yurtlarda görevlendirilen manevi rehberlerin sayısı, ortalama bir öğrenci yurdunu dolduracak sayıya dayandı. Diyanet, 2018-2019 eğitim öğretim yılında, "Gençlerin sahih dini bilgiye ulaşması" amacıyla Türkiye'nin 81 ilindeki KYK yurtlarına toplam 615 manevi rehber atarken yurtlardaki manevi rehber sayısı 2021 itibarıyla 855 oldu.

Yemekler Yetersiz

Yurtlardaki koşullara yönelik anlatılanlar ise öğrenciler ile bakanlığın gündemlerinin çok farklı olduğunu gösterdi. İstanbul'da KYK'ye bağlı Bezm-i Alem Valide Sultan Öğrenci Yurdu'nda kalan bir öğrenci, şunları söyledi: "Yemekhaneden hiç memnun değiliz. Sabah 6 TL, akşam 13 TL hakkımız var. Akşam yemeğinde et yemeği çıktığında 12 TL gidiyor. Yanına bir pilav ya da salata alayım desen üstüne para vermek zorundasın. Akşam yemeğinin bitiş saati 22.30 normalde ama yemek 20.00'de bitiyor."

Ankara Cebeci Kız Yurdu'nda kalan bir öğrenci ise yaşadıklarını şu sözlerle özetledi:

"Köfte çıktığı günler yemeğe korkuyoruz. Bazen içi pişmemiş oluyor. Bazı tavuk yemekleri de çığ çıkıyor. Yemek ücretleri sürekli artarken yemek paramız yerinde sayıyor. Yemeğin yanında yalnızca bir şişe su alabiliyoruz, ikincisi ücrete tabi. Yemeklerin yeterli denetimden geçtiğini düşünmüyorum. Hijyen konusunda bir problem gözümüze çarpmadı ancak yemeklerin gerekli sağlık kriterlerini sağladığından emin değiliz."

KİMLİKSİZ ÇOCUKLAR EĞİTİMDEN UZAKTA

Mülteci-Der'in raporuna göre mülteci çocuklar eğitime uzak kalıyor. Çocuklarının okula devam etmesini isteyen mülteciler birçok sorunla karşılaşılıyor. Kız çocukları karma okullara gönderilmek istenmiyor.

Mültecilerle Dayanışma Derneği'nin (Mülteci-Der), hazırladığı rapora göre mülteci çocuklar çoğunlukla eğitime erişmekte güçlük çekiyor. 'Küçük Küçük Ülkeler Yaratmak Ebeveyn ve Gençlerin Gözünden Türkiye'de Yaşayan Mülteci Çocukların Eğitime Erişimi Araştırması Raporu'na çoğu çocuk Kuran kursuna gidiyor.

Türkiye'deki mültecilerin haklara erişimde önemli sorunlar yaşadığına dikkat çekilen raporda, sağlıktan vatandaşlığa, çalışmadan eğitim hakkına kadar birçok soruna değinildi. Aynı zamanda ayrımcılık, ırkçılık ve zorbalıkla da baş etmek zorunda kaldıkları vurgulandı. Raporda, 54 kişiyle yapılan nitel görüşmelere ilişkin verilere yer verildi. Mülteci çocukların ebeveynleri ve Türkiye'ye geldiklerinde zorunlu eğitim yaşındayken çeşitli kademelerde öğretim hayatına devam eden ama araştırma döneminde 18-27 yaş arasında olan gençlerle görüşmeler de yapıldı.

Suriye, Afganistan İran, Irak ve Sudan uyruklu mültecilerle yapılan görüşmelerden oluşan çalışmaya göre hanelerde okula kayıtlı olan çocuk sayısı yüksek ancak çocuklar okula kayıtlı değil. Okula devam edememelerinin en temel sebebi, ekonomik güçlükler ve çocukların çalışıyor olmaları. Çocuk işçiliği ise ağırlıklı olarak Suriyelilerde görülüyor. Afganistanlı hanelerde ise kimliğin olmaması çocukların okula erişimini kısıtlıyor.

Çalışmaya göre görüşülen hanelerde okula kayıtlı olmayan çocukların oranı yüzde 26. Raporda, görüşülen bir göçmenin ifadelerine şöyle yer veriliyor:

"Kimlik henüz olmadığı için okula kayıtlı değil. Net bir şey söylenmiyor bize, çocuklar okula gitmeli diyorlar. Ama Göç İdaresi dedi ki 'Şimdi gidin, sıra gelince size haber vereceğiz.' Kaydettirmeyi deneyince bu yanıtı aldık. Afganistan'da okula gidiyorlardı. 2 yıldır gitmiyorlar Türkiye'de."

Bazı mültecilerin ise kız çocuklarını karma devlet okullarına göndermek istemediği belirtiliyor. Devlet okulları haricinde herhangi bir eğitim imkânından faydalanıp faydalanmadıkları sorusuna verilen yanıtlara göre 42 hanenin sadece 12'sinde başka bir kurumdan eğitim desteği alan hane üyeleri bulunuyor. Çoğu çocuk, ağırlıklı olarak Kuran kurslarına gidiyor. Ebeveynler, eğitimin önündeki en büyük zorluğu ise ekonomik sıkıntılar olarak görüyor.

Araştırma kapsamında görüşme yapılan 12 genç mültecinin yüzde 8'i ilkokul mezunu bile değil, yüzde 8'i lise terk, yüzde 8'i ortaokul terk, yüzde 17'si lise son sınıf öğrencisi, yüzde 25'i lise mezunu, yüzde 34'ü üniversite öğrencisi. Gençlerin hanelerinin yüzde 50'sinde okula devam edemeyen çocuk ve gençlerin olduğuna değinilen araştırmada, bunun sebebinin ise 'çalışmak zorunda olmaları' olarak açıklanıyor. Gençler aradaki farklılıkların kalkmasını ve tüm öğrencilerin eşit olmasını istiyor.

ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNU; TARİKATLARIN EĞİTİMDEKİ GÜCÜNÜ ARTIRMA HAZIRLIĞI

AKP'nin Meclis'e getirdiği Öğretmenlik Meslek Kanunu teklifinde öğretmenlerin "Milli Eğitim Bakanlığı'nca" seçileceği ve Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinden 'devlet' ibaresinin çıkarılması dikkat çekti. Söz konusu teklifin yasalaşması durumunda belirli grupların açtığı okullar denetimden kaçabilecek, devlet okullarındaki öğretmenlerin ise tarikatların da içinde barındığı farklı kurumlar tarafından seçilmesinin önü açılacak.

AKP, 12 maddelik "Öğretmenlik Meslek Kanunu'na" ilişkin yasa teklifini TBMM Başkanlığı'na sundu. Teklifte; öğretmenliği kariyer haline getiren düzenleme, uzman, başöğretmenlik unvanı da vererek maaşlarına bin ve 2 bin TL artış yapılmasını öngörüyor. Ancak sunulan yasa teklifinde iki önemli madde dikkat çekti.

'Devlet' İbaresini Kaldırıldı

Değiştirilmek istenen, "Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler" şeklindeki Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinden 'devlet' ibaresinin çıkarılması planlanıyor.

Konu hakkında bir rapor da hazırlayan CHP TBMM Grubu Eğitim Danışmanı Ali Taştan'a göre bu değişiklik; öğretmenlik mesleğinin devlet denetiminden uzaklaştırılmasının önünü açıyor. Taştan, "Bu ifade değişikliği eğitim öğretim faaliyetlerinde gözlenen 'eğitim birliği' ilkesini gözardı eden uygulamalarla uyumludur. Tevhid-i

Tedrisat yasası gereği, öğretmenin mesleğini gerçekleştirdiği her eğitim kurumu devletin gözetimi ve denetiminde olmak zorundadır. Kanundan 'devlet' ibaresinin çıkarılması; birincisi öğretmenlik mesleğinin kamu güvencesinden koparılma çabalarıyla; ikincisi, eğitimin, 'eğitim birliği' ilkesinden uzaklaştırılmasıyla ilgili dönüşüm süreçlerine dahildir. Tüm eğitim öğretim faaliyetleri devletin gözetimi ve denetimi altında yapılmalıdır" dedi.

Bakanlık Denetlemekten Korkuyor

AKP iktidarında, ilgili yasaya aykırı olarak 'merdiven altı' okullar açanların hapis cezasının kaldırıldığını da hatırlatan Eğitim Danışmanı Taştan, 'sıbyan mektepleri' ve medreseler gibi tarikat okullarının sayısının 'olağanüstü' arttığını belirtti. Taştan'a göre, cezaların kaldırılmasıyla cesaretlenen bu yapıları Millî Eğitim Bakanlığı bile denetlemekten korkuyor.

Tarikalara 'Öğretmen Seçirme' Hazırlığı

AKP'nin değiştirmek istediği bir diğer madde ise 1739 sayılı Millî Temel Kanununun 45 inci maddesi... Değişiklikle, "Öğretmenler, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarından ve bunlara denkliği kabul edilen yurtdışı yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar arasından, Millî Eğitim Bakanlığınca seçilirler" maddesinden 'Millî Eğitim Bakanlığı'nca seçilir' ibaresinin kaldırılması planlanıyor. Taştan'ın hazırladığı rapora göre; bu ifadenin çıkarılmasıyla öğretmen seçimi başka kurumlara devredilecek.

Bu kurumlar arasından Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu'nun olabileceğini söyleyen Taştan, oluşturulabilecek yeni yapıya da dikkat çekti. Tarikatların çoğunlukla yayılma aracı olarak kullandığı dernek ve vakıfların bu yapıya dâhil edilebileceğini aktaran Taştan, "Oluşturulacak yeni bir yapı içerisinde vakıf ile derneklerin girmesi ve öğretmen alımlarında söz sahibi olması mümkün olacak" dedi.

Bakanlık Tespit Ediyorsa Kendi Seçsin

Kararın açabileceği sorunları aktardıktan sonra Taştan, "Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon/öğretmenlik meslek bilgisi bakımından aranacak nitelikler Millî Eğitim Bakanlığınca tespit edilecek ise işe alımları da seçilmelerinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmalıdır" görüşünü belirtti.

YÖK'Ü YOK SAYDI!**AKP'li rektör YÖK'ü yok saydı: Dikkat çeken ilan**

YÖK, Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönetmeliği'nde düzenleme yaparak belirli adayı tanımlayan özel şartlara yer verilmeyeceğini belirtmişti. AKP'li eski vekilin rektörlüğünü yaptığı Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde YÖK'ün aldığı karara uyulmadığı ortaya çıktı.

YÖK tarafından akademik kadro istihdamında 'liyakat ve fırsat eşitliğini' artırmak amacıyla, öğretim üyeliğine yükseltme ve atanma yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına rağmen, üniversiteler adrese teslim ilanlar vermeye devam ediyor.

AKP'li eski vekil Cem Zorlu'nun rektörlüğünü yaptığı Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi'nin öğretim üyesi alım ve atama ilanında YÖK'ün kararını yok saydığı ortaya çıktı.

ALES ve YDS istenmedi

Üniversitenin resmi internet sayfasında yer alan öğretim elemanı alım ilanında özel şartlar kısmı yer alırken, Meram Meslek Yüksekokulu Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Bölümüne bir öğretim üyesi alımı için kişiye özel ilan dikkat çekti.

İlanda alınacak öğretim görevlisi için ALES ve Yabancı Dil Sınavı istenmezken özel şart olarak ise şunlar istendi:

*Acil Yardım ve Afet Yönetimi veya Sosyal Hizmet veya Halkla İlişkiler Tanıtım bölümü lisans mezunu olmak. Bu alanların birinde tezli yüksek lisans yapmış olmak.

* Belgelendirmek kaydıyla yükseköğretim kurumlarında en az 5 yıl deneyim sahibi olmak.

Adaylar arasında AKP'li rektörün özel kalemi de yer aldı

İlanda yer alan şartları ise Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü Cem Zorlu'nun Özel Kalem Müdürü Aliye Ayan'ın da karşılaması dikkat çekerken, alım ilanına yapılan başvuruların ardından ön değerlendirmede bulunan 5 aday arasında da ismi yer aldı.

Öte yandan Sivil Savunma ve İtfaiyecilik gibi YÖK tarafından ALES'ten muaf olarak belirlenen programlara başvuracak kişilerin merkezi sınav olan ALES'ten muaf olarak başvurabilmeleri için ilgili alanda en az 2 yıl mesleki deneyiminin bulunması şartı bulunmasına rağmen Özel Kalem Aliye Ayan'ın bu şartı karşılamadığı ileri sürüldü.

Daha önce de kişiye özel ilanlarla gündeme gelmişti

Necmettin Erbakan Üniversitesi daha önce ki tarihlerde de yapılan öğretim üyesi alım alımlarında kişiye özel ilanlarla gündeme gelmişti.

EBA'YA ERİŞMEMEK 'SORUN' SAYILMAMIŞ

4 milyondan fazla öğrencinin erişemediği EBA'nın geliştirilmesi için öngörülen 2,1 milyar TL'lik dış kredinin akıbeti belli oldu. İlgililer, geçen yıl sorunu çözmek için kredinin yalnızca 40 milyon TL'sini harcamış.

Milyonlarca öğrencinin erişim problemi yaşadığı Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) kapasitesinin artırılması için yalnızca 40 milyon TL harcadığı öğrenildi. 2022 yılında ağı geliştirilmesi amacıyla yapılacak çalışmaların ise dış kredi yoluyla karşılanacağı belirtildi.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) uzaktan eğitimin bir yılını kapsayan, "Sayılarla Uzaktan Eğitim" istatistiklerine göre, 2021 yılında 4 milyon 360 bin öğrenci EBA'ya giriş yapamadı. İktidarın, "Dünyada emsali yok" diyerek pazarladığı EBA'ya giriş yapabilen öğrencilerin yüzde 60'ı dersleri cep telefonundan takip etti. İyileştirme çalışmaları için ayrılan kaynağın tamamının dış kredi yoluyla karşılanması ise dikkat çekti.

EBA'nın Genişletilmesine 500 Milyon Lira Kaynak

Eğitim yatırımlarının büyük bölümünün mesleki ve dini eğitim için ayrıldığını ortaya koyan 2022 Yatırım Programı, erişim problemleri ve teknik aksaklıklarla gündeme gelen EBA'nın iyileştirilmesi için yapılan çalışmaların yetersizliğini de gözler önüne serdi. EBA'nın kapasitesinin geliştirilmesi için 2020-2024 yıllarını kapsayan dönemde yapılacak çalışmalara 2,1 milyar TL dış kredi öngörülürken 2021 yılında harcanan para yalnızca 40 milyon TL ile ifade edildi.

2022 yılında, "EBA'nın kapasitesinin genişletilmesi" adı altında yapılacak çalışmalar için ise 500 milyon TL ayrıldı. Dış kredi yoluyla karşılanacak 500 milyon TL'nin, "Projeye ilişkin fizibilite raporunun Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na onaylanması sonucunda harcanabileceği" kaydedildi.

EBA'nın Covid-19 salgınının başladığı ilk zamanlarda geliştirilmesi gerektiğini belirten Eğitim Uzmanı Ali Taştan, şunları söyledi:

"EBA, yüz yüze eğitim başladıktan sonra zorunluluk olmadığı sürece kullanılmıyor. Salgın dönemleri uzaktan eğitim sisteminin sağlıklı işlemesi gerekiyor. Ancak MEB her zaman olduğu gibi bu işte de geç kalmıştır. EBA ile ilgili iyileştirmeler yapılmadığı ve öğrencilerimize tablet-bilgisayar dağıtılmadığı için uzaktan eğitim sürecinde istenilen verim alınamamıştır. Çocuklarımız arasındaki makas genişlemiştir. Hiç ihtiyaç olmadığı dönemde FATİH Projesi kapsamında 1,4 milyon tablet dağıtımı yapılmıştı. Öte yandan ihtiyaç olduğunda bu tabletler yeteri kadar dağıtılamadı. Elbette EBA'nın geliştirilmesi olumlu olacaktır. Ancak bunun ihtiyaç döneminde yapılması daha uygun olacaktı. Ve çocuklarımız arasında oluşan uçurum engellenmiş olacaktı."

Milyonlarca Öğrenci EBA'yı Kullanmadı

23 Mart 2020 - 5 Mart 2021 dönemlerine ilişkin detaylı açıklanan istatistiklere göre, 13 milyon 881 bin öğrenci aktif kullandı. Buna göre, örgün eğitimde 18 milyon 241 bin 881 öğrencinin olduğu Türkiye'de, 4 milyonun üzerinde öğrenci EBA'yı aktif kullanmadı. EBA'yı aktif kullanan öğretmen sayısının ise 1 milyon 177 bin 725 olduğu bildirildi.

İKTİDARIN KADINI SİNDİRMEYE, EVE KAPATMAYA YÖNELİK POLİTİKALARI DEVAM EDİYOR.

Hazırlıkları yapılan 6. Yargı Paketi ile yoksulluk nafakasının süreli hale getirilmesi ve aile hukukunda arabuluculuk kurumu yeniden ısıtılıp gündeme taşınıyor. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 4'üncü Ulusal Eylem Planı'nın aktörlerinden biri haline getirilmiş olan Diyanet İşleri Başkanlığı "dini ve manevi değerlerin güçlendirilmesi" gibi çözümleri (!) dayatıyor.

Yargı Paketi'nde Nafaka hakkının evlilik süresiyle sınırlandırılması öngörülüyor. "Boşanmaların kolaylaştırılması" adı altında kadınlara ödenecek olan maddi ve manevi tazminatlar için kadınların ayrıca dava süreci yürütmek

zorunda bırakılmaları, bu aşamada da kadınların hakları için büyük bir tehlike olan arabuluculuk uygulaması getirilmesi, evlilik süresi sınırından sonra ödenmesi gereken nafakanın “nafaka” olmaktan çıkarılarak “sosyal yardıma” dönüştürülmesi hedefleniyor.

“Devlet destekli nafaka modeli” olarak tanımlandıkları düzenlemede, aile mahkemelerinin boşanmış erkeğin, eski eşine evlilik süresi ya da evlilik süresinin yarısı kadar bir müddet nafaka ödemesine karar vermesi; **kadının nafakanın sona erdiği tarih itibarıyla çeşitli kriterleri karşılması koşuluyla** Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı üzerinden “sosyal yardıma” bağlanması gibi bir modelden bahsediliyor.

Türkiye’de nafakanın yoksulluk, tedbir, iştirak ve yardım olmak üzere farklı türleri var. Ancak tartışma yaratan ve “süresiz” olarak adlandırılan türü yoksulluk nafakası. Medeni Kanun aslında bu nafaka için bir cinsiyet ayrımı yapmıyor. Kadın veya erkek fark etmeksizin, maddi gücü olmayan taraf maddi gücü olan taraftan "yoksulluk nafakası" almaya hak kazanabiliyor.

Ankara Kadın Dayanışma Vakfı’nın 2019’daki “Yoksulluk Nafakası Araştırması”na göre hükmedilen nafakanın yüzde 66,4’ü, 0-500 TL arasında. Mahkemelerce verilen nafaka miktarlarının ortalaması ise sadece 370 TL. Hükmedilen nafakalarına yalnızca yüzde 20,7’lik bir kısmı ödeniyor. Ayrıca boşanma sebepleri farklılık gösteriyor olsa da dosyaların yüzde 82,9 gibi çok büyük bir oranı kadına yönelik şiddet vakası da içeriyor. Üstelik kadınların mahkemelerin karar verdiği bu küçük küçük nafakaları alması çok zor.

Bunlarla birlikte kadınlara ödenen yoksulluk nafakasının yanı sıra çocuklara ödenen iştirak nafakasının da düzenlemeye konu olmasından endişe ediliyor.

Yıllardır gündeme alınıp geri çekilen süreli nafaka, 6. Yargı Paketi ile yeniden gündemde

Eşitlik için Kadın Platformu (EŞİK) bir hafta içinde Meclise sunulacağı söylenen pakete dair yaptığı basın açıklamasında ayrıntıların açıklanması çağrısı yaptı. EŞİK, hedefte olanın sadece kadınların nafaka hakkı değil Medeni Kanun’daki tüm hakları olduğunu vurguladı.

EŞİK’in açıklamasının tamamı şöyle:

"Kadınların gözü kulağı nafaka haberlerinde, ancak bu konuda yapılan hazırlıklar konusunda bilgi almak mümkün değil. Bugün yapılacak AKP MYK’sında konunun Cumhurbaşkanına sunulacağı da gelen haberler arasında. İstanbul Sözleşmesi’nden Anayasa’ya ve hukuka aykırı şekilde gece yarısı yayınlanan çıkma kararından bu yana; kadınların, çocukların aleyhine olan ve bugüne kadar kadınların mücadelesi sayesinde durdurulan düzenlemelerin pervasızca hayata geçirilmeye çalışıldığını görüyoruz.

Bir hafta içinde Meclis’e sunulacağı söylenen paketin ayrıntıları açıklanmıyor, Medeni Kanun’u ilgilendiren üç temel konuda düzenleme içereceği konuşuluyor: Kadın ve çocukların yoksulluk/iştirak nafakası hakkı, boşanma davalarının usulü ve aile arabuluculuğu. Kadınların nafaka hakkına sınırlama getirmek veya bu hakkın hakim takdirine bırakılması kadınlara yönelik ekonomik, psikolojik, cinsel ve fiziksel şiddeti artıracak, kadınları ev içine hapsedecek, Türkiye’de giderek artan toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ve kadın yoksulluğunu daha da derinleştirecek, kadınların boşanma kararı almalarını zorlaştırarak büyük hak ihlallerine neden olacaktır.

Kadınların Medeni Kanun’da düzenlenen evlilik birliği içerisindeki hakları, boşanma aşamasındaki mal paylaşımı, ölüm halinde miras hakkı gibi tüm haklarını, hatta Medeni Kanun’u tümünden ortadan kaldırmaya yönelik girişimler yıllardır sürüyor, bu paket de bunun en güncel örneği. Aynı zamanda çok hukukluluğun önünü açacak olan paket, hem hukuk devleti ve laiklik ilkesine hem de kadına karşı şiddet vakalarında arabuluculuk ve uzlaşma gibi alternatif uyuşmazlık çözümlerinin uygulanmaması gerekliliğine aykırı.

Çeşitli adlar altında örgütlenen, bir takım siyasi partilerin erkeklerini ve sayısız cemaat ve tarikatı da içinde barındıran, açıkça kadın düşmanlığı yapan, dertlerinin 'sadece nafaka değil, Medeni Kanun' olduğunu ifade eden bir grup erkeğin talebi tüm toplumun talebi gibi yansıtılarak, tüm kadınlar ve çocuklar Medeni Kanun koruması dışında bırakılmaya çalışılıyor.

Nafaka hakkına sahip çıkmak, Medeni Kanun’a, hukuk devletine ve laiklik ilkesine sahip çıkmaktır!"

KADINA ŞİDDET VERİLERİNE SANSÜR

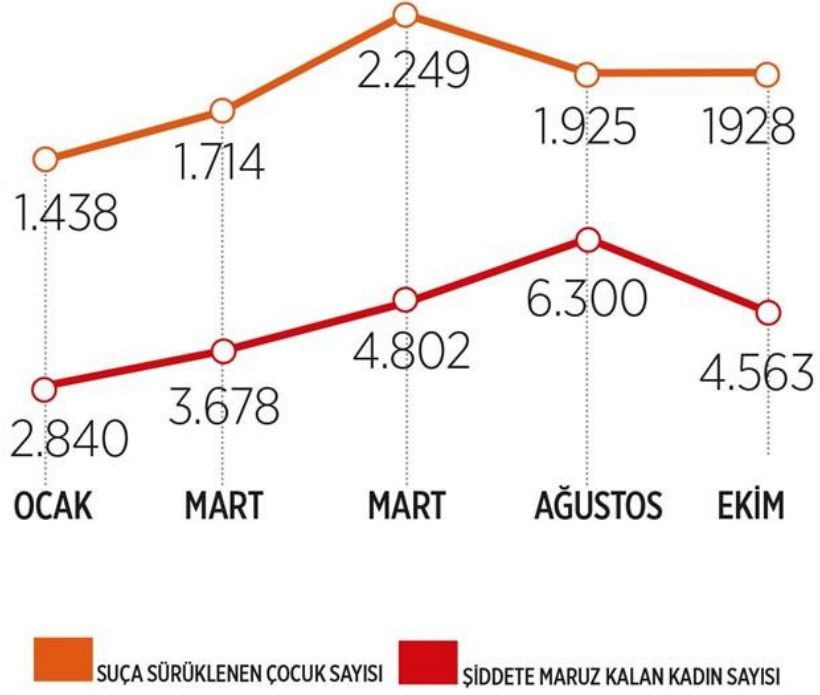
Kadın cinayetleri artıyor. Jandarma da her ay açıkladığı istatistiklerde kadın ve çocuklarla ilgili verileri sansürlemeye başladı. İki aydır suça sürüklenen çocuk ile şiddete maruz bırakılan kadın verileri açıklanmıyor.

Ülke her geçen gün yeni bir erkek şiddeti, kadın cinayeti ve cinsel istismar skandalıyla sarsılırken Jandarma Genel Komutanlığı da her ay yayımladığı verilerde kadınlar ve çocuklarla ilgili kısımları sansürlemeye başladı.

Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) yaklaşık iki buçuk yıldır hiçbir veriyi paylaşmıyor. 2016 yılında İçişleri Bakanlığı'na bağlanan Jandarma Genel Komutanlığı ise her ay internet sitesinden asayiş ve trafik istatistikleri adı altında iki farklı alanda veri açıklamaya devam ediyor. Açıklanan verilerde, kısa bir süre öncesine kadar "Aile içi şiddetle mücadele ve çocuk suçları kapsamında" bilgilere de yer veriliyordu. Bu kapsamda, suça sürüklenen çocuk ve şiddete maruz kalan ve sığınma evine gönderilen kadınlara ilişkin de veriler paylaşılıyordu.

İki Aydır Sansürleniyor

Ancak, Jandarma'nın paylaştığı Kasım ve Aralık 2021 verilerinde kadın ve çocuklara ilişkin hiçbir veriye yer verilmedi. Diğer asayiş verileri olan, kaçakçılık, organize suçlar ve göçmen istatistikleri ise her ay olduğu açıklanmaya devam ediyor. Kadın ve çocuk verilerin neden sansürlendiği dair de bir açıklama yapılmadı.

Her Ay Daha Da Arttı

Ülke nüfusunun sadece yüzde 21'i Jandarma'nın sorumluluk sahasında yer alıyor. Nüfusun yüzde 79'u ise Emniyet Genel Müdürlüğü'nün sorumluluk sahasında. Ancak buna rağmen 2021 yılının Ocak ve Ekim aylarını kapsayan 10 aylık dönemde açıklanan kadın ve çocuk verilerindeki büyük artış dikkat çekici.

Geçen yılın Ocak ayında "Aile içi şiddetle mücadele" kapsamında sadece jandarma bölgesinde şiddete maruz kalan 2 bin 840 kadına için işlem yapıldı. Ancak bu oran her ay arttı. Jandarmanın kadınlara yönelik son veriyi açıkladığı 2021'in Ekim ayında işlem yapılan şiddete maruz kalan kadın sayısı 4 bin 563'e yükseldi.

Aynı şekilde suça sürüklenen çocukların oranında da artış oldu. 2021 yılının Ocak ayında sadece jandarma bölgesinde bin 438 çocuğun suça sürüklendiği belirlenirken Ekim ayında ise suça sürüklenen çocuk sayısı bin 928'e yükseldi.

EŞİTSİZLİK ÖLDÜRÜR

Oxfam'in raporuna göre, dünyada en zengin 10 kişinin serveti 3,1 milyar kişinin toplam servetini aştı, 160 milyon kişi daha yoksulluğa sürüklendi. Günde en az 21 bin 300 kişi eşitsizlik nedeniyle hayatını kaybediyor.

Londra merkezli uluslararası yardım kuruluşu Oxfam'in her yıl Davos'taki Dünya Ekonomik Forumu'nun açılışında düzenli olarak yayımladığı küresel eşitsizlik raporunda bu yıl çarpıcı veriler yer aldı. "Eşitsizlik Öldürür" başlıklı rapora göre, dünyada eşitsizlik ve aşırı adaletsizliği nedeniyle her gün en az 21 bin 300 kişi can veriyor.

Raporda, dünyanın en zengin 10 kişisi servetlerini ikiye katlarken pandemi döneminde günlük 5,50 dolardan az kazanan kişi sayısının 160 milyon arttığı belirtildi.

Rapora göre, "Dünyanın en zengin 10 kişisi" olarak açıklanan Elon Musk, Jeff Bezos, Bernard Arnault, Bill Gates, Larry Ellison, Larry Page, Sergey Brin, Mark Zuckerberg, Steve Ballmer ve Warren Buffet'in toplam serveti ise 1,5 trilyon ABD dolarına ulaştı. Rapora göre bu oran, dünyada 3,1 milyar kişinin toplam servetinden bile fazla.

Pandemide 13 Milyon Kadın İşini Kaybetti

Raporda, dünyada 252 erkeğin servetinin Afrika, Latin Amerika ve Karayipler'deki 1 milyar kadın ve kız çocuğunun toplam servetinden fazla olduğu da kaydedildi. Cinsiyet eşitsizliğini gösteren bir diğer veri ise pandemi döneminde işini ve gelirini kaybeden kadın sayısının 13 milyona, bir daha okula dönmeme riskiyle karşı karşıya kalan kız çocuklarının sayısının ise 20 milyona ulaşması oldu.

Oxfam CEO'su Danny Sriskandarajah, her yıl Davos'la eşzamanlı açıklanan raporun bu yıl "sıradışı" olduğunu vurguladı. Sriskandarajah, "Bu yıl olanlar ölçeğin dışında. Pandemi sırasında neredeyse her gün yeni bir milyarder yaratıldı. Bu sırada dünya nüfusunun yüzde 99'unun durumu karantinalar, uluslararası ticaret ve turizmdeki yavaşlama gibi nedenlerle daha da kötüleşti. Bunun sonucunda 160 milyon insan daha yoksulluğa itildi. Ekonomi sistemimizde derin çatlaklar var. Küresel bir kriz sırasında bile, adil olmayan ekonomik sistemimiz en zenginler için göz kamaştırıcı derecede beklenmedik fırsatlar sunmayı başarıyor ancak en yoksulları koruyamıyor" açıklaması yaptı.

Pandemide zenginler servetini artırırken yoksulun daha da yoksullaştığını belirten Sriskandarajah, hükümetlere çağrıda bulunarak, şirketlerden daha fazla vergi almalarını istedi. Covid-19 aşılarının vergi kaynaklarından finanse edilmesi gerektiğini belirten Oxfam CEO'su, Covid-19 aşılarında uluslararası patent korumasının askıya alınması için de çağrıda bulundu. Oxfam aralarında ABD ve Almanya'nın da bulunduğu beş ülkeyi ise aşı patentlerindeki eşitsiz dağılıma göz yumarak ırk ayrımcılığı yaptığı gerekçesiyle Birleşmiş Milletler'e (BM) şikayet etti. Kuruluşun açıkladığı rapora göre, Almanya'da en zengin on kişi pandemiyle birlikte servetlerini yaklaşık 144 milyardan yaklaşık 256 milyar ABD dolarına çıkardı. Yaklaşık yüzde 78'lik bir artışa denk gelen bu oran, ülkedeki 33 milyon Almanya vatandaşının toplam servetine eş durumda. Oxfam Almanya'nın sosyal eşitsizlikten sorumlu yetkilisi Manuel Schmitt, "Politikacılar adil ve demokratik bir ekonomik sistem için rotayı belirlemeli. Ekonomik kararların artık yalnızca kâra değil, her şeyden önce kamu yararına odaklanması gerekiyor" açıklaması yaptı. Birleşmiş Milletler'e bağlı Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 2022 yılı istihdam eğilimleri raporuna göre ise dünya çapında işsiz sayısının bu yıl 207 milyon kişi olması bekleniyor. Dünyadaki işsiz sayısı 2019'da 189 milyon, 2020'de 224 milyon ve 2021'de de 214 milyon kişi olarak kaydedilmişti.

Davos'un ana teması: Dünyanın durumu

İsviçre'nin Davos kasabasında bu yıl da pandemi nedeniyle yapılamayan ancak sanal toplantılar şeklinde düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu (WEF) dün başladı. 21 Ocak'ta sona erecek zirvenin ana teması "Dünyanın durumu" olarak açıklandı. Zirvede Covid-19 pandemisi, küresel ekonomisi ve iklim krizi başta olmak üzere birçok başlıkta katılımcılar görüşlerini dile getiriyor. Çin Devlet Başkanı Şi Cinping, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Başkanı Ursula Von der Leyen, Hindistan Başbakanı Narendra Modi, zirvenin ilk gününde ana konuşmacılar olarak yer aldı. Dünya Ekonomik Forumu (WEF) Kurucu Başkanı Klaus Schwab yaptığı açıklamada, "Herkes, 2022'de Covid-19 salgınının ve onun beraberinde getirdiği krizlerin nihayet gerilemeye başlayacağını umuyor. Ancak iklim değişikliğinden güveni ve sosyal uyumu yeniden inşa etmeye kadar büyük küresel zorluklar bizi bekliyor" dedi. Zirve en son 25-29 Ocak 2021'de yaklaşık 70 ülkeden temsilcilerin katılımıyla çevrimiçi düzenlenmişti. WEF, 1971'den bu yana her yıl ocak ayında Davos'ta düzenleniyor.

HEKİMLER YOKSULLUĞA RAZI

Hekim maaşı yeni yıl zammına rağmen 6 bin 208 lirada kaldı. "Geçinemiyoruz. Yoksulluk sınırında maaşa razıyız" diyen sağlıkçılar seslerini duyurmaya çalışıyor.

Hekimler yoksul maaşı istiyor

Zam sağanağı altında geçim derdine düşen memurlara yeni yılın ilk zamlı maaşları ödendi. Zamlı ocak maaşları ile geçinmenin mümkün olmadığını belirten çok sayıda memur, adeta maaş bordrosu yağdırdı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Resmi bordroda, kamu hastanesinde çalışan bir hekimin ocak ayı zamlı maaşı 6 bin 208 lira, hemşirenin maaşı 5 bin 397 lira görünüyor. Bu maaşların içinde yüzde 2.5'lik ek zam dışındaki tüm toplu sözleşme zamlarıyla enflasyon farkı ödemeleri yer alıyor.

Genel Sağlık-İş Başkanı Dr. Derya Uğur, devletin hekimler dahil sağlık personeline açlık sınırında maaş ödediğini belirterek, "Gece gündüz çalışıyoruz, geçinmiyoruz. Yoksulluk sınırındaki maaşlara razı hale geldik" dedi. Birleşik Kamu-İş'in hesabına göre 4 kişilik bir ailenin aralık ayı açlık sınırı 4 bin 652 lira, yoksulluk sınırı 13 bin 598 lira" dedi.

Başkan Derya Uğur, Türkiye'de sağlık çalışanlarına açlık sınırında maaşların ödendiğini, geçim derdine düşen sağlıkçıların halinin resmi maaş bordrolarında açıkça görüldüğünü söyledi. Sağlıkçıların, "zam yaptık, yapıyoruz, yapacağız" denilerek sürekli oyalandığını belirten Dr. Uğur, "Sağlık çalışanları ocak ayı bordrolarını ellerine aldıklarında büyük bir hayal kırıklığı yaşadı. Hekiminden biyoloğuna kadar tüm sağlık çalışanları açlık sınırındaki maaşlarıyla ay sonunu nasıl getireceğini düşünmektedir" dedi.

Pahalılık Artıyor

Başkan Derya Uğur'un paylaştığı zamlı ocak ayı bordrolarına göre, hekimler artan hayat pahalılığı karşısında 6 bin 208 lira, biyologlar 6 bin 152 lira, sağlık teknisyenleri 6 bin 498 lira, hemşireler 5 bin 397 lira, uzman ebeler 5 bin 691 lira maaşla geçinmeye çalışacaklar. Bu memurlardan sendikali olanlara 3 ayda bir olmak üzere ayrıca 487 lira da toplu sözleşme ikramiyesi ödendi.

BU MAAŞLARLA GEÇİNMEK NEREDEYSE İMKANSIZ

Sağlık personelinin yeni yıl maaşları (TL)

Personel (Derece/Kademe)	Ocak maaşı	Toplu sözleşme ikramiyesi	Toplam
Sağlık teknisyeni (0/1)	5.058	487	5.545
Hemşire (0/1)	5.397	487	5.884
Sağlık teknisyeni (1/4)	6.498	487	6.985
Sağlık memuru (1/4)	5.908	487	6.395
Uzman ebe (1/4)	5.691	487	6.178
Biyolog (2/1)	6.152	487	6.639
Hekim (7/2)	6.208	487	6.695

Grafik: Aydın Gündüz

Önümüzdeki aylarda vergi dilimiyle maaşlar eriyecek

Derya Uğur, açlık sınırındaki maaşların ilerleyen aylarda üst vergi dilimine gireceği için daha da düşeceğine dikkat çekti. İktidarın sağlık çalışanlarına yönelik sık sık iyileştirme zammı sözü verdiğini ama tutmadığını ifade eden Uğur, "Pandemi yorgunu sağlık çalışanları artık laf değil, gerçek zam istiyor. 1 milyonu aşkın sağlık çalışanının tamamını kapsayacak iyileştirme bir an evvel TBMM gündemine gelmeli, sağlık çalışanlarının maaşının asgarisi yoksulluk sınırı olmak üzere 'tek maaş' olarak düzenlenmelidir" diye konuştu.

HASTALIK VAR, HASTA VAR, HASTANE VAR, DOKTOR VAR, RANDEVU YOK!

Vatandaşlar hastanelerden randevu alamıyor. Sağlıkta dönüşüm sistemi ile Sağlığı özelleştirme çabaları her geçen gün sistemi iflasa doğru sürüklüyor. Sağlık sistemini büyüteceği kuyrukları kaldıracacağı iddiası ile başlanılan sağlıkta dönüşüm sistemi, randevu hizmetlerine ulaşamama sistemi olmuş durumda. İki haftadır, hastane randevu sisteminden birçok branşa randevu almaya çalışıyorum ama ya randevu yok, ya da 14 gün sonraya 140 km uzaktaki yerlerde randevu var.

Geciken tedavi bir insan hakları sorunudur. Geçen haftadan bugüne her gün İstanbul, Ankara ve İzmir'deki tüm branşlardan kendi adıma Merkezi Hekim Randevu Sistemi MHRS'den randevu almaya çalışıyorum. Göz, Kulak Burun Boğaz randevusu bulmanın imkanı yok. Dahiliye, Psikiyatri randevuları için 14 gün bekleyip yüzlerce kilometre gitmeniz lazım. Böyle sağlık sistemi olmaz.

Göz Randevusu 39 İlçede Yok

9 ve 15 Ocakta İstanbul, Ankara ve İzmir'deki tüm branşlardan randevu almaya çalışan bir vatandaşın, 17- 28 Ocak haftası randevularının açık olduğu 15 Ocak 2021 Cumartesi günü İstanbul'da 2 hafta boyunca göz doktoruna ulaşması mümkün değil. Aynı durum geçen hafta da vardı. 9 Ocak'ta da 39 ilçede göz randevusu bulamamıştım. 39 ilçedeki hiçbir hastanede ve poliklinikte haftalardır randevu yok. Sağlık Bakanlığı İstanbul'da gözünüze iyi bakın diyor!.

Randevu İçin 14 Gün Beklemesi Ve 142 KM Gitmesi Lazım

Sağlığa ulaşım bir insan hakları meselesidir. Şuan ülkemizde insanlarımız sağlığa ulaşamıyor. Vatandaş, İstanbul'da 14 gün sonraya sadece Şile'de Kulak Burun Boğaz randevusu bulmuşken, 15 ocakta önümüzdeki iki hafta için kulak burun boğaz randevusu alamadı. Geçen hafta ise Örneğin Kulak Burun Boğaz randevusu bekleyen İstanbullu sadece 14 gün sonraya Şile'de yer bulabiliyor. Silivri'deki bir yurttaş hastalığı ile 14 gün bekleyip, 142 km gitmek zorunda kalacaktı. Bu hafta ise o randevu bile yok! Sağlıkta dönüşüm sistemi ile sağlığı özelleştirme çabaları her geçen gün sistemi iflasa doğru sürükledi, hekimlerin ve sağlık çalışanlarının üzerindeki baskılar ve şiddet riski arttı, haklar verilmediği içinde istifalara neden oldu.

Hastanelerdeki kuyrukları bitirdiklerini iddia edenler randevu vermedikleri için insanları tedaviden mahrum bırakıyorlar. Randevu alamayan insanlar buradan Fizan'a kuyruk olur.

- İstanbul'da psikiyatri için 14 gün sonraya sadece Seyrantepe Hamidiye Etfal Ek Hizmet Binasında yer bulabiliyorsunuz. Tuzla'daysanız 50 km ve 2 saatlik bir yolu göze almanız lazım. Geçen hafta ise Anadolu yakasındaysanız 14 gün sonra sadece Göztepe'de, Avrupa yakasındaysanız 10 gün sonra sadece 3 ilçede randevu bulabiliyordunuz.
- Ankara'da 15 Ocak'ta 17- 28 Ocak haftası randevularında merkezde hiç Kardiyoloji randevusu bulamıyorsunuz. Geçen hafta da bulunamıyordu. Kardiyoloğa gitmek zorunda olan yurttaş 14 gün sonra Çubuk, Polatlı, Kızılcahamam, Nallıhan, Bey pazarı'na gitmek zorunda.
- Ankara'da merkezde randevu yok. Geçen hafta 14 gün sonra merkezde Göz, KBB, Psikiyatri ve Dahiliye randevusu bulunabiliyorken, bu hafta 4 branşın da randevuları gelecek 15 gün için tamamen dolu. randevu bulunamıyor.
- İzmir'de durum Ankara'dan farksız. Geçen hafta Psikiyatri, Kulak Burun Boğaz, Dahiliye, Diş ve Göz Hastalıklarına anca 2 hafta sonraya randevu alabiliyorken, bu hafta 5 branşın da randevuları gelecek 15 gün için tamamen dolu.

HAK İHLALİNDE REKOR KIRILDI

AYM 2012 ile 2021 arası istatistikleri yayımladı. Buna göre 25 bini aşkın hak ihlali kararı verilirken bunların yüzde 45'ine geçen yıl hükmedildi.

Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) 2012 ile 2021 arasında bireysel başvuru ve norm denetimi istatistikleri yayımlandı. Buna göre AYM'nin verdiği hak ihlali kararlarının neredeyse yarısı 2021 yılına ait.

AYM'ye bireysel başvuru hakkının getirildiği 23 Eylül 2012'den 31 Aralık 2021'e kadar 361 bin 159 bireysel başvuru yapıldı. Yüksek Mahkeme bu başvurulardan 302 bin 429'unu sonuçlandırdı. Başvuruların karşılanma oranı yüzde 83,7 olarak kayıtlara geçti.

Geçen yıl AYM'ye yapılan bireysel başvuru sayısı 66 bin 121 olurken, mahkemece 45 bin 321 başvuru sonuçlandırıldı. Anayasa Mahkemesine en fazla bireysel başvuru ise 80 bin 756 ile 2016'da yapıldı.

Yüksek Mahkemenin sonuçlandığı başvurulardan 261 bin 681'i "kabul edilemez" bulunurken, 25 bin 857 başvuruda ise en az bir hakkın ihlal edildiğine, 840 başvuruda ise "hakkın ihlal edilmediği"ne hükmedildi. Sonuçlandırılan başvurulardan 12 bin 627'sinde idari ret kararı verilirken, bin 424 başvuruda ise diğer kararlar çıktı.

Yüzde 45'i 2021'de

En az bir hakkın ihlal edildiğine karar verilen 25 bin 857 başvurunun yıllara göre dağılımında ise Anayasa Mahkemesi'nce 11 bin 830 ihlal kararı, 2021'de verildi. Bu oran yüzde 45,8 olarak kayıtlara geçti.

İhlal kararının verildiği başvuruların hak ve özgürlüklere göre dağılımında ise "adil yargılanma hakkının ihlali" 20 bin 84 ile ilk sırada yer aldı. Bu sayı, ihlal kararlarının yüzde 76,8'ini oluşturdu. Bunu yüzde 11,4 ile "mülkiyet hakkının ihlali", yüzde 2,6 ile "özel hayatın ve aile hayatının korunması hakkının ihlali", yüzde 2,5 ile "ifade özgürlüğünün ihlali" kararları izledi.

AYM'nin norm denetimi istatistiklerine göre ise 2012 ile 2021 arasında Yüksek Mahkeme'ye 319 iptal davası, bin 137 de itiraz başvurusu yapıldı. Karara bağlanan başvuruların sayısı ise bin 416 oldu.

Geçen yıl AYM'ye toplam 134 iptal davası ve itiraz başvurusu yapılırken, söz konusu alanda en fazla başvuru 199 ile 2014'te yapıldı.

Anayasa Mahkemesi'nce 2021'de iptal davalarının 18'inde iptal, 14'ünde ise ret kararı verildi. 2021'de sonuçlandırılan itiraz başvurularında ise 10 iptal, 49 ret ve 15 birleştirme kararı verildi.

RTÜK BİLDİĞİNİZ GİBİ!

RTÜK'ten kanallara Sezen Aksu tehdidi, FOX TV incelemesi..

RTÜK yönetimi, müzik yayını yapan kanalları tek tek arayarak Sanatçı Sezen Aksu'nun "Şahane Bir Şey Yaşamak" adlı şarkısını yayınlamaları durumunda ağır yaptırımlarla karşılaşabilecekleri tehdidinde bulundu. BirGün'e konuşan RTÜK Başkan Yardımcısı İbrahim Uslu, görüşmelerin "kanallar zarar görmesin diye" yapıldığını öne sürdü.

"Şahane Bir Şey Yaşamak" şarkısında geçen "Selam söyleyin o cahil Havva ile Adem'e" sözleri nedeniyle hedef gösterilen Sezen Aksu için RTÜK devreye girdi. RTÜK Başkan Yardımcısı İbrahim Uslu'nun müzik yayını yapan kanalları arayarak uyarılarda bulunduğu öğrenildi. Uslu'nun, kanal yetkilileri ile gerçekleştirdiği görüşmelerde, Aksu'nun şarkısını yayınlamaları durumunda ağır yaptırımlarla karşılaşabileceklerini ifade ettiği bildirildi. Uslu'nun tek uyarısı, Sezen Aksu'nun şarkısı hakkında da olmadı. Uslu'nun, "Milli ve manevi değerlere aykırı tüm şarkılar için" aynı talepte bulunduğu kaydedildi.

MAĞDUR OLMAYIN DİYE UYARMIŞLAR

Müzik yayıncılarına yönelik uyarı telefonu hakkında konuşan RTÜK Başkan Yardımcısı İbrahim Uslu, görüşmelerin "kanallar zarar görmesin diye" yapıldığını öne sürdü.

"Sezen Aksu'nun kamuoyunun gündemine gelen şarkısı ile alakalı bir uyarıda bulduk" diyen Uslu, açıklamasında şunları söyledi:

"Katiyen 'Sezen Aksu yayınlamayın' diye bir talimatımız olmadı zaten hukuken böyle bir yetkimiz de yok. Şarkı incelemeye alındı, takdiri kuruluşların kendilerine ait olmak üzere mağdur olmamaları için tedbirli davranmaları konusunda ikaz ettik. Çünkü bu defa bir sorun tespiti varsa ve işlem yapmamız gerekecek, durup dururken kuruluşlar idari para cezaları ile muhatap olacaklar. Bu arada sadece bu şarkı ile de ilgili değil milli manevi değerler konusunda gerekli hassasiyeti korumayan tüm müzik parçalarının çalınmaması konusunda da genel bir ikazda da bulduk. Biz yayın kuruluşlarını genelde önden uyarırız. Mağdur olmamaları için. Ama hiçbir yayının da yayınlanıp yayınlanmamasında karar bize ait değildir. Biz ikaz ettik, takdir medya kuruluşlarımızındır."

FOX TV'ye İnceleme Başlatıldı

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin, FOX TV'ye inceleme başlattıklarını duyurdu.

Ebubekir Şahin, FOX TV Ana Haber Spikeri Selçuk Tepeli'nin 'hükümete yönelik sözlerinin tarafsızlık ilkesinin ihlali olduğu' gerekçesiyle inceleme başlatıldığını açıkladı.

“Kamuoyunun yanlış yönlendirildiğini” savunan Ebubekir Şahin, gece yarısı sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, “Tarafsızlık, medya kuruluşlarının haber bültenlerinde basın etiğinin gereğidir. FOX Ana Haber sunucusunun adeta muhalefet lideri gibi davranması kabul edilemez. 6112 sayılı Yasa bunu emreder. İlgili sunucunun kamuoyunu yanlış yönlendirme çabaları hakkında inceleme başlatılmıştır” ifadelerini kullandı.

Konuya ilişkin Basın Konseyi’nden yapılan açıklamada ise, "RTÜK Başkanı, iktidara muhalif ses bırakmamayı görev edinmiş, eleştirel ve bağımsız yayın yapan televizyonları kendince yıldırma ve korkutma yolunu açmaya kalkışmıştır. Ancak, böyle bir yol açılmasına hem yasalar, hem ifade ve basın özgürlüğünü savunanlar asla izin vermeyecektir" denildi. CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel de Şahin için, "İnsanda biraz utanma olur" ifadelerini kullandı.

Ana Haber Sunucusu Tepeli ise Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın ekonomi politikalarını eleştirerek özelleştirilen ve vergi muafiyetinden yararlanan patronların zenginleştiğini hatırlatı. Selçuk Tepeli yayında “Nerede bu paralar kardeşim” diye seslenmişti.

İKLİMDEN UZAK FOSİLE YAKIN AKP

Elektrik üretimindeki büyük pay 2021 yılında da iklim krizine neden olan fosil yakıtlarda. Kömürden çıkış gibi somut hedefler olmaması iklim hedefinden uzaklaşılmasına neden oldu

Dünyadaki birçok ülke kömürden çıkış takvimini açıklarken fosil yakıtlar Türkiye’deki elektrik üretiminde büyük rol oynuyor. Ekosfer Derneği’nin Türkiye Elektrik İletim A.Ş.’den (TEİŞ) derlediği veriler, Paris Anlaşması’na taraf olan, Çevre Bakanlığı’na ‘iklim değişikliği’ ibaresi ekleyen AKP iktidarının iklim kriziyle mücadelede somut adımlar atmadığını bir kez daha gözler önüne serdi. Verilerde, ülkedeki elektrik üretimindeki büyük payın 2021 yılında da iklim krizine neden olan fosil yakıtlarda olduğu görüldü.

2021 yılının Ocak- Kasım aylarında Türkiye’de elektriğin yüzde 31’i kömürden, yüzde 32,9’u doğalgazdan, yüzde 17,2’si hidroelektrikten, yüzde 18,9’u yenilenebilir kaynaklardan, yüzde 0,1’i ise sıvı yakıtlardan üretildi. Böylece 2021’in ilk 11 ayında fosil yakıtların payı yüzde 64 oldu. Veriler, Ekosfer Derneği’nin sosyal medya hesabından şu notla paylaşıldı: “Kömürden çıkış tarihi olmadan yenilenebilir enerjideki ilerleme iklim hedeflerine ulaşmakta yetersiz kalıyor.”

Son yıllarda iklim krizinin büyümesi, çevre örgütlerinin mücadelesi ve fosil yakıtlardan elektrik üretiminin maliyetindeki artış, yenilenebilir enerjinin Türkiye’de de güçlenmesine neden oldu. Ancak, hükümetin planları değişmedi, yerli kömürden ithal kömür ve hatta doğalgaza uzanan birçok santral planı kâğıt üstünde de olsa duruyor” dedi. Somut hedeflerin olmaması küresel iklim hedefinden uzaklaştırdığına dikkat çeken Gürbüz, “Paris Anlaşması onayı, kömürden çıkış gibi somut hedeflerle desteklenmedikçe, fosil yakıtlara ve nükleer enerjiye verilen teşvikler kaldırılmadıkça ideal hedef olan yüzde 100 yenilenebilir enerjiye ulaşmak mümkün değil. Bu da hem sağlık sorunlarına yol açıyor hem de küresel iklim hedefinden uzaklaşmamıza neden oluyor.

Enerji Verimliliği

Yenilenebilir kaynakların üretimdeki payının artırılması gerekiyor. Güneş ve rüzgârdaki artış daha hızlı da olabilir ancak hükümetin bireylerin ve kooperatiflerin küçük ölçekli enerji yatırımları yapmasının önünü açması gerek. Bununla beraber enerji verimliliğini öne çıkarabilirsek, gerçek talebe dayalı sağlıklı bir yenilenebilir enerji ilerlemesi görebiliriz.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un geçen günlerde sarf ettiği "Türkiye'nin iklim krizinde tarihi bir mesuliyeti bulunmuyor" sözleri AKP döneminde yapılan icraatları akıllara getirmişti. ABD, Çin gibi ekonomisi büyük ülkeler emisyon üretiminde ilk sıralarda yer alsa da AKP iktidarının iklim krizine etkisi küçümsemez. İklim krizine neden olan seragazi salımı AKP döneminde rekor kırdı. AKP iktidarının ilk yılı olan 2001'de 208,5 milyon ton olan karbondioksit salımı, 2019 yılında 506,1 milyona ulaştı. Emisyon 18 yılda iki kattan fazla arttı. Türkiye 2012 yılında Birleşmiş Milletler Sekreteryası'na sunduğu Niyet Edilen Ulusal Katkı Beyanı'nda, seragazi emisyonlarının 2030 yılında 929 milyon tona kadar çıkarabileceğini belirtti. Başka bir deyişle Türkiye seragazi emisyonlarını azaltma taahhüdü vermedi, iki katından fazla artırabileceğini söyledi.

SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ, BÖLGESİNDE İTİBAR KAYBEDEN ÜLKEMİZ!

TÜRKİYE-ERMENİSTAN ARASINDA NORMALLEŞME

Türkiye-Ermenistan arasında Moskova'da başlayan normalleşme müzakerelerinin ilk buluşmasında her iki taraftan memnuniyet ve görüşmelere devam açıklamaları geldi. Masada ciddi sorunlar var. Bunların kısa sürede çözülmesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım olmaz. Ancak tarafların karşılıklı olarak ödün vermeyecekleri bilinen başlıkların yoğunluğu, müzakerelerde ilerleme sağlanmasını güçleştirecek unsurların başında geliyor!

Türkiye ile Ermenistan arasında 2009 yılında anlaşmazlıkla sonuçlanan görüşmelerden bu yana kesik olan siyasi ve diplomatik ilişkiler geçtiğimiz hafta iki tarafın atadığı özel temsilcilerin Rusya Dışişleri Bakanlığı ev sahipliğinde Moskova'da bir araya gelmesiyle yeni bir normalleşme arayışını başlattı. Görüşmelerin ilk turu sonrasında Türkiye ve Ermenistan'dan yapılan resmî açıklamalarda ilk temasın olumlu geçtiği 'tam normalleşme ve ön şartsız müzakere' yaklaşımı doğrultusunda tarafların müzakereleri sürdürecekleri duyuruldu. Türkiye özel temsilcisi Büyükelçi Sedat Kılıç ile Ermenistan özel temsilcisi ve meclis başkan yardımcısı Ruben Rubinyan başkanlığındaki heyetler arasında gerçekleşen toplantıların ardından Rusya Dışişleri Bakanlığı ikili müzakerelerin başlatılmasına katkı sağladıklarını ve desteği sürdüreceklerini vurguladı.

Türkiye-Ermenistan arasında normalleşme görüşmelerine başlanması kararının alınması ve özel temsilcilerin karşılıklı olarak atanması ardından Ermenistan, Türk mallarına ambargoyu kaldırdı. Türkiye, iki ülke arasında charter uçak seferlerinin başlayacağını ilk uçuşun 2 Şubat'ta gerçekleşeceğini duyurdu.

Türkiye'nin öncelikleri arasında Nahçıvan ile Azerbaycan'ı birbirine bağlayacak olan Zengazur Koridorunun açılması ve Nahçıvan-Azerbaycan bağlantısının gerçekleştirilmesi yer alıyor. Ermenistan, bunun karşılığında Kuzey Ermenistan'da Karabağ-Ermenistan-Türkiye geçişlerini kolaylaştırıcı ulaşım koridorları talep ediyor. Daha önce vurguladığım gibi muhtemelen tartışma yaratacak, anlaşmazlıklara yol açabilecek konuların en önemlilerinden birisi sınır anlaşmazlığı. Türkiye, Ermenistan anayasasında yer alan büyük Ermenistan sınırlarını ve bazı doğu illerimizin bu sınırlar içinde gösterilmesini kabul etmiyor. Türkiye-Ermenistan sınırlarının Kars Anlaşması ile çizildiğini, Ermenistan'ın bu anlaşmayı imzalamasını istiyor. Ermenistan'ın tezi ise Kars Anlaşması'nın, dönemin Sovyet Yönetimi ile imzalandığı kendileri açısından resmi bağlayıcılığının olmadığı şeklinde. Zengazur koridorunun açılması Türkiye ve Rusya'nın da istediği bir adım. Rusya'nın Güney Kafkasya'daki varlığını güçlendirecek. Türkiye-Ermenistan normalleşmesi hayata tam olarak geçirilebilirse bundan tüm taraflar kazançlı çıkacak ve bölgesel barış güçlenerek kalıcı hale gelecek.

Bölgedeki hiçbir gelişme, Güney Kafkasya'yı arka bahçesi olarak gören, Dağlık Karabağ savaşı sonrasında da askerlerini Azerbaycan ve Ermenistan'a yerleştiren Rusya'nın onayı dışında gerçekleşmeyecek. **Rusya'nın görüşme zeminini kendilerinin hazırladığını ve desteklediğini özellikle vurgulaması dolaylı şekilde sürece dahil olduğunu gösteriyor!**

DOĞU AKDENİZ'DE DEĞİŞEN DENGELER!

ABD yönetiminin Doğu Akdeniz'de Yunanistan-İsrail-Güney Kıbrıs arasında imzalanan boru hattı projesinden desteğini çekmesi, bölgemizde yeni gelişmelere zemin hazırlayacaktır. Türkiye'yi dışlayan boru hattı anlaşmasından ABD desteğinin çekilmesi, Biden yönetiminin bölgedeki müttefikleri arasında yeni gerilimler istemediğini ve Çin'e yoğunlaşmak istediğini düşündürüyor!

Daha önce Türkiye-İsrail arasında yürütülen ve önemli gelişmeler kat edilen Doğu Akdeniz doğalgazını Avrupa'ya taşıyacak boru hattı projesi, Türkiye-İsrail arasında yaşanan gerginlikler, Suriye'de iç savaşın patlak vermesi ile kesilmiş, bu fırsattan Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) yararlanarak İsrail'i kendi yanlarına çekmişlerdi.

İktidarın Müslüman Kardeşlere desteği nedeniyle Mısır, BAE ile de ilişkiler bozulmuş, Yunanistan ve GKRY bu zemini kullanarak Mısır ile deniz sınırları anlaşmasını, İsrail ile de Doğu Akdeniz'de bulunacak doğal gazın yanı sıra İsrail doğal gazının ve olası petrol kaynaklarının Yunanistan üzerinden Avrupa'ya taşınmasını içeren 1900 kilometrelik East-Med Pipeline Project Anlaşmasını 2020 yılında imzalayarak, Türkiye'yi devre dışı bırakmışlardı.

Yatırım tutarı 7-8 milyar dolar arasında öngörülen projeye Yunanistan ve GKRY AB'nin finansal desteğini sağlamayı umuyordu. AB'nin yanı sıra önceki ABD yönetimlerinin de destek verdiği projede geçen hafta Biden yönetiminin aldığı desteği çekme kararı ve bunu Yunanistan hükümetine resmi olarak bildirmesi yeni gelişmelere kapı aralayabilecek bir gelişme.

Öncelikle ABD'nin bu kararının perde gerisinde Ortadoğu ve Doğu Akdeniz'de gerilimleri ve tansiyonu düşürerek, Çin ve Rusya üzerinde yoğunlaşma stratejisinin yattığını öngörmekteyim. Asya-Pasifik bölgesinde Çin'i, Doğu Avrupa-Karadeniz ve Baltık bölgesinde ise Rusya'yı kuşatmayı hedefleyen ABD yönetimi, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'da istikrar istiyor, bölgedeki sorunların enerjisini bölmesini istemiyor.

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Bahreyn ile İsrail arasındaki normalleşme anlaşmaları, sonradan sürece Fas, Sudan gibi ülkelerin de dahil olması, Suudi Arabistan'ın resmen normalleşme sürecine dahil olmasa da BAE ve Bahreyn ile hareket etmesi, Katar ile diğer körfez ülkeleri arasındaki sorunların anlaşmayla çözülmesi ABD'nin beklentilerini karşılayan gelişmeler. Bu açıdan Doğu Akdeniz'de Türkiye, Yunanistan, GKRY, Mısır, İsrail arasındaki gerilimlerin azaltılması da kanımca ABD stratejisinin bir parçası ve ilk adımı da boru hattı projesine desteğini çekme kararı olarak attı.

Türkiye'nin İsrail ile normalleşme arayışlarını hızlandırabilecek bu adımın Yunanistan ve GKRY'de düş kırıklığı yarattığı söylenebilir. Ayrıca Arap ülkeleriyle normalleşme sürecine hız veren İsrail'in de bu anlaşma nedeniyle Doğu Akdeniz'de ortaya çıkan gerginliklerden rahatsız olduğunu, ancak Yunanistan ve GKRY ile ilişkilerini bozmamak adına, kendisi anlaşmadan çekilmek yerine ABD'nin bu adımı atarak elini rahatlatmasını istediğini öngörebiliriz.

Özellikle ilk sırada projenin bölgede gerginlik yaratacağının vurgulanması, Türkiye'nin lehine bir yaklaşımın yansımaları olarak görülebilir. Yunanistan-GKRY ikilisinin son dönemde Türkiye'yi yalnızlaştırma, Türkiye karşıtı ittifaklar oluşturma girişimlerini hızlandırması, buna bağlı olarak bölgede yaşanan gerginlikler, karşılıklı ihtilaflar, Türkiye-AB gerilimi vb. nedenlerin Biden yönetimi tarafından hoş karşılanmadığı NATO müttefikleri arasında krize neden olmasının önlenmek istediği düşünülebilir. Kanımca ABD'nin en büyük enerji devlerinden, küresel enerji lobisinin önde gelen kuruluşlarından Exxon Mobile ile Katar Devlet Petrol-Doğalgaz Şirketi'nin (QP) bölgede Türkiye'nin hak iddia ettiği ihtilaflı sularda araştırma ve sondaj ruhsatı alarak faaliyete başlamasına iktidarın önceki tavırlarının aksine sessiz kalması, GKRY ve Katar ile gerilim çıkartmamasının karşılığında Biden yönetimi böyle bir ödül de Cumhurbaşkanı Erdoğan'a vermek istemiş olabilir.

ABD desteğini çekince, büyük olasılıkla AB de projenin finansal yükünü tek başına üstlenmek istemeyecek ve desteğini çekecektir. Projenin rafa kalkması söz konusu olacağı için Doğu Akdeniz'deki gerilim konularından birisi gündemden düşecektir. ABD böylece Rusya ve Çin'e daha fazla odaklanma imkânı bulacaktır.

İktidarın BAE'nin 15 Temmuz'un finansörü olduğu iddiasını terk etmesi yanında Cemal Kaşıkçı cinayetini dillendirmeme ve üzerini örtme garantisiyle Suudi Arabistan ile yakınlaşma çabası, Cumhurbaşkanı'nın Musevi cemaat temsilcilerini Beştepe'de kabul ederek hayır dualarını alması, İsrail Cumhurbaşkanı'nı arayıp annesinin vefatı nedeniyle taziye dilemesi bu sürecin diğer işaretleri.

Biden Yönetimi, iktidardan bölgede gerginlik yaratmamasını isterken İsrail'in ortağı olduğu Doğu Akdeniz Boru Hattı Projesi'nden desteğini çekerek Türkiye-İsrail gerginliğine neden olan sorunlardan birisini ortadan kaldırıyor. Şubat ayında BAE ve Suudi Arabistan'a ziyarette bulunacağı açıklanan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Biden'ın bu işaretiyle akabinde İsrail'e de resmi ziyarette bulunması kanımca yüksek ihtimal!

UKRAYNA GERİLİMİ TIRMANIRKEN, RUSYA SABRİNİN TÜKENMEK ÜZERE OLDUĞUNU AÇIKLADI!

ABD-Rusya arasında Cenevre'de ve Rusya-NATO arasında Brüksel'de yapılan görüşmelerde anlaşma sağlanamadı. Ukrayna gerilimi tırmanırken, Rusya yazılı güvence taleplerinin karşılanmasını beklediğini ancak sabrının tükenmek üzere olduğunu açıkladı. ABD, Rusya'nın Ukrayna'yı işgale hazırlandığını, bunun çok ağır sonuçları olacağı konusunda Rusya'yı uyardıklarını duyurdu!

Rusya ile ABD ve NATO arasında başta Ukrayna krizi olmak üzere çeşitli anlaşmazlık konularının ele alındığı toplantılar geçen hafta yapıldı. Ortaya somut bir uzlaşma ya da anlaşma çıkmadı. Rusya, yazılı güvence talebinde ısrarlı olduğunu ve geri adım atmayacağını açıklarken, bu güvencelerle ilgili bekleme süresinin sonuna geldiğini duyurdu. ABD ve Rusya Dışişleri Bakan Yardımcıları Cenevre’de bir araya gelirken askeri yetkililer ise Brüksel’de NATO yöneticileriyle buluştu. NATO-Rusya Konseyinden, gerilimi azaltacak sonuçlar alınamadı. NATO, Rusya’nın yazılı güvenlik garantisi taahhüdü ve NATO genişlemesinin durdurulması (Ukrayna ve Gürcistan’ın üyeliğe alınmaması) taleplerini reddetti. NATO-Rusya Konseyi toplantısına Rusya’yı temsilen katılan Savunma Bakan Yardımcısı Aleksandr Fomin ve Dışişleri Bakan Yardımcısı Aleksandr Gruško toplantı sonrasında sert açıklamalar yaptılar. NATO’nun yaklaşımının ve sergilediği tutumun Rusya açısından kabul edilemez olduğunu belirten Gruško, Rusya’nın önerilerini nasıl hayata geçireceği ya da neden hayata geçiremeyeceğiyle ilgili NATO’dan yazılı yanıtlar beklediklerini söyledi. Gruško, ilişkilerin daha da kötüleşmesinin Avrupa’nın güvenliği açısından kestirilemeyecek sonuçları olacağını belirterek örtülü tehditleri dile getirdi.

Rusya Savunma Bakan Yardımcısı Aleksandr Fomin ise Rusya’nın gerilimi yatıştırmaya, iki taraf arasında çatışmaları önlemeye yönelik önerilerinin NATO tarafından önemsenmediğini belirterek; “NATO’dan İttifak’ın genişlemeyi durdurmasını ve Ukrayna’nın yanı sıra Rusya’ya komşu NATO üyesi Baltık ülkeleri Estonya, Letonya ve Litvanya gibi ülkelerdeki askeri yığınaklarını, silah ve teçhizatlarını geri çekmesini istedik. Ayrıca İttifak’ın Rusya çevresini hedefleyen genişlemesini tehdit olarak algılamamız son derece doğal. Bu yüzden NATO’dan yazılı güvenlik garantileri talep ediyoruz” açıklamasını yaptı.

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Ukrayna konusunda NATO müttefikleri ile Rusya arasında önemli görüş ayrılıkları bulunduğunu belirterek Ukrayna’nın egemen bir ülke olarak yapacağı güvenlik anlaşmalarına kendi karar verme hakkı bulunduğunu ve NATO’nun kapılarını yeni üyelere açık tutmayı sürdüreceğini vurguladı. Rusya’nın NATO’ya kimi üye alacağı konusunda dayatmada bulunamayacağını ifade etti.

Rusya’nın Ukrayna’ya bağlı Kırım Yarımadasını 2014 yılında ilhak etmesinin ardından NATO üyesi Batılı ülkeler Rusya’ya yaptırım uygulamaya başladı. Rusya ile NATO arasında 2002’de istişare ve diyalog amaçlı kurulan Rusya-NATO Konseyi, Kırım’ın ilhakından bu yana son olarak 2019’da toplandı. O nedenle geçen hafta önce Cenevre ardından Brüksel’de yapılan toplantılar kritik önemdeydi. Sonuç alınamaması ve tarafların geri adım atmaması gerginliği büyüttü.

Putin ile Biden arasında yapılan son görüşmede Rusya ABD ve NATO’dan; yasal bağlayıcılığı bulunan yazılı güvenlik garantileri, NATO’nun doğuya doğru daha fazla genişlemeyeceği ve Ukrayna’nın ittifaka üye olmayacağına ilişkin taahhüt, NATO’nun 1997’den sonraki genişleme politikaları çerçevesinde doğu Avrupa ve Baltık ülkelerine yerleştirdiği silahlar ile askeri teçhizatları ve tesislerini geri çekmesini içeren koşullarının yerine getirilmesini istiyor.

ABD yönetimi, diplomatik girişimlerin amacına ulaşamaması durumunda Rusya’nın Ukrayna’yı işgal etmeye hazırlanmasından kaygı duyduklarını, ocak ya da şubat ortasında işgale zemin hazırlama amaçlı sabotajların, saldırıların olacağı yönünde istihbarat aldıklarını bildirdi. Rusya bu suçlamaları reddetti. ABD ve NATO’nun Rusya’yı suçlayabilmek için gerekeceği üretmeye çalıştığını öne sürdü.

Cenevre-Brüksel görüşmelerinden sonuç alınamaması Karadeniz’de, Rusya-Ukrayna arasında sıcak çatışma ihtimalini tırmandırıyor. Kuzeyimizde, Karadeniz ve Doğu Avrupa’da giderek yükselen tansiyon ve artan gerginliklerin, sıcak savaşa dönüşmemesi, sorunların müzakere ve diplomasiyle çözülmesi umutlarının giderek azaldığı gözleniyor!

KAZAKİSTAN’DA DURUM NORMALE DÖNERKEN NAZARBAYEV VE EKİBİ TASFİYE EDİLDİ.

Kazakistan’da zamlara karşı protestolarla başlayan olaylar sonrasında ülkede durum normale döndü. Batı, Rusya veya Çin’in olayların ardında olduğu yönündeki farklı görüş ve iddialara karşılık yaşananların elitler arasında bir iktidar mücadelesi olduğu, Nazarbayev’in tasfiye edildiği anlaşılıyor. Devlet Başkanı Kasım Cömert Tokayev iktidardaki hakimiyetini pekiştirirken, yönetim eski ve yeni otokratlar arasında el değiştirdi!

Kazakistan’da yılbaşında elektrik, doğalgaz ve LPG fiyatlarına yapılan yüksek oranlı zamları protesto amaçlı olarak başlayan ancak kısa sürede ülkenin tamamına yayılan şiddet olayları ve çatışmalar Devlet Başkanı Kasım Cömert Tokayev’in Putin’den talebi üzerine Rusya öncülüğündeki Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü (KGAÖ) askerlerinin ülkeye gelişi ve müdahalesiyle sonlandırıldı. Yaşanan olayların arkasında hangi güçlerin ya da ülkelerin olduğuna ilişkin çeşitli iddialar ve senaryoların aksine ülkede elitler arası bir güç ve iktidar mücadelesi yaşandığı, olayların ardından Nursultan Nazarbayev ve ekibiyle, ailesi yönetimden tasfiye edilirken, Tokayev’in ipleri tümüyle ele alarak iktidarını pekiştirdiği gözleniyor.

Zam kararını alan hükümet istifa ederken, Tokayev kendisine bağlı Alihan İsmailov'u Başbakan olarak atadı. Ulusal Güvenlik Komitesi Başkanını ve Nazarbayev'in yeğeni olan Başkan yardımcısını görevden alan Tokayev Ulusal Güvenlik Komitesi Başkanlığı görevini de kendisi üstlendi. Nazarbayev'in damatları Kazakistan ulusal doğal gaz ve petrol şirketlerindeki başkanlık görevlerinden istifa ettiler. İstifaların Tokayev'in talimatıyla gerçekleştiği belirtiliyor.

Nazarbayev yönetimini ülkenin kaynaklarını çok dar bir gruba transfer etmek, aile-akraba yönetimi oluşturmak ve halkı yoksullaştırmakla suçlayan Tokayev, bundan böyle ulusal kaynakların büyük bölümünün halkın refahı için kullanılacağını, bu doğrultuda yeni bir ekonomik program başlatılacağını açıkladı.

Kazakistan polisi ve istihbarat birimlerinin muhalif ya da Nazarbayev yanlılarına dönük gözaltı ve tutuklamalarla, 'insan avını' sürdürdükleri belirtiliyor. Eylemcilere bazı üst düzey yetkililerin talimatıyla silah dağıtıldığına ve organize edildiklerine ilişkin görüntüler ortaya çıkarken, çok sayıda üst düzey görevliye de 'vatana ihanet' davaları açılmaya başlandı.

Tokayev'in önce protestocuları haydutlar olarak nitelendirmesine karşılık sonrasında 'dış güçlerce desteklenen eğitimli teröristler' nitelemesiyle KGAÖ anlaşması çerçevesinde dış saldırıya uğrayan üye ülkeye askeri yardım çağrısına hukuki zemin hazırladığı görülüyor. Buradan da Tokayev'in büyük ölçüde Nazarbayev kontrolündeki ordu, polis ve istihbarata güvenemediği, Rusya'nın desteğiyle tabloyu lehine çevirme planını devreye soktuğunu öngörmek mümkün.

Tokayev-Nazarbayev çekişmesinde kazanan taraf, Putin destekli Tokayev oldu. Putin'in KGAÖ liderleriyle gerçekleştirdiği konferansta dış güçlerin Kazakistan'ı karıştırmak istediğini 'renkli devrimlere izin vermeyeceklerini' ifade etmesi, Tokayev'in 'dış güçlerin saldırısı' gerekçesine örtülü destek ve Nazarbayev'in tasfiyesine onay anlamına geliyor. Tokayev'i de devlet başkanlığına Nazarbayev'in getirdiği dikkate alındığında dışarıya karşı sergilenen tavır ve söylemlerin toplumun tepkilerini dizginleme amaçlı olduğunu, bir süre sonra aynı anlayışın Tokayev tarafından sürdürüleceğini ve kendi oligarklarını yaratacağını söyleyebiliriz.

Kazakistan'daki olaylar 'ömür boyu liderlik ve iktidar' olgusunun en baskıcı yönetimleri bile nihai noktada halkın tepkisiyle karşı karşıya bırakacağını, **'tek adam yönetimiyle kesintisiz istikrar'** tezinin iflas edeceğini gösteriyor. Türkiye'nin çağrısıyla düzenlenen Türk Devletleri Topluluğu Dışişleri Bakanları toplantısından Kazakistan'a ve Tokayev'e destek bildirisini yayınlanması **'Kral öldü yaşasın yeni kral'** mesajı olarak görülmeli. **Tokayev yönetiminin izleyeceği politikalarda RUSYA ve ÇİN belirleyici olacak!**

AÇIM, İŞSİZİM FERYATLARI AK PARTİ TOPLANTILARINDAN BİLE YÜKSELİYOR

Ülke gündeminin en önemli maddesi; yurdumuzun dört bir yanından yükselen, işsizlik ve açlık feryatları. Erdoğan, sebep olduğu ekonomik krizi, yalan rüzgârıyla savuşturabileceğini sanıyor. Ama vatandaşta bıçak kemiği deldi, geçti. Zamlar, işsizlik milletimizi eziyor. Millet hali, mecali kalmadı. "Açım", "İşsizim" feryatları, artık AK Parti toplantılarından yükseliyor. Yurttaşlarımızın ellerinde, bir canları kaldı. Onunla da, Erdoğan'a ve Şahsım Hükümetine ihtarname çekiyorlar.

Başka Ülkeler Destek, Saray Borç Verdi

İşte en son, Eskişehir'de bir kahveci esnafımız, 28 yaşındaki bir gencimiz, Özgür Pehlivan... Salgın döneminde aldığı borçların altından kalkamamış. Saray yapımı ekonomik kriz, bu gencecik evladımızı hayattan bezdirmiş. Ömrünün baharında aramızdan koparıp almış. Erdoğan'ı daha salgının ilk dalgasında uyarıştık. "Amerika'sı, Almanya'sı, İngiltere'si ne yapıyorsa, siz de aynı yapıp, gerekiyorsa parayı basın, millete destek verin!" dedik. Salgında; ABD milli gelirinin yüzde 26'sını, İngiltere milli gelirinin yüzde 19'unu, Almanya milli gelirinin yüzde 15'ini, doğrudan gelir desteği olarak, vatandaşlarına dağıttı. Ama Erdoğan, bizim sesimizi kulak asmadı, vatandaşın feryadını duymadı. Onun yerine millete IBAN numarası atıp para istedi. Başka ülkeler gibi esnafa, zarar gören tüm kesimlere bütçeden destek vermek yerine, milli gelirimizin yüzde 10'u kadar, millete kredi verdi.

Orta Direk Çökerse Toplum Çöker

Gelişen ve yükselen ekonomiler liginde, vatandaşlarını krizde en fazla borca batıran yönetim, Erdoğan Şahsım Hükümeti oldu. Erdoğan zaten şahsım rejimiyle, devleti yönetilemez hale getirmişti. Ülkenin rezervlerini eriterek, milleti borca batırarak, ekonomiyi krize sokmuştu. Bunların üzerine, salgında daha fazla borç vererek, sorunları örtmeye kalkınca, büyük bir buhrana sebep oldu. Mızrak artık çuvala sığmıyor. Gerçekler gizlenemiyor. Bu ülkenin orta direği esnafdır. Bütün dünyada da bu böyledir. Onun için gelişmiş ülkeler, pandeminin başında esnaflarına; "Al sana borç, bununla idare et" demediler. Koca koca ülkeler, esnaflarına; "Salgında ne

kaybettiysen, ben hepsini bütçeden telafi edeceğim merak etme” dediler ve parayı da verdiler. Neden? Çünkü bu ülkeler, orta direk çökerse, tüm toplumun çökeceğini çok iyi biliyorlardı. Anlaşılan bu gerçeği, bir tek Erdoğan bilmiyor. Çünkü bizim ülkemizde de yöneticiler her zaman bu gerçeği bilmişlerdi.

Esnaf Zam Yapmaya Utanıyor, Erdoğan Utanmıyor

Şimdi Erdoğan, borca batırdığı yetmezmiş gibi, fahiş zamlarla da, esnafımıza yüklendikçe yükleniyor. Esnafa işkence yapıyor. Daha dün kadar dükkânına, 4.000-4.500 lira elektrik faturası gelen esnaf, bugün 7.000-7.500 liralık elektrik faturalarıyla karşılaşınca, ne yapacağını şaşırıyor. Esnaf; “Ben sattığım kahveye zam yapmaya utanıyorum. Ama bana bu faturayı gönderenler, hiç utanmıyor” diyor, feryat ediyor. Erdoğan, yeme-içme ve eğlence mekânlarını, tamamen gözden çıkarmış. Zamlardan sonra, bu mekânların işleri yeniden çakıldı. Erdoğan ve şürekâsı, millette yiyecek, içecek, eğlenecek hal bırakmadı. Peki bu mekânlar nasıl ayakta duracak? Millet artık bırakın eşiyile dostuyla, dışarıda bir yemek yemeyi ve eğlenmeyi, evindeki tencereyi nasıl kaynatacak, kara kara onu düşünüyor.

Bu Zamları Dış Güçler Değil Erdoğan Yaptı

Bir ürünün vergisi onun toplam ederinden daha fazla olabilir mi? Devlet bir gecede kendi fiyatını belirlediği mallara, iki katından daha fazla zam yapmaz. Bunun adı olsa olsa haraç olur. Milletten haraç almak da, siyasi eşkıyalıktır. Yılbaşı gecesi yapılan zamlar, siyasi eşkıyalığın daniskasıdır. Yüzde 25 doğal gaz zammını, yüzde 127’ye varan fahiş elektrik zamlarını, akaryakıt zamlarını, zincir marketler yapmadı. Stokçular yapmadı. Dış güçler yapmadı. Üst akıl yapmadı. Bu zamları Recep Tayyip Erdoğan yaptı. Erdoğan, “faiz sebep, enflasyon sonuç” dedi. Faizleri baskıyla indirdi. Doları kasten köpürttü. Enflasyonu azdırdı. İpin ucunu elinden kaçırdı. 20 Aralık Finansal Kumpasıyla da kendi hatasının faturasını millete kesti.

Şimdilerde Faiz, Enflasyon Demez Oldu

Şimdilerde Erdoğan; “Faiz sebep, enflasyon sonuç” sözlerini, ağzına hiç almıyor. Demek ki, amaç hâsıl oldu. Sonunda Türkiye’nin en acımasız servet transferini, bir gecede yaptı. Bu kumpasta, Merkez Bankası’nın arka kapısından satılan 9 milyar dolar, VİOP’ta yapılanlar, bunlar unutulmayacak. Bunların hesabı mutlaka sorulacak.

Dolar İniyor Zam, Çıkıyor Yine Zam

Erdoğan bu kumpasın tüm yükünü, zamlarla, zulümle milletin sırtına bıraktı. Dolar iniyor, çıkar ama faturayı ödeyen hep milletimiz oluyor. Sabahtan akşama kadar akaryakıtta zam, diğer ürünlere zam. Türkiye, Erdoğan yönetiminde, yüzde 36’lık tüketici enflasyonu, dünyada enflasyonun şampiyonlar ligine girdi.

Zamların Babası Erdoğan

Ülkedeki bu enflasyonun babası Erdoğan’dır. Ülkemizin değerli akademisyenleri, oturup hesaplamışlar. Yüzde 36’lık tüketici enflasyonunun, sadece 9 puanı yurtdışından geliyor. Geriye kalan 27 puanı tamamen Saray yapımı, yani içeriden, Recep Tayyip Erdoğan’ın beceriksizliğinden kaynaklanıyor. Enflasyondaki yüzde 27’lik köpüğün sahibi, bizzat Erdoğan. Sonra bu beceriksizliğin üstünü örtmek için, “ABD’de enflasyon felaket, Avrupa’da da aynı” diyor. Erdoğan’ın kendisine dert ettiği, ABD’deki enflasyon yüzde 7, Avrupa’daki enflasyon ise yüzde 5. Kendisinin yönettiği ülkemizde ise, tüketici enflasyonu yüzde 36, üretici enflasyonu yüzde 80. Hani soruyorlarmış ya diğerlerinin toplamı mı diye... Onlara bir kere daha buradan söyleyelim. Toplam moplam değil bu bizdeki enflasyon.

Sebeb Olduğu Enflasyon, Gözyaşı Döktüğü Ülkelerdeki Enflasyonu Katlıyor

Erdoğan’ın gözyaşı döktüğü ABD’de, kişi başına düşen gelir 63 bin 413 dolar. Avrupa’da kişi başına düşen gelir 34 bin 149 dolar. Türkiye’de ise, kişi başına gelir 8 bin 597 dolar. Tablo açık, net; Türkiye’deki enflasyon, ABD’dekinin tam 5 katı, Avrupa’dakinin 7 katı. Ama Türkiye’de kişi başına gelir, ABD’nin yedide biri, Avrupa’nın da dördte biri... Erdoğan, paramızı pul etmiş, mallarımız kelepirci olmuş. Bu milletin evlatlarını, “Öz yurdunda garip, öz vatanında parya” etmiş. Sonra da çıkıyor Amerika’ya, Avrupa’ya ağıt yakıyor. İktidarım diyorsan, bahane değil, çare üreteceksin. Muktedir olacaksın. Olamıyorsan da çekip gideceksin. Erdoğan, Amerikalıya, Avrupalıya üzülmeyle baksın, milletimizin derdine çare bulsun.

Türkiye Duydu, Kalbi Mühürlenler Duymadı

Erdoğan’ın kalp gözüne, perde inmiş. Milletimizin halini ne görüyor, ne de feryadını duyuyor. Artık AK Partiye üye vatandaşlarımız, “Açım”, “işsizim” diye, parti toplantılarında kendi vekiline bağırırmaya başladı. Adıyaman’da AK Parti’ye üye, AK Parti için sandık görevlisi olmuş, sandığı beklemiş, AK Parti iktidarına inanmış, onun için koşturmuş bir vatandaşımız, AK Parti Grup Başkanvekilinin katıldığı bir toplantıda, “Açım” diyerek feryat etti.

Onun bu feryadını tüm Türkiye duydu. Bir tek kalbi mühürleneler duymadı. Feryadın sahibini yaka, paça salondan dışarı attılar. Yetmedi, Anadolu Ajansı kameraları önünde, bu vatandaşımızı sorguladılar. Bu da yetmedi, “Bu ses, milletin sesi değil” diyerek, dertli çiftçimizi, bir de milletten saymadılar. Bu ne kibir? Merhamet masum olduğu için, her kalbe misafir olmazmış. Ama ne olursa olsun. Milletin vekilliğini yapanlar, milletin sesini dinlemekle, duymakla görevlidir.

Geçinemiyoruz Diyene 18 Bin Lira Ceza

Bugün ülkemizde açlık, işsizlik, yoksulluk, o partili, bu partili dinlemiyor. Ülkede bir avuç saray yavaşması, Saray beslemesi dışında kimse mutlu değil. İnsanlarımız bir demokraside en temel hak olan, “Fikir ve ifade özgürlüğünü” kullanmaya kalksa, “Kral çıplak” diye feryat etse, Erdoğan şahsım yönetiminde, ya aşağılanıyor, ya da olmadık gadre uğruyor. “Geçinemiyoruz, zamları geri alın” pankartı astı diye, Eskişehir Halkevine, 18 bin liralık idari para cezası yazdılar. Zamları yapanda hiç kabahat yok. Ama “Zamları geri alın” diye yazanda kabahat çok. Tam bir Erdoğan zulumü... Yaptığınız zamlar ortada, milletin geçinemediği de ortada.

Zam Parti Ayırmıyor

Son bir yılda çiftçinin deposuna koyduğu mazotun fiyatı, 735 liradan 1.523 liraya sıçradı. Mazot masrafı bir yılda yüzde 107 arttı. Bugün de öğreniyoruz ki, mazota yeni bir zammın eli kulağındaymış. Litrede 40 kuruşluk fahiş bir zam yoldaymış. Geçtiğimiz yıl bu zamanlar, bir çuval ÜRE gübresi 93 liraydı. Şimdilerde bir çuval gübrenin fiyatı 650 lira civarında... ÜRE gübresinin fiyatı geçen yıla göre, yüzde 600 artmış. Bu zamlar çiftçimizi; AK Partili, HDP’li, MHP’li, CHP’li, İYİ Partili, Saadet Partili, Demokrat Partili diye ayırmıyor ki... Çiftçilerimizin alayını ezip, geçiyor.

Kurbağanın Gözü Patladı, Destek Hemen Lazım

Ama Erdoğan Aydın’da çıkmış; çiftçiye bir yandan; “Ekmedik yer bırakmayın” diye talimat veriyor. Diğer yandan; “Gerekirse tarımsal destekleri artıracamız” diyerek, suya yazı yazıyor. Erdoğan durumun ya farkında değil. Ya da çiftçinin halini hiç umursamıyor. Kurbağanın gözü patladı. Çiftçinin desteğe bugün ihtiyacı var, bugün. Yarın çok geç olacak. Bugün destek verilmezse çiftçi tarlasına, üretici ağıllına sahip çıkamayacak. Böyle giderse, Türkiye önümüzdeki aylarda, korkunç bir gıda krizini yaşayacak. TMO’nun ambarlarını, ithal tahılla doldurmuşsunuz. Ne kadar doldurursanız doldurun, taşıma suyla değirmen dönmez.

Vatandaşa Cimri, Yandaşa Cömert

Erdoğan, çiftçiye destek verirken cimri, ama bir avuç yandaş ve zengine alabildiğince cömert... Zenginin mevduatına, Hazine’nin sırtından kur garantili destek, “Kura endeksli TL dedik, bütün oyunları bozduk” diyerek, apar topar verildi. Bu ülkede cahillik, hiç bu kadar kibirli, saldırgan ve hadsiz olmadı. Erdoğan’ın her derde deva diye anlattığı, zenginin mevduatına verilen, kura endeksli faiz desteğinin, Hazine’ye olası maliyeti yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladı. 23 Aralık tarihinde, Merkez Bankasının açıkladığı dolar kuru, 11 lira 64 kuruştur. Bugün 13 lira 59 kuruş civarında. Kur hiç değişmese, 23 Mart tarihine kadar bu seviyede kalsa, o gün bankaya 1 milyon yatıran biri, 167 bin 526 lira para alacak. Ticari banka, bu ödenecek paranın faizinin sadece 42 bin 500 lirasını verecek. Geriye kalan 125 bin liralık faiz desteğini Hazine milletin cebinden ödeyecek. Yani banka 1 lira faiz veriyorsa, Hazine bunun üstüne 3 lira faiz desteği koyacak.

İlk Kez Hazine Özel Bankalara Kefil Edildi

Birincisi, Cumhuriyet tarihimizde ilk defa, Devletin Hazinesi, özel bankaların ödeyeceği faize kefil edildi. Bütün bunların sonucunda da faiz lobileri ve zenginler bir defa daha kazandı. Şimdi bu ülkede 1 milyon lira ve üzerinde mevduat sahibi olan, 461 bin 917 mudi var. Bunların üçte ikisi “kura endeksli TL mevduata” katılsa, Hazine’nin bu gidişle sırtına 3 ayda binecek yük, 38 milyar 501 milyon lira yapıyor. Peki, bu yılın tamamında, iki milyon çiftçi ailesine verilecek, tarımsal destek ne kadar? 25 milyar 834 milyon lira. Yani bir yanda bir avuç zengine, 38 milyar 501 milyon lira, diğer yanda milyonlarca çiftçimize, 25 milyar 834 milyon lira. Bir avuç zengine Hazine’den aktarılacak kaynak, geçimini çiftçilikten sağlayan, milletimizin de ekmeğini üreten, milyonlarca yurttaşımıza verilecek kaynağın 1,5 katı. Hak, hukuk, adalet bunun neresinde?

Döviz kurunu köpürten de Erdoğan. Döviz kurunu yatıştırmak için, yoksuldan esirgediği desteği varsıla veren de Erdoğan. Hesabı ödeyen millet. Ama hesabı millette yıkıp, milletten alkış bekleyen de yine Erdoğan. Utanma, sıkılma duygusu bu topraklarda, hiç bu kadar görünmez olmamıştı. Bunu Aydın’da bir defa daha gördük. Erdoğan Aydın’da çıktı kendisini, rahmetli Adnan Menderes ile mukayese etmeye kalktı. O Menderes ki, Başbakan olduğunda, ticarete atılmak isteyen oğluna, “Ticaret yaptığında alıp sattığın ben olurum. Ben Başbakan olduğum müddetçe, senin ticaret yapmana müsaade etmem” diyecek kadar, hassas. Nüfuz ticaretine izin vermeyecek kadar, ciddi bir devlet adamıydı. Erdoğan ise, “Tüccar siyaset yapacağız” diyerek işe başladı.

Parmağındaki bir yüzükle yola çıkıp, yolda, evlatlarının aldığı gemilere, “Gemicik” dedi. Rüşvetten aklanmayan bakan müsveddelerini, bu ülkenin büyükelçisi yaptı. Bugün de, milletin vergileriyle yapılan ve bakılan saraylarda yaşıyor. Erdoğan; Menderes’le kendini kıyaslayarak, rahmetli Menderese çok büyük ayıp etmiştir. Kendisi, Menderes’in kesip attığı tırnak olamaz. Ancak Erdoğan, rahmetli Menderes’in aziz hatırasını, istismara başladıysa, kefen ve demokrasi edebiyatına sarıldıysa, artık seçimin de eli, kulağındadır.

İmralı’daki Terörist Başına Yargıç Cübbesi Giydirdi

Ama öyle gözüküyor ki, bu sefer seçimi kaybetme korkusu da zirve yapıyor. Erdoğan İmralı’daki terörist başına, yargıç cübbesi giydirecek kadar, işi ileriye götürmeye cüret ediyor. Bir zamanlar “Sayın” dediği terörist başını, meşrulaştırmaya kalkacak kadar, kendini kaybediyor. Allah tez elden akıl ve izan versin. Anlaşılan İmralı’ya meşruiyet kazandırma girişimini, derin bir sükût içinde izleyen, küçük ortak da bu işe icazet vermiş. Sükût ikrardan gelir. Ne diyelim? Mitili bu defa nereye atacaklar?

Test Zorunluluğu Bir Kalktı, Bir Geri Geldi

Milletimizle beraber görürüz. Erken seçimin ülkemizin, milletimizin hayrına olduğunu, uzun zamandır tekrarlıyoruz. Çünkü Erdoğan Şahsım Hükümeti elinde, Türkiye yönetilmiyor, savruluyor. Hükümet meflûç. Metal yorgunu. Bu, yaptıkları veya yapamadıkları her işte gözüküyor. Nitekim son bir İçişleri Bakanlığı Genelgesiyle, aşısız kişilerden seyahat, etkinlik, iş yeri ve okullarda istenen, PCR testi zorunluluğu, kaldırıldı. Bu, pandemiyle mücadelede, uluslararası kabul görmüş usullere, tümüyle aykırı bir uygulama. Üzerinden 24 saat geçmeden de, alınan karar sapır sapır dökülmeye başladı. Hemen bir başka genelgeyle, kaldırdıkları bazı kısıtlamaları geri getirdiler. Şehirlerarası uçak seyahatlerinde kalkan, PCR testi zorunluluğu geri geldi. Salgın yeni varyantlarla yeniden pik yaparken, bu karar nasıl alındı? 24 saatte genelge neden değiştirildi? Milletin sağlığı bu kadar ucuz mu? Soruyorum buradan, elde PCR testiniz mi kalmadı? Yoksa PCR testi için paranız mı kalmadı?

Erdoğan’da İlim Yok, Zulüm Ortada

Evet, vatandaşa, çiftçiye, esnafa gelince para yok, ama yandaş müteahhitlere, zengin mevduat sahiplerine, faiz ve döviz baronlarına para çok. Ülkemiz ne yazık ki devlet ciddiyetiyle yönetilmiyor. Maalesef olan da hep milletimize oluyor. Bir ülke ya ilimle, ya da zulümle yönetilir. Erdoğan’da ilim olmadığını, tüm Türkiye öğrendi. Zulümle yönettiğini ise hep beraber görüyoruz, aşikâr...

Türkiye’nin İhtiyaçları Bunlar

Erdoğan Şahsım Rejimine, ne içeride, ne de dışarıda güven kaldı. Bu rejim, bu düzen derhal değişmeli. Her şeyden önce ülkemizin, “Adaletle, Hukuka ve Gerçek Demokrasiye” ihtiyacı var. Yatırım olması için, iş olması için, aş olması için, ülkemizde can ve mal güvenliği sağlanmak zorunda. Bunun için de; güçlendirilmiş demokratik parlamenter sisteme, bağımsız yargıya, millete ve onun Meclisine hesap veren bir hükümete, milletimizin tamamını kucaklayacak tarafsız bir Cumhurbaşkanı, milletvekillerinin millet tarafından seçilmesine, Siyasi Ahlak Yasasına, acilen ihtiyaç var.

Adaleti ve Hukuk Devletini Yeniden Ayağa Kaldıracağız

Biz diyoruz ki; “Cumhuriyetin İkinci Yüzylında, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında, Adaleti ve Hukuk Devletini bu ülkede yeniden ayağa kaldıracağız. Kuvvetler ayrılığı ve demokrasiyle taçlandırılmış, yepyeni ve Güçlendirilmiş Parlamenter Rejimi getireceğiz.”

Şişirilen Değil, Üreterek Büyüyen Ekonomi

Sonra; ekonomiyi sıcak parayla şişiren değil, üreterek, verimlilikle zenginleştiren, bir büyüme stratejisi ihtiyacımız var. Bunun için; iç ve dış tasarrufları, üretime ve döviz kazandırıcı işlere yönlendirmeliyiz. Dijital ve yeşil ekonominin sunduğu tüm fırsat ve imkânları, en etkili biçimde kullanmalıyız. İşgücümüzün verimliliğini, ekonomimizin yarışma gücünü artıracak adımları, hızla atmamız. Eğitimi işgücü ihtiyacımıza göre ve dünyadaki ileri yetenekleri, kazandıracak biçimde planlanmalıyız. En önemli servetimiz olan gençlerimizi, işsiz bırakma lüksümüz yok. Derhal Stratejik Planlama Teşkilatı kurulmalı. Ülkenin gerçek enflasyonu, işsizliği, geliri, borcu alacağı nedir? Bu teşkilat tarafından hızla tespit edilmelidir.

Meclis’in Bütçe Hakkını Fiilen Elinden Aldı

Bugün 2021 bütçe verileri açıklandı. Hükümet 1 trilyon 346 milyar liralık harcama yetkisi almış. Peki sene sonunda ne harcamış? 1 trilyon 600 milyar lira. Şimdi bu bütçe ödenekleri, bu bütçe harcamaları TBMM’nin vermiş olduğu ödeneklerden nasıl fazla çıktı? Ortada bir ek bütçe var mı? Hayır! Çok açık söyleyeyim, Erdoğan Şahsım Hükümeti TBMM’nin bütçe yapma hakkını, fiilen elinden alınmıştır. Devlet böyle yönetilmez.

Refah Devleti 3.0'a Geçmeliyiz

Kamu ve özel kesim arasında, çağımızın şartlarına uygun, yeni bir diyalog, yeni bir kurumsal işbirliğini geliştirmek gerekiyor. Sağlık ve gıda gibi temel alanlarda, kamucu yaklaşımlarla, ülkemiz kendi kendine yeterli hale mutlaka getirilmeli. Devletin düzenleyici ve denetleyici fonksiyonlarından, en etkin bir biçimde yararlanmalıyız. Esnaf Bakanlığı derhal kurulmalı. Ekonomik ve Sosyal Konsey düzenli olarak toplanmalı. Ekonomiyi istişareyle yönetmek gerekiyor. Yatırım iklimi değişen şartlara göre sürekli geliştirilmeli. Teknoloji kullanımı ve istihdam arasındaki dengeye, dikkat edilmeli. Bu çerçevede, Refah Devleti 3.0'a hızla geçmek gerekiyor.

Zenginliği Hakça Paylaşan Türkiye

Bir başka önemli ihtiyaç, "Zenginliğini Hakça Paylaşan Türkiye." Kapsayıcı büyüme, kesintisiz ve hızlı büyüme için, hakça paylaşım, dünyanın da kabul ettiği bir husus. Adil bölüşüm için örgütlü toplum şart. Çalışma hayatına ilişkin normları, uluslararası standartlara getirmek lazım. Özel durumları nedeniyle, dışlanabilen kesimlere devlet sahip çıkmalı. Emekliler büyümeden pay almalı. Aile Destekleri Sigortası'yla, bu ülkede hiç kimse aç ve açıkta kalmamalı. Hiçbir çocuk yatağa aç girmemeli.

Müstakil Bir İklim Bakanlığı

Dördüncü olması gereken ihtiyaç duyduğumuz husus ise; "Bozmadan, Yok etmeden, Kesintisiz Kalkınma." Yani "sürdürülebilirlik." Ekosistem hakkı, anayasal bir hak olmalı. AB'nin Yeşil Mutabakatına uyum, hem çevreye saygı, hem de ihracatın sürdürülmesi için şart. Bunun için tamamen iklim değişikliğine odaklanmış, müstakil bir İklim Bakanlığı kurulmalı. İklim değişikliği ve bunun etkilerini azaltacak politikaları geliştirmek ve uygulamakla yükümlü olacak bu bakanlık, asla bir rant bakanlığı olan Şehircilik Bakanlığı ile iç içe geçmemeli.

Güçlü Kurumlar

Kurumları tahrip etmemek, şartlara göre yenileyip güçlendirmek gerekiyor. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar üzerinden, siyasetin gölgesi derhal kaldırılmalı. Hem Maliye hem de Para politikası "sürdürülebilir" olmalı. Bütçe açıklarının kontrolden çıkmasına, kamu borcunun hızla yükselmesine asla izin vermemeli. Bunun için yasal çapalar getirilmeli. Erdoğan yönetiminin, işlevsiz hale getirdiği mevcut çapalar güçlendirilmeli, denetim etkinleştirilmeli. Ülkenin borca batmasına izin verilmemeli. Para politikası enflasyonu düşürmeye ve istikrara odaklanmalı. Merkez Bankasıyla beraber, belirlenecek enflasyon hedefine ulaşırken, Banka'nın yasasındaki araç bağımsızlığına, kesinlikle müdahale edilmemeli.

Yepyeni Bir Düzen Getireceğiz

Evet Cumhuriyet Halk Partisi olarak, biz Erdoğan'ın milletin cebini de, tenceresini de boşaltan, tek kişilik düzenini değiştirmeye, yerine istikrar içinde hızla büyümeyi, topyekûn zenginleşmeyi sağlayacak, yukarıda anlattığımız, bu yepyeni düzeni getirmeye kararlıyız. Ülkemizi bilimle yöneteceğiz. İstişareyle yöneteceğiz. Liyakatli kadrolarla yöneteceğiz.

Ülkemizi Hak Ettiği Yere Taşıyacağız

Ülkemizi, içine düştüğü güven bunalımından; "Üç Yeni K" ve ülkemizin ihtiyaçlarına cevap veren yeni bir stratejiyle çıkaracağız. Nedir bu "Üç Yeni K"? Yeni Kadrolar, Yeni Kurallar, Yeni Kurumlar. Özellikle ekonomi yönetiminde "ehliyet" tek ölçümüz olacak. Bu ülkenin tüm liyakatli insanlarını seferber edeceğiz. Kimse dışlanmayacağız. Kimseyi ötekileştirilmeyeceğiz. Senden, benden diye ayırım artık bitecek. Namuslu, dürüst, liyakatli her bürokrat başımızın tacı olacak. Biz bu politikalarla, ülkemizin hızla, sürekli bir kalkınma sürecine gireceğini görüyoruz. Bizi orta gelir tuzağından bu politikaların çıkaracağını biliyoruz. Yine bu politikalar, ülkemizi küresel arenada hak ettiği yere taşıyacak. Türkiye'de ilk 6 ayda iklim değişecek. Hayat bayram olacak. Yeniden gülümseyeceğiz.

Biz hazırız. Ülkemiz hazır. Çok kısa bir sürede milletin önüne sandık gelecek. Son sözü de milletimiz sandıkta söyleyecek.